

7. funkční období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
Senátu Parlamentu České republiky
25. schůze

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

7. funkční období

Těsnopisecká zpráva
25. schůze

Pořad 25. schůze

1. **Senátní tisk č. 363** – Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí
2. **Senátní tisk č. 364** – Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů
3. **Senátní tisk č. 365** - Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
4. **Senátní tisk č. 366** – Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

7. funkční období

Obsah 25. schůze Senátu Parlamentu České republiky

1. den schůze – 12. listopadu 2010

Jednání zahájil a řídil předseda Senátu Přemysl Sobotka

Místopředseda Senát Petr Pithart	1
Senátor Petr Vícha	3
Senátorka Jiřina Rippelová	4
Senátor Jaromír Štětina	5
Senátorka Soňa Paukrťová	5
Senátor Jiří Čunek	6
Senátorka Marta Bayerová	7
Senátor Vladimír Dryml	7
Senátor Jaroslav Kubera	7
Místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková	9
Senátor Vladimír Dryml	10
Senátor Jiří Oberfelzer	10
Senátor Vlastimil Balín	11
Usnesení schváleno	12

1. Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí – senátní tisk č. 363

Ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek	12
Senátor Pavel Čáslava	15
Místopředseda Senátu Milan Štěch	17
<u>Další část schůze řídil místopředseda Senátu Jiří Liška</u>	
Senátor Rostislav Slavotínek	24
Senátor Karel Korytář	25
Senátor Jan Horník	25
Senátorka Božena Sekaninová	26
Senátor Miroslav Nenutil	28
Senátor Jiří Čunek	29
Místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková	30
Senátor Václav Koukal	31
Senátorka Božena Sekaninová	32
Senátor Vladimír Dryml	33
Senátor Jiří Nedoma	36
Senátorka Jana Juřenčáková	37
Senátor Vladimír Dryml	37
Senátor Jiří Bis	38
Místopředseda Senátu Milan Štěch	38
Ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek	39
Senátor Pavel Čáslava	42
Usnesení schváleno	42

Další část schůze řídil místopředseda Senátu Petr Pithart

2. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů – senátní tisk č. 364

Senátor Jan Hálek	43
Senátorka Dagmar Zvěřinová	43
Místopředseda vlády a ministr vnitra Radek John	43
Senátor Jiří Nedoma	44
Senátor Karel Kapoun	45
Senátor Jiří Nedoma	45
Místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková	45
Senátor Karel Korytář	46
Senátor Vladimír Dryml	46
Senátorka Soňa Paukrtová	47
Senátor Vladimír Dryml	48
Senátorka Soňa Paukrtová	48
Místopředseda vlády a ministr vnitra Radek John	48
Senátor Jiří Nedoma	49
Usnesení schváleno	49

3. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů - senátní tisk č 365

Ministr financí Miroslav Kalousek	49
Senátor Vítězslav Jonáš	50
Senátor Jan Hajda	51
Senátor Karel Korytář	52
Senátor Pavel Lebeda	53
Senátorka Jiřina Rippelová	53
Senátor Vladimír Dryml	54
Senátorka Hana Doupovcová	55
Senátor Václav Koukal	56
Senátor Jaroslav Sykáček	56
Senátor Jaroslav Kubera	57
Senátor Vladimír Dryml	58
Ministr financí Miroslav Kalousek	58
Senátor Vítězslav Jonáš	59
Usnesení schváleno	60

Další část schůze řídil předseda Senátu Přemysl Sobotka

4. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – senátní tisk č. 366

Ministr financí Miroslav Kalousek	60
Senátor Petr Pakosta	62
Senátor Jan Hajda	63
Senátor Jiří Bis	65
Senátor Vladimír Dryml	66
Senátor Tomáš Töpfer	67

Senátor Jaromír Štětina	67
Senátor Vladimír Dryml	68
Senátor Luděk Sefzig	68
Senátorka Soňa Paukrtová	68
Senátor Marcel Chládek	69
Místopředseda Senátu Milan Štěch	69
Senátor Jaromír Štětina	70
Senátor Vladimír Dryml	70
Senátor Tomáš Töpfer	70
Ministr financí Miroslav Kalousek	71
Senátor Petr Pakosta	72
Usnesení schváleno	73
Závěr 25. schůze v 7. funkčním období.....	73

**Těsnopisecká zpráva
z 25. schůze Senátu
Parlamentu České republiky
(1. den schůze – 12. listopadu 2010)**

(Jednání zahájeno v 9.00 hodin.)

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Vážené senátorky, vážení senátoři, milí hosté, vítám vás na 25. schůzi Senátu. Tuto schůzi jsem svolal podle § 118 odst. 3 zákona o jednacím řádu. Pokud budu zmiňovat jednotlivé paragrafy, jedná se o ustanovení zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů.

Pozvánka na dnešní schůzi vám byla zaslána ve čtvrtek 4. listopadu 2010.

Z dnešní schůze se omluvil senátor Otakar Veřovský.

Předpokládám, že máte své identifikační karty, náhradní jsou k dispozici v předsálí Jednacího sálu.

Vzhledem k tomu, co se děje v branách českého Senátu, kdy se senátoři nemohou dostat na dnešní jednání, v této chvíli vyhlašuji patnáctiminutovou přestávku, aby se senátoři mohli ujmout svých možností, a vůbec vstupu. Díky.

(Jednání přerušeno v 9.02 hodin.)

(Jednání opět zahájeno v 9.15 hodin.)

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Vážené kolegyně a kolegové, milí hosté. Budeme pokračovat. Nejprve položím otázku, zda je v některém klubu nebo u nezařazených problém dostat se do našeho Senátu. V tom případě bych prodloužil přestávku. To, co se odehrává, není v rámci demokracie přijatelné. Nikoho nevidím, můžeme pokračovat.

Podle § 56, odstavec 4, určíme nyní dva ověřovatele této schůze. Navrhují, aby to byli senátoři Jaroslav Sykáček a Miroslav Škaloud. Má někdo připomínku? Nemá. Svolám na první hlasování znělkou.

Zahajuji hlasování o ověřovatelích, jak jsem je navrhl. Kdo je pro, stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, stiskne tlačítko NE a zvedne ruku.

Hlasování č. 1 ukončeno. Registrováno 73, kворum 37, pro 71, proti nikdo. Návrh byl schválen.

Nyní přistoupíme ke schválení pořadu 25. schůze. Program máte ve svých lavicích. Ptám se, zda někdo chce změnu nebo doplnění. Přihlásil se místopředseda Petr Pithart a následně pan senátor Petr Vícha.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Vážený pane předsedo, vážené kolegyně a kolegové, přihlásil jsem se o slovo i za mé tři kolegy – křesťanské demokraty. Dnes ještě nemáme senátorský klub a tedy ani předsedu klubu, který by v této chvíli vystoupil.

Před týdnem jsem z tohoto místa mluvil o našem poněkud lehkomyšlném postoji k parlamentním procedurám, které někdy až příliš usnadňují rozhodování. Místo toho, aby přiměřeně ztěžovaly. Umožňují například, aby byl podán a vzápětí bez důvodného zdůvodnění a bez propočtů nákladů schválen nenápadný

pozměňovací návrh, který je s to rozvrátit ekonomiku země a neúnosně zatížit miliony domácností. Odstranit hrozbu skokového nárůstu ceny elektřiny bohužel nelze tak udělat čistým férovým způsobem.

Dnes si říkáme o možnost udělat takových a podobných chyb mnohem víc, totiž v tempu zkráceného jednání. My už ale takové chyby, jaké byly např. se sazbami dotací na výrobu energie z panelů, na úrodné půdě dělat nechceme. S takovým předsevzetím je nás zde zcela jistě 81 – dnes už ale o něco méně.

Před námi jsou návrhy zákonů, které znamenají mimořádné vážné zásahy do sociálních poměrů lidí. My čtyři si předběžně myslíme, že některé z těchto zásahů jsou nutné, protože zadlužování veřejných rozpočtů musíme alespoň zpomalit, jiné však tak potřebné a účinné už nejsou. Další určitě dobré nejsou. Ještě jiné by bylo třeba udělat a poněkud jinak. Máme ale šanci spolehlivě rozpoznat, které jsou které? Máme, ale jen tehdy, když dnes neschválíme program této schůze a když návrhy zákonů projednáme v normálním režimu, tj. do 3. prosince. Nebudu se pouštět do sporů o tom, zda situace vyžaduje spěch nebo nevyžaduje. Situace s rostoucím veřejným dluhem je vážná, voliči ji jako vážnou uznali, nikoli však jednotlivé konkrétní způsoby, jak ji řešit. Riskujeme vážné chyby, a to dokonce, i kdyby celá vládní koncepce úspor byla v zásadě správná.

Senátoři KDU-ČSL jsou připraveni některé návrhy vlády podpořit, jiné jsme rozhodnutí zamítnout a ještě jiné bychom navrhli pozměnit. K tomu ale nezbytně potřebujeme podrobně je prodebatovat. Už dnes například víme, že nepodpoříme čínskou politiku jednoho dítěte, naopak, že podpoříme snížení příspěvků státu politickým stranám, atd. Některé další otázky si potřebujeme vyjasnit.

Před zrychleným způsobem projednávání zákonů nás varuje mj. ne tak dávná zkušenost s jedním velkým a podobně závažným balíkem zákonů, který se projednával v Senátu nikoli sice ve stavu legislativní nouze, avšak důkladné rozpravy v plénu.

Balík byl tak velký, že dostal přezdívku batoh; Topolánkův batoh. Senát rozhodl většinou hlasů žádnou rozpravou se nezdržovat a návrhem zákona se nezabývat. Byl to v mé dlouhé, i když možná děravé paměti bod nejhlubšího úpadku Senátu za celou dobu jeho existence.

Batoh prošel bez rozpravy obecné i podrobné, prošel ovšem i s takovými absurditami, jako byl nemocniční poplatek za novorozeně v inkubátoru. Tento poplatek, a pak nedomyšlené poplatky vůbec položily reformu zdravotnictví na lopatky. Byla to smutná podívaná. Autor reformy to byl, kdo navrhl nezabývat se, a tak byl zároveň jejím otcem, a zároveň jejím hrobařem.

Kdyby se o oněch novelizacích 49 zákonů vedla důkladná rozprava, není vyloučeno, že by reforma byla očištěna od největších chyb a mohlo by se s ní alespoň začít.

Dáváme vám, vážené kolegyně a vážení kolegové, v úvahu, abychom předkládaný program schůze teď neschválili. Organizační výbor, aby se znovu sešel a předseda Senátu či jeho zástupce, aby se souhlasem tohoto výboru svolal schůzi v normálním termínu, tedy do 30 dnů ode dne, kdy byly návrhy zákonů Senátu postoupeny.

Není pravda, že pokud nebudeme postupovat ve zkráceném jednání, nemohou navrhované změny zákonů vstoupit v platnost od prvního dne příštího roku. Mohou. Jen musí další kroky všichni ti, od kterých se budou očekávat, učinit je dříve, než v nejzazším závěru zákonné lhůty.

Demokracie se začíná vyprazdňovat, když se z vlády většiny, korigované ochranou menšin a právy jednotlivce, stává pouhá vláda většiny. Ještě nějaký čas to vypadá, že se vlastně nic neděje. A pak se náhle setmí a lidé se nestačí divit.

Oznamuji tedy i za své tři křesťanskodemokratické kolegy, že pro schválení programu dnešní schůze hlasovat nebudeme.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. S právem přednosti Petr Vícha, předseda klubu ČSSD.

Senátor Petr Vícha: vážený pane předsedo, milé kolegyně, milí kolegové, také budu vystupovat proti schválení pořadu schůze. Jsem rád, že se mi sem podařilo prodrat kordonem těch, kteří protestovali také proti tomu, aby se tato schůze konala, a paradoxně nás, kteří chceme hlasovat proti, sem málem nepustili. K takovému násilí by asi docházet nemělo.

Protože možná budu vystupovat dnes už naposledy, rád bych využil té příležitosti také k tomu, abych se rozloučil s kolegy napříč politickým spektrem, kteří dnes zde jsou naposledy. Bylo mi tady s vámi dobře. Myslím si, že Senát má vysokou politickou kulturu, na rozdíl od Poslanecké sněmovny, a tak by tomu mělo být i do budoucna. Za klub sociální demokracie pro to uděláme maximum i v novém složení.

Předseda vlády požádal předsedu Senátu o to, abychom jednali ve zkrácené lhůtě. Předseda Senátu svolal tuto schůzi, ale je na plénu, abychom rozhodli, protože ustanovení zní, že Senát může. A my dnes o tom budeme rozhodovat.

V první řadě chci říci, že nezpochybňujeme v žádném případě možnost, aby zde Senát v tuto chvíli jednal v tomto složení. Stejně tak jako nezpochybňujeme, že by mohl jednat za týden v počtu 54, stejně tak bude moci jednat v novém složení. Protože se o tom teď hodně hovoří, byly podány nějaké stížnosti, tak chci říci, že toto my v žádném případě nezpochybňujeme.

Proč bychom dnes program schůze neměli schválit? V první řadě, kolegové, ruku na srdce, přiznejme si k zákonům, které jsme dostali, nejedná se o krizové zákony, o krizovou situaci. Nejsou důvody pro to, aby byly schvalovány v takto rychlém pořadí. Přece minimálně zákon, týkající se příspěvků politickým stranám, který má dopad 20 milionů korun do rozpočtu, tak kvůli tomu přece Česká republika nezkrachuje. Minimálně tento důvod. Nevystupuji proti tomu, co zákon obsahuje. V tomto případě se rozhodně o krizi nejedná.

Druhý důvod. Předseda vlády a pan ministr Kalousek a další, to přece nejsou žádní začátečníci, kteří by neznali, jak probíhá legislativní proces, kdy se schvaluje státní rozpočet a jestli státní rozpočet je navázán na nějaké jiné zákony, tak kdy je musí předložit, tak aby řádně prošly legislativním procesem.

Jestli zde dnes tedy budeme jednat v tomto institutu legislativní nouze, budeme přehlasování, ti, kteří budou hlasovat proti programu, tak je to zastření neschopnosti těch, kteří selhali.

A teď třetí důvod. Býváme dost často nařčeni, myslím teď my senátoři i poslanci, že kvalita zákonů je mizerná. My to přece víme. Naše legislativní stanoviska k mnoha zákonům ukazují na spoustu chyb. Často si říkáme, no jo, ale co my s tím můžeme dělat, musí ten zákon raději nabýt platnosti, oni jej potom opraví. A to na to máme 30 dnů. A teď máme tyto zákony, některé poměrně složité, projednat ve zkrácené lhůtě, máme na to jen několik dnů. To přece také nemůže přispět kvalitě legislativy.

O retroaktivitě, týkající se některých zákonů, bude řeč asi v případě, že program schůze bude schválen a my ty zákony projednávat budeme.

Ještě jeden důvod. Poté, co byl institut legislativní nouze zneužit v Poslanecké sněmovně, není přece důvod, abychom my zde v tomto pokračovali. Jestli budeme projednávat tyto zákony za 14 dnů v novém složení, s velkou pravděpodobností budou vráceny Poslanecké sněmovně, tak přece matematika v Poslanecké sněmovně jasně říká, že přestože můžeme být proti, zákony účinnosti nabudou.

Prosím vás, a teď se obracím zejména k pravé části Senátu, ale i k vám, kolegové, tady přede mnou, kdyby tyto zákony navrhla sociální demokracie a poslala je sem, tak na nich nenecháte nit suchou. Prosím vás, abychom se takto zachovali i v případě těchto zákonů, byť byly poslány jinou vládou.

Za klub sociální demokracie říkám, že nebudeme hlasovat pro schválení tohoto programu. Byli bychom rádi, kdyby byl dostatek prostoru pro projednání těchto zákonů.

Některé pasáže v některých zákonech nezpochybňujeme, ale rádi bychom měli na to dostatek času, abychom je mohli projednat. Děkuji vám za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Upozorňuji, že podle § 57 odst. 2 v této chvíli diskutujeme o návrhu programu. To znamená, že každý vystupující kromě těch, co mají právo přednosti a mohou vystoupit kdykoli, se má vyjadřovat pouze k programu. Slovo má paní senátorka Jiřina Rippelová.

Senátorka Jiřina Rippelová: Vážený pane předsedo, kolegyně a kolegové, protože dnešní schůze je svolána v rámci institutu zkráceného jednání, předesílám, že zde vystupuji dle § 118 odst. 1 jednacího řádu Senátu, který mně toto umožňuje.

Své vystoupení začnu otázkou. Jak je koncipováno jednání o návrzích zákonů v Senátu? Je koncipováno jako jakýsi svého druhu přívěsek obdobného jednání PS? A proč je tomu tak? Je tomu tak především kvůli důvěře tvůrců jednacího řádu v korektnost postupu Poslanecké sněmovny a vlastně i vlády, které budou – předpokládá se – uvážlivě nakládat se stavem legislativní nouze a zkráceným jednáním o návrzích zákonů. Ono je totiž evidentní, že za mimořádných okolností, kdy jsou zásadním způsobem ohrožena základní práva a svobody občanů nebo bezpečnost státu, nebo když státu hrozí značné hospodářské škody, je zájem na urychleném projednání vládních návrhů zákonů hodnotou vyšší než autonomie Senátu, který by si stanovil vlastní kritéria zrychlených postupů. Zkrácené jednání Senátu je tedy téměř automatickým následkem zkráceného jednání sněmovny.

Je to pojistkou proti automatismu, vlastně nežádanému. Je zvláštní žádost vlády, která se mohla chtít vyhnout mnohaměsíčnímu čekání ve sněmovně, ale nevadí jí třicet dnů pro Senát.

My však, kolegyně a kolegové, přesto nejsme pouze trpným objektem rozhodování jiných. Můžeme totiž při schvalování pořadu schůze svolané v režimu zkráceného jednání posoudit, zda je takové jednání důvodné, resp. zda považujeme za vhodnější jednat v běžné třicetidenní lhůtě. To je dnes jen a jen na nás.

Podle mého názoru nebyly a nejsou dány důvody zkráceného jednání Poslanecké sněmovny, což nekritizuji. Pouze konstatuji – není to ostatně poprvé, kdy jsou vyslovovány pochybnosti o vyhlášení konkrétního stavu legislativní nouze. Z toho však pro mě současně vyplývá, že nejsou dány důvody pro to, aby Senát dnes projednal předložené návrhy zákonů. Podle zákona jsme se měli do deseti dnů od doručení zákonů sejít, nemusíme však dnes své jednání ukončit. Proto se připojuji k návrhu na neschválení pořadu.

Pro neschválení pořadu dnešní schůze podle mého názoru existuje ještě jeden závažný důvod. Scházíme se totiž na konci – samém konci – volebního období třetiny senátorů, kdy již mandát vznikl třetině nové, jež jej však ještě nemůže plnohodnotně vykonávat. Právě proto, že nehrozí úplný rozvrat státu, případně to není důležitý zahraničně politický zájem, považuji za korektní tyto důležité a citlivé návrhy zákonů projednat až v novém složení Senátu, což nám lhůta, která končí až 3. prosince, umožňuje. Je vcelku zřejmé, že i pak bude k dispozici téměř celý prosinec na dokončení zákonodárného procesu a vyhlášení návrhu zákonů v nějaké podobě.

Myslím si nicméně, že na takto schválené návrhy zákonů bude možné hledět jako na legitimnější, protože byly projednány maximálně korektním způsobem, ohleduplným vůči právům všech senátorů a jejich voličů. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má pan senátor Jaromír Štětina.

Senátor Jaromír Štětina: Děkuji vám za slovo. Pane předsedo, dámy a pánové, dobré ráno. Já bych jenom rád připomenul dílo jednoho vám všeobecně známého klasika. Jmenoval se Karel Marx. Napsal krátké dílko, které je dnes považováno především komunisty za to nejdůležitější, co napsal. Jmenuje se to Komunistický manifest. Mluvím, pane předsedo, stále k programu.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Já jsem vás také nepřerušil. (Se smíchem. Smích v plénu.)

Senátor Jaromír Štětina: To jen na vysvětlenou. Děkuji.

V tom Komunistickém manifestu Karel Marx vytyčil dva způsoby třídního boje. První způsob třídního boje nazýval „Oberme bohaté nejdříve o jejich prostředky“. Dneska moderní politologové tomu říkají nucená solidarita. A druhý způsob třídního boje, který zdůraznil v závěru Komunistického manifestu, je „svých cílů můžeme dosáhnout pouze násilím“. Já jsem si na ten Komunistický manifest vzpomněl dnes, když proti mně bylo použito hrubé fyzické násilí, když jsem chtěl vstoupit do Senátu, a když slyším naše kolegy ze sociální demokracie, že chtějí prosazovat princip nucené solidarity. Myslím si, že třídní boj u nás neustále pokračuje. Na shledanou! (Smích v sále.)

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Jenom pro informaci všem zde přítomným, musím poděkovat ochranné službě, že prostor a vstup do Senátu je již v rámci zákona umožněn. Takže díky. V této chvíli se hlásí s právem přednosti paní předsedkyně klubu Soňa Paukrtová.

Senátorka Soňa Paukrtová: Pane předsedo, dámy a pánové, zdá se, že bude vyžadovat čím dál tím více odvahy vstupovat do Senátu a že bude vyžadovat čím dál tím více odvahy říkat i nepříjemné skutečnosti občanům. Já podpořím zařazení tohoto návrhu na plénum Senátu a učiním tak z prostého a jednoduchého důvodu. Občas, myslím si, že vláda je si plně vědoma, že České republice hrozí závažné škody a že je potřeba zákony schválit tak, aby mohly platit již v rámci stávajícího rozpočtu.

Samozřejmě na to nemusíte mít stejný názor. Je také skutečností, že se ty návrhy dotknou celé řady občanů. Ale prosím, uvědomme si, že česká veřejnost

většinově ve volbách do Poslanecké sněmovny dala jasně najevo, že si přeje škrty a úspory a že si nepřeje, aby Česká republika šla cestou Řecka a jiných podobných zemí.

Já samozřejmě vím, že bychom potřebovali třicet dní. Já samozřejmě vím, že by bylo potřeba ne třicet, ale šedesát dní na projednání návrhu zákona. Ale myslím, že legislativní nouze, která byla uplatněna v Poslanecké sněmovně, nebyla v tomto případě účelová.

A pak ještě dvě poznámky ke svým dvěma kolegům, kterých si velmi vážím. Ráda bych vzkázala předsedovi sociálních demokratů, že jsme nikdy neposuzovali, žádný z nás, zákony podle toho, která politická strana je předkládá. Pokud se týká mé vážené kolegyně paní Jiřinky Rippelové, tak bych ráda konstatovala, že senátoři, kteří dnes budou hlasovat, mají mandát – a představa, že budeme neustále věci posouvat na nový Senát, mi přijde stejně absurdní, jako kdyby senátoři v posledním volebním období nesměli hlasovat například ve čtyřicítkových zákonech. Děkuji vám za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má pan senátor Jiří Čunek. Stále jsme v diskusi o programu naší schůze.

Senátor Jiří Čunek: Vážený pane předsedo, vážené kolegyně a kolegové. Za nás měl dnes v diskusi o programu vystoupit jeden – kolega Pithart. S ohledem na to, že jsem zaslechl některé poznámky na jeho adresu – byť to někteří nevíte, my jsme osobně v minulých dnech byli v takové profesionální při. Věřte mi, že nejsem člověk, který se zastává každého jen tak – vystupuji především na margo těch poznámek a pak na výzvu pana kolegy Štětiny, kterého si velmi vážím, a to říkám naprosto bez ironie.

Paradoxně ty zákony, o kterých budeme hlasovat, tak z mého pohledu je vidím – minimálně ten jeden – zcela jinak. Vládní strana v roce 2005 – v té době to byla sociální demokracie – vytvořila zákon, který se později ukázal, že je zákonem skutečně pro bohaté. A to byla celá fotovoltaika. Žádná jiná vláda poté nakonec neudělala nic pro to, aby tyto zákony změnila, takže došlo skutečně k tomu, že někteří mohli nemravně získat peníze. Ale pozor – dle zákona!

A dnes máme udělat to, že jim zákonem tyto zákonné zisky máme podle mého soudu nezákonně vzít. Jinými slovy, děláme to špatně. Udělat to máme, ale dobře. A na to potřebujeme diskusi. To je první věc.

Druhá věc. Všechny zákony ostatní – myslím tím sociální zákony; a věřte mi, že z pohledu mého procesního zaměření posledních deseti let, si myslím, že sociálně nepřizpůsobivým občanům, kteří parazitují na sociálních dávkách, rozumím dobře, tak zákony, které sem přicházejí, tak se dotknou především pracujících občanů s nízkými příjmy. Naopak rodinám, jejichž dospělí členové mnohdy několik let nepracují a žijí ze sociálních dávek, bude ztráta tohoto příjmu kompenzována z jiného dávkového systému.

Jinými slovy – dle mého názoru musíme projednat tyto zákony, musíme učinit změny v tom směru, jak chce vláda, to znamená, abychom ušetřili. Ale v tuto chvíli to děláme špatně. Proto potřebujeme nějakou dobu na to, abychom tyto zákony prodiskutovali, opravili je a aby mohly být schváleny tak, aby do 1. ledna 2011 fungovaly.

A teď se na závěr vrátím k tomu, co jsem řekl směrem ke kolegovi Pithartovi. Zaslechl jsem v diskusi nebo z těch poznámek dneska, že kandiduje na místopředsedu tohoto Senátu a že proto tady vystupuje. Věřte mi, kdyby nevystoupil

on, vystoupí některý z nás. My jsme se dohodli, že to bude Petr Pithart. A skutečně mluvil za nás za všechny. A já vám mohu říci, že on tím byl pověřen, aby tady vystoupil, a my jsme si neuvědomili, že jsem třeba měla vystoupit já a nebo kolega Slavotínek, který odchází, kteří zásadně neusilujeme o žádné velké funkce, a možná by to potom některé z vás nevedlo k tomu, že přisuzujete někomu vlastnosti, které doufám, že nemá. Děkuji vám.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má paní senátorka Marta Bayerová. Znovu upozorňuji. O tom, jestli budeme jednat jako plénum, ve zkráceném jednání, budeme hlasovat až po programu. Stále jsme v bodu program. A obsah jednotlivých zákonů, pokud program vůbec bude schválen, bude tématem vždycky u toho kterého otevřeného bodu.

Senátorka Marta Bayerová: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně a kolegové. Na základě vyslechnutých příspěvků považuji projednávání všech předložených tisků na dnešní schůzi za právně sporné a snižující vážnost Senátu. Navrhuji proto projednání těchto tisků odročit až do doby, kdy bude zasedat Senát v novém složení. Jen ten je podle mého hlubokého přesvědčení oprávněn tyto tisky projednat, protože v něm budou senátoři mající od voličů mandát rozhodovat o současných a budoucích problémech naší společnosti.

Proto se připojuji k neschválení dnešního programu. Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedo, kolegyně a kolegové. Chtěl bych říci, že mě velmi zaráží to, že zákony, které zasáhnou prakticky každého občana této země, dokonce i ty novorozence nebo i ty, kteří se ještě nenarodili, se mají projednávat ve zkráceném čase. Jsou to velmi závažné právní normy, a jak jsem řekl, zasahují všechny. O tom jsme se ostatně mohli přesvědčit, když jsme se nemohli dostat do Senátu. Tam nebyli jenom mladí, tam byli i lidé střední generace i staří. Myslím si, že to je jasný signál.

Druhý jasný signál byly senátní volby. To je moje odpověď představitelce TOP 09.

A dalším signálem jsou demonstrace nebo i ty demonstrace, které se připravují.

Nejhorší, co na tom je, že v některých zákonech je retroaktivita. A to je podle mého názoru velmi, velmi špatné, a Senát jako hlídač a strážce právní čistoty by se neměl některými těmito zákony podle mého názoru vůbec zabývat. Proto navrhuji neschválit program schůze.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má senátor Jaroslav Kubera.

Senátor Jaroslav Kubera: Dobrý den, vážený pane předsedo. Já bych chtěl jenom pár věcí. Začnu tím, že Senát by měl věci řešit s nadhledem, proto tady je. Zkusme si představit fiktivní situaci, že tu nemáme ty čtyři zákony, byly volby do jedné třetiny Senátu, jestli by se dělo, co se děje. Nic by se nedělo, zasedali bychom normálně, nikdo by nehledal účelové výklady Ústavy o tom, že když někdo získá mandát, tak se ho musí hned ujmout.

Demonstranty už rozehnali, tak už nemusí zvonit.

Myslím si tedy, že volby jsou příčinou toho, co se stalo. To, že sněmovna, jak tady bylo argumentováno, nás může přehlasovat, je evidentní, a teď právě bychom mohli projevit tu sílu a snahu, abychom přistoupili na to, že když jsme už nepřijali stykový zákon, tak budeme usilovat o to, aby nebylo tak snadné přehlasovat Senát pouhou většinou 101 hlasů, a to i v případě, že zákon zavetuje i prezident republiky. A to je právě ten nadhled. Teď je to pro mě velmi nevýhodné, abych pro takovýto zákon hlasoval, abych sněmovně, kde má moje strana většinu a vládu, dělal potíže. Ale to je právě ten nadhled. Já bych pro to hlasoval, protože si myslím, že pro budoucnost je to pozitivní, ale teď zrovna je to totéž, zrovna teď by se mi to nehodilo, ale já bych se zkusil přes to přenést.

To, že v těch zákonech jsou chyby, nesmysly typu zdanění náhrad, o kterých se špatně mluví, ale je to pravda, protože to je taková právní nehoráznost, že je lépe o tom nemluvit. Ale čemu se díváme? Vzpomeňte si na stovky zákonů, které jsme tady přijali, jaké to byly paskvily, jak jsme je padesátkrát opravovali, a vždycky bylo řečeno, no, teď to tak necháme a potom se to opraví. To tedy není teď nic zvláštního. Já tam vidím přesně to, co říkala paní senátorka Paukrtová. Já tam vidím ten bilion a půl dluhu a bilion dluhu u lidí. A to prostě u mě převažuje nad detaily, které tam jsou poměrně závažné.

Pokud jde o legislativní nouzi, využil jsem Martina Ervy, protože on si dal tu práci a píše tady: Od roku 1993 byl institut legislativní nouze vyhlášen celkem 38krát.

Nepamatuji si, že by kolem toho někdy byl takový humbuk. A v jakých věcech byl vyhlášen, je také velmi zajímavé. Např. během menšinové vlády ČSSD se v legislativní nouzi měnil zákon o České televizi a řešila se takzvaná její krize. Bylo snad něco ohroženo, bylo ohroženo hospodaření státu nebo byla to nějaká povodeň. Nebo něco takového? Prošlo to bez problémů.

Navrhovaly se tam zákony o povinném ručení za vozidla. Je to snad něco, co by vyžadovalo legislativní nouzi? Zakazovaly se dodávky jaderného paliva do íránské elektrárny. Tam možná je to důležité. Ale měnil se také zákon o pracovní pohotovosti v rozpočtových organizacích státu. Prosím, v legislativní nouzi! Kde byli všichni ti křiklouni, proč nikdo tolik nekřičel?

Největší počet zákonů v režimu legislativní nouze byl vyhlášen šéfem sněmovny Lubomírem Zaorálkem, a pak sněmovna po povodních 2002 odhlasovala zákon o pobytu ozbrojených složek USA na území, měnily se zákony o zadávání veřejných zakázek, fondu bydlení či stavební zákony. Byly to snad věci, které vyžadovaly legislativní nouzi? Ty nesplňovaly z toho požadavku Ústavy vůbec nic.

Paroubkova vláda sáhla k režimu legislativní nouze kvůli povodním na jaře roku 2006, kdy kvůli uvolnění peněz musela změnit zákon o Fondu národního majetku a rozpočtu. To bych řekl, že zrovna je ten příklad, kdy asi legislativní nouze byla nutná.

Změna v postoji ČSSD ale přichází s populární úřednickou vládou Jana Fischera, ve které zasedli ministři vybraní ODS a ČSSD po pádu vlády Mirka Topolánka. Na podzim 2009 ministr financí úřednické vlády Eduard Janota požádal společně s premiérem Fischerem předsedu sněmovny Miloslava Vlčka o vyhlášení režimu legislativní nouze pro novelu zákona o státním rozpočtu na rok 2010 a zákona o platu představitelů státní moci. Jednalo se o tzv. Janotův balíček.

Pro tento zákon hlasovalo ve sněmovně 163 poslanců ze 192 přítomných. Kromě komunistů ho podpořily všechny tehdejší parlamentní strany.

„Naše země má mez, přes kterou už nemůžeme vést ideologické spory ani tady v Poslanecké sněmovně, kde je to normální a přirozené. Tou mezí je včas

schválený státní rozpočet pro rok 2010. Dnes k tomu vytvoříme první předpoklad. Ale nelze v těchto střetech a bojích pokračovat přes únosnou hranici rizika rozpočtového provizoria. Takové riziko musíme v každém případě vyloučit, ať jsme zprava nebo zleva, ať jsme demokraté levicoví nebo pravicoví," obhajoval hlasování poslanců ČSSD v režimu legislativní nouze Bohuslav Sobotka. Dnes mluví trochu jinak.

Tehdy byly neschválení rozpočtu a světová finanční krize důvodem pro legislativní nouzi.

O další legislativní nouzi požádal kabinet Jana Fischera v březnu 2010. Premiér tehdy sáhl k institutu legislativní nouze pouze proto, aby odvrátil stávkou odborů, kterým se nelíbilo zdanění zaměstnavatelských výhod.

Je snad toto důvod pro legislativní nouzi větší než ten, který byl pro tuto legislativní nouzi, kterou vyhlásila vláda?

ODS se k těmto základům svých obstrukcí měla jasně, otevřeně a chlapsky přihlásit...

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Pane kolego, já se omlouvám. Jsme opravdu v bodu schvalování programu.

Senátor Jaroslav Kubera: Bohužel, toto je právě ten bod schvalování programu.

Já to tedy dál nebudu číst, ale u mě skutečně převažuje jenom to, že rozpočet schválit musíme s ohledem na to, jak vypadá hospodaření státu. To je jeden z hlavních důvodů, proč si myslím, že bychom tyto zákony měli ve zrychleném čtení projednat.

Pokud kolegové budou pro, abychom udělali senátní iniciativu o tom, aby nás sněmovna nemohla tak snadno přehlasovat, po vetu prezidenta a vetu našem, budu se na tom podílet, i když je to teď pro mě výrazně nevýhodné.

Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. A slovo má s právem přednosti první místopředsedkyně Alena Gajdůšková.

Místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková: Vážený pane předsedo, kolegyně a kolegové. Nechtěla jsem k tomuto vystupovat, za klub sociální demokracie vystoupil předseda klubu Petr Vícha. Nicméně některá vystoupení mě přece jenom přiměla k tomu, abych řekla pár vět.

Za prvé k tomu, co se dělo před Senátem. Byla jsem se tam podívat. Byl tam hlouček několik žen a možná tedy nebylo potřeba se s nimi prát, možná stačilo s nimi mluvit.

Poznámka č. 2 k tomu, co tady zaznělo o třídním boji. O třídním boji nemluví sociální demokracie, ale pan kolega Štětina. Zřejmě třídní boj ještě neopustil. Je mi to líto, protože si myslím, že člověk, který bojuje za lidská práva, by měl umět dokázat nahlížet věci s trochu historickým posunem.

A teď ještě poslední věc k tomu, co se týká dnešního programu a dnešního jednání.

Sociální demokracie nezpochybňuje mandát těch, kteří zde v této chvíli sedí, senátorů a senátorek, kterým končí mandát v tomto funkčním volebním období. Sociální demokracie pouze zpochybňuje účelovost zkrácení lhůty na projednání zákonů, o jejíž důležitosti je hovořeno zprava i zleva.

A ještě poznámku k panu senátorovi Kuberovi, samozřejmě prostřednictvím pana předsedy. Případy, o kterých tady hovořil, kdy navrhla sociální demokracie stav legislativní nouze, by se daly zdůvodnit zpětně případ od případu, a to velmi a velmi vážnými důvody. Snad jenom jedno. Ona legislativní nouze při úpravě pravidel pro pohotovosti příspěvkových organizací byla vyhlášena proto, že nabíhaly evropské směrnice, a kdybychom nepřijali úpravu zákonů, tak to znamenalo zhroucení celé zdravotní služby v té době.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. A než dám slovo panu senátorovi Vladimíru Drymlovi, kolegyně a kolegové, dovolte, abych přivítal na půdě českého Senátu arménskou delegaci poslanců Národního shromáždění vedenou místopředsedou Výboru pro ochranu lidských práv a republikové otázky Národního shromáždění Arménie panem Petrosjanem. Vítejte, přátelé! (Potlesk.)

A slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedající, kolegyně a kolegové, mnohé z toho tady řekla naše kolegyně Alenka Gajdůšková. My skutečně nezpochybňujeme, jak tady možná někdy zaznívá, že současní senátoři mají mandát k tomu rozhodovat. Myslím si, že by to bylo špatné. Chyby v politice se ale dělají. My poukazujeme na něco jiného. Na to, že to je ve stavu legislativní nouze. Pokud někdo považuje za legislativní nouzi návrh zákona, kterým se mění zákon o sdružování v politických stranách a kde hospodářský výsledek nebo hospodářský profit pro státní pokladnu bude 22 mil. Kč, tak já rozhodně ne. Ale ukazujeme na to, že jsme v časové tísní a že nebude možno odstranit některé právní paskvily, které v těchto zákonech jsou. Nebude pak naší chybou, a vy, kteří tady zůstanete v Senátu, až budete argumentovat, tak si vzpomeňte na to, že jsme vás upozorňovali na zásadní právní chyby. A o retroaktivitě raději nechci mluvit, protože to by nás vracelo – a teďko zase k některým z vás na pravici – k Únoru 1948. A to přece nechceme ani my, ani vy.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má pan senátor Jiří Oberfalzer.

Senátor Jiří Oberfalzer: Dámy a pánové, ono už to tady zaznělo a jsem rád, že kolegové uznávají, že mandát smí senátor vykonávat skutečně až do konce svého mandátu, to znamená tehdy, kdy ho má, a má ho i poslední den nebo dokonce i předposlední den.

Ale myslím si, že tady zazněla jedna docela nebezpečná myšlenka, myšlenka o tom, že poslední volební výsledek je nějakým signálem pro rozhodování Senátu. A myslím si, že to bychom si měli navzájem rozmluvit. Smysl Senátu, právě tak, jak je volen po třetinách, je v tom, že je nadčasový a že nepodléhá okamžitým politickým náladám a výkyvům a má tudíž dlouhodobější stabilizační funkci. Kdybychom chtěli hovořit o tom, že poslední volební výsledky v doplňovacích volbách v Senátu mají určovat, jak má Senát rozhodovat, pak by tady nebyli zbyteční jenom ti naši kolegové, kteří budou mít zítra poslední den svého mandátu, ale byli by tady zbyteční i ti, kteří mají před sebou ještě dva roky, protože oni byli zvoleni před dvěma lety, promiňte, před čtyřmi. To znamená, že to je prostě nesmysl. Ostatně, podívejme se na výsledek posledních voleb do Senátu. Pokud se nemýlím, tak sociální demokracie získala pouze 12 mandátů. To, že v té době tady sedělo 29 dalších kolegů ze sociální demokracie, je výsledek voleb právě před čtyřmi lety.

Dejme si to tedy dohromady. Já jsem prostě v senátních volbách neslyšel žádný silný hlasitý dramatický hlas, který by byl proti reformám.

Prosím, aby tento argument nebyl v úvahu, abychom rozhodovali ve smyslu toho, jak byl Senát ustaven, tj. jako instituce, která se koná soustavně, kontinuálně, je nerozpustitelná a může podle jednacního řádu jednat za určitých podmínek, to znamená je usnášeníschopná i při minimální účasti 27 senátorů.

Nejde mi o to, abych opravoval pravomocné rozhodování senátorů, kteří končí, ale jde mi o to, abychom si uvědomili, že Senát nemá jednat podle posledních volebních výsledků.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má senátor pan Vlastimil Balín.

Senátor Vlastimil Balín: Vážený pane předsedo, milé kolegyně, vážení kolegové, začal bych citátem, ale je to k programu Stefan Kisielewski: Nejtěžší je vyvrátit argumentaci někoho, kdo nemluví k věci. K té věci tady mluvili tři lidé, jejich argumentaci nevyvracím, připojuji se k ní – na rozdíl od kolegyně Bayerové a dalších, kteří se domnívají, že můj mandát není plnohodnotný – končí až zítra. Dnes jsem se dostavil, byť mně bylo doporučováno, abych nechodil, tak jsem tady.

Jsem tady proto, abych vyjádřil své NE předloham, které tady jsou, na což mám legitimní právo nejen z hlediska svého mandátu.

Připojuji se k tomu, aby nebyl schválen program dnešní schůze, protože to koresponduje s mým NE. Mou argumentací je dostatečný časový prostor, což od mých řečníků bylo velmi transparentně zdůvodněno. Nedělá mi problém tento návrh podpořit.

Ještě dvě poznámky mimo. Byla zde zmínka o tom, co se dnes dělo v průjezdu. Mne to nepostihlo, chodím včas, byl jsem tady před půl sedmou, takže mi nebylo bráněno ke vstupu, což jsem rád, protože se nerad peru. Jestli si neuvědomujeme, čeho jsme svědky v této poslední volební kampani na některých místech zejména – začínáme být svědky nemilé události – plíživého vzniku jakési podoby českého nacionálního socialismu, a to mě děsí. Takto některé věci začínaly velmi líbivě a populisticky v třicátých letech. Nechtěl bych, aby se tato historie opakovala. Bohužel, řada indicií tomu svědčí. Omlouvám se za tuto poznámku. Omlouval jsem se i panu prezidentovi, že jsem mu toto sděloval. Měl k tomu příznivé stanovisko, kýval.

Druhá poznámka. Děkuji kolegyním a kolegům za šestiletou spolupráci. Přeji těm, kteří pokračujete v mandátech hodně sil, méně politického hašteření napříč politickým spektrem, protože to vede k takovýmto koncům. Samozřejmě přeji nezbytné zdraví a štěstí v osobním životě. Hezky se s vámi spolupracovalo.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, pane kolego. Nikdo další není přihlášený, k programu skončila diskuse. Všichni, kteří vystoupili, Petr Pihart, Petr Vícha a Vlastimil Balín navrhuji neschválit program. O tom rozhodujeme hlasováním.

Kolegyně Bayerová řekla návrh na odročení. Nevím, ale čeho. Návrh je tedy nehlasovatelný. Institut odročení musí být – dokdy – a pak je to o celé schůzi, a ne o programu.

V této chvíli budeme **hlasovat o programu, jak byl navržen Organizačním výborem** a svým hlasováním rozhodneme o tom, jestli vůle Senátu bude anebo nebude pokračovat v jednotlivých bodech našeho jednání.

Zahajuji hlasování o programu, jak byl schválen Organizačním výborem. Kdo je pro, stiskne tlačítko ANO, kdo je proti, stiskne tlačítko NE.

Hlasování pořadové číslo 2 ukončeno, registrováno 78, kворum 40, pro 43, proti 35. **Návrh byl schválen.**

V tuto chvíli budeme jednat o tom, zda na podkladě dopisu předsedy vlády ze dne 27. října 2010, požádal jménem vlády Senát, aby projednal návrhy zákonů, které jsme před chvílí schválili v tzv. zkráceném jednání. Je to podle § 118 zákona o jednacím řádu Senátu.

Poslanecká sněmovna projednala tyto návrhy zákonů ve zkráceném jednání podle § 99, odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny v úterý dne 2. listopadu. Podle § 118 odstavec 1, nejprve rozhodneme, zda vyhovíme žádosti vlády a projednáme tyto návrhy zákonů ve zkráceném jednání.

Otevírám k tomu rozpravu. Do rozpravy se nikdo nepřihlásil, rozpravu končím.

Budeme o návrhu podle § 118 odst. 1, nyní hlasovat. Zahajuji hlasování.

Kdo je pro, stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, stiskne tlačítko NE a rovněž zvedne ruku.

Hlasování č. 3 ukončeno. Registrováno 78, kворum 40, pro 43, proti 34.

Návrh byl schválen.

Můžeme přistoupit k našemu standardnímu programu, jak byl schválen. Máme bod č. 1, kterým je

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí

Máme to jako **tisk 363**. Slovo má ministr práce a sociálních věcí pan Jaromír Drábek. Pane ministře, máte slovo.

Ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek: Vážený pane předsedo, vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti ministerstva práce a sociálních věcí vychází z programového prohlášení vlády, ve kterém se vláda zavázala sociálně citlivým způsobem zkrátit některé druhy sociálních dávek a přijmout úsporná opatření v oblasti zaměstnanosti. V souvislosti s přípravou návrhu zákona o státním rozpočtu ČR pro rok 2011 a stavem financí státního rozpočtu je nezbytné přijmout řadu úsporných opatření ke snížení deficitu státního rozpočtu.

Návrh zákona obsahuje tato opatření.

V oblasti nemocenského pojištění se navrhuje ponechat sazbu pro výpočet nemocenského na šedesáti procentech a to trvale. Tato sazba měla původně platit jen pro rok 2010 také v rámci předchozích úsporných opatření a poté se měla vrátit na předchozí výši odstupňovanou podle délky trvání dočasné pracovní neschopnosti. Zachování jednotné sazby šedesát procent přesahuje úsporu 2,3 mld. korun.

Další úsporné opatření, které bude platit jen tři roky, se rovněž týká nemocenských dávek a navazuje na navrhovanou novelu zákoníku práce. Zaměstnavatel bude poskytovat náhradu mzdy či platu a odměny v období prvních 21 – místo dosavadních 14 – kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti. Nemocenské dávky se proto budou poskytovat až od 22. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti. Současně se obdobná úprava promítá i do novel zákonů upravujících odměňování dalších skupin pojištěnců. Posunutím počátku výplaty nemocenského o týden dochází k úspoře 1,7 mld. korun.

Do úsporných opatření je zařazena i nová úprava nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných. Současná úprava neodůvodněně značně zvýhodňuje ve výši dávek tyto osoby proti zaměstnancům. Podle současné právní úpravy si osoba samostatně výdělečně činná může každý měsíc neomezeně určovat výši vyměřovacího základu pro placení pojistného na nemocenské pojištění bez ohledu na dosahované příjmy. Tím může účelově upravit výši svého měsíčního základu před očekávanou sociální událostí tak, aby dávka byla vypočtena v maximální výši. Princip navrhované úpravy spočívá v tom, že určený příjem pro výši nemocenských dávek, tzv. zvolený vyměřovací základ, musí odpovídat zvolenému vyměřovacímu základu pro důchodové pojištění. Nebude stačit zaplatit pojistné ve výši jen 1,4 procenta, ale bude muset být odvedeno i pojistné na důchodové pojištění ve výši 29,2 procent.

V oblasti pojistného na sociální zabezpečení se navrhuje, aby sazba pro odvod pojistného nadále činila pro zaměstnavatele 25 procent, nedojde tedy k jejímu snížení na 24,1 procent. Nesnížením sazby pojistného bude činit úspora 9,2 mld. korun.

Pouze pro rok 2011 se navrhuje zachovat maximální vyměřovací základ pro placení pojistného, tzv. stropu pojistného, na úrovni roku 2010, tj. ve výši 72násobku průměrné mzdy, tedy když to přepočítáme na měsíce, šestinásobku průměrné měsíční mzdy.

Od 1. 1. 2011 měl činit strop pojištění 48násobek průměrné mzdy. Příjmy státního rozpočtu se tímto opatřením zvýší o 3,1 mld. korun.

V zákoníku práce se kromě prodloužení období, po které bude zaměstnavatel poskytovat náhradu mzdy, platu nebo odměny při trvání dočasné pracovní neschopnosti, se dále za účelem zvýšení efektivity kontrol, zejména u nelegálního zaměstnávání navrhuje zpřísnit režim uzavírání dohod o provedení práce zavedením povinné písemné formy těchto dohod.

V souvislosti se snižováním výdajů z veřejných rozpočtů na platy zaměstnanců ve veřejných službách a správě se navrhuje umožnit stanovení zvláštních platových stupnic, například pro pedagogické pracovníky, zjednodušit podmínky pro určení platového tarifu a dále zmocnit vládu, aby nařízením mohla stanovit okruh zaměstnanců, se kterými bude možné sjednat plat v rozpětí nebo smluvní plat.

V oblasti dávek sociální podpory se předpokládá úprava zákona o státní sociální podpoře formou zrušení sociálního příplatku. Při projednávání návrhu zákona v PS bylo na základě pozměňovacího návrhu přijato přechodné ustanovení, podle kterého v oblasti sociálního příplatku bude ještě po dobu dvou let náležet sociální příplatek rodinám se zdravotně postiženými dětmi a rodinám, v nichž je alespoň jeden z rodičů zdravotně postižený. Tato přechodná doba bude využita na přijetí nového řešení v systému dávek sociální sítě.

U rodičovského příspěvku se navrhuje sjednocení celkové částky rodičovského příspěvku náležejícího rodiči ve dvouleté variantě čerpání dávky a ve čtyřleté variantě, a to změnou délky čerpání rodičovského příspěvku v základní výměře a ve snížené výměře. Výše jednotlivých výměr se nemění.

Změny v nárocích na porodné sledují větší adresnost dávky a zejména její zacílení na prvorodičky v rodinách s nízkým příjmem.

Navrhovanými opatřeními je vedle úspor státního rozpočtu sledováno i zjednodušení systému dávek, zvýšení rodičovské odpovědnosti a motivace rodičů k zabezpečení potřeb svých dětí vlastním přičiněním, včetně zvýšení motivace pro zapojení rodičů na trhu práce.

Předpokládané úpravy by měly přinést celkové snížení mandatorních výdajů ve výši 3,9 mld. korun.

V oblasti zaměstnanosti je hlavním smyslem novely zákona o zaměstnanosti je zpřísnění právní úpravy povolování a odejímání povolení ke zprostředkování zaměstnání, úprava podmínek pro čerpání podpory v nezaměstnanosti a zavedení nového nástroje aktivní politiky zaměstnanosti překlenovacího příspěvku při zahájení samostatné výdělečné činnosti.

Konkrétně v oblasti agenturního zaměstnávání se zavádí povinnost agentur práce sjednat si pojištění pro případ úpadku, či pro případ úpadku uživatele z důvodu zvýšení právní jistoty zaměstnanců agentur práce. Dále se upřesňuje úloha ministerstva vnitra při podávání závazného stanoviska a rozšiřují se důvody pro odejmutí již vydaného povolení ke zprostředkování zaměstnání, například pokud agentura práce umožní výkon nelegální činnosti.

Úsporná opatření v oblasti podpory v nezaměstnanosti se projeví zejména tím, že uchazečům o zaměstnání, kteří bez vážného důvodu ukončí sami pracovní právní stav, bude náležet podpora v nezaměstnanosti ve snížené výměře 45 procent průměrného čistého výdělků z posledního zaměstnání, tedy ve stejné výši, jakým je podpora v nezaměstnanosti poskytována ostatním uchazečům v posledním období.

Dalšími úspornými opatřeními jsou neposkytování podpory v nezaměstnanosti po dobu, po kterou uchazeči o zaměstnání náleží zákonné odstupné, odbytné nebo odchodné a také po dobu, kdy uchazeč vykonává tzv. nekolidující zaměstnání.

V oblasti sociálních služeb se navrhuje v dosavadní výši příspěvku na péči ve stupni 1, tzn. lehké závislosti snížit u osob starších 18 let z 2000 korun měsíčně na 800 korun měsíčně, protože tato výše odpovídá náročnosti a intenzitě péče a současně vyrovnává hodnotu dávky v porovnání s vyššími stupni příspěvku na péči.

S ohledem na navrženou redukci výše příspěvku na péči se současně navrhuje zrušit způsob výplaty poloviny příspěvku na péči ve stupni 1 u osob starších 18 let nepeněžní formou, který měl být zaveden od 1. 1. 2011.

Tady je třeba zdůraznit, že kromě stupně 1 u dospělých osob, ve všech ostatních kategoriích zůstávají příspěvky zachovány až do výše ve čtvrtém stupni, tj. 12 000 korun měsíčně. Také zůstává zachován příspěvek pro děti do 18 let v nejnižším stupni do výše 3000 Kč měsíčně.

Při projednávání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně bylo na základě jediného návrhu přijato doplnění zákona o sociálních službách, vymezující účel sociálního šetření, prováděného v rámci řízení o příspěvku na péči. V návaznosti na pozměňovací návrh, přijatý k novele zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podle kterého budou posudkové orgány zasílat správnímu orgánu jako výsledek posouzení komplexní posudek, se na základě pozměňovacího návrhu stejná úprava promítá i do zákona o sociálních službách.

Vážené senátorky, vážení senátoři, protože tento zákon velmi úzce souvisí s návrhem státního rozpočtu na rok 2011 a s ohledem na to, že Poslanecká sněmovna již v prvním čtení schválila základní rámec státního rozpočtu na rok 2011, tzn., určila celkovou výši příjmů státního rozpočtu a výdajů státního rozpočtu, je přijetí tohoto zákona nutnou podmínkou pro naplnění předpokladů rozpočtu státu na rok 2011.

Proto vás žádám o schválení návrhu ve znění, tak jak je předložen. Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, pane ministře. Posadte se ke stolku zpravodajů. Garančním výborem, a zároveň jediným výborem pro

projednávání tohoto návrhu zákona byl výbor pro zdravotnictví a sociální politiku. Přijal usnesení, které máme jako tisk č. 365/1, zpravodajem je pan senátor Pavel Čáslava, který má slovo.

Senátor Pavel Čáslava: Vážený pane předsedo, vážené senátorky, vážení senátoři, pan ministr podal velice důkladný přehled všech nejdůležitějších změn, které návrh tohoto zákona obsahuje. Jestli dovolíte, omezil bych se na několik doplňujících informací.

Snad takové shrnutí. Pan ministr u jednotlivých změn v jednotlivých zákonech specifikoval, k jakým úsporám by mělo dojít, takže souhrnně se dá vyjádřit úspora na straně výdajové i příjmové, úspora tohoto zákona ve výši 23,5 miliard korun.

Pokud bych měl doplnit některé informace, tak snad by stála za zmínku úprava sazeb pojistného v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, která se týká tzv. malého zaměstnavatele. Tento pojem je nově vymezen. Je to zaměstnavatel s průměrným měsíčním počtem zaměstnanců nižším, než 26, zatímco podle dosavadní úpravy se jedná o hranici 51 zaměstnanců. V tomto případě zůstala zachována dosavadní úprava, spočívající v tom, že tzv. malý zaměstnavatel si může zvolit vždy pro jednotlivý kalendářní rok sazbu pojistného o 1 % vyšší, připojistit se, s čímž je spojena úprava, podle níž si zaměstnavatel při placení pojistného odečte polovinu částky, kterou v kalendářním měsíci, za které pojistné platí, vyplatil svým zaměstnancům na náhradě mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény.

K úpravě odměňování zaměstnanců v rozpočtové sféře. Tady je zřejmý smysl této úpravy, která dovoluje použít mzdové prostředky mnohem efektivnějším způsobem v této oblasti a může dovolit změnu vlastního principu odměňování, čili motivační složky ze zásluhové motivace na motivaci výkonovou.

Rozumím, že je to velká změna v rozpočtové sféře, kde převládala motivace zásluhová. Čili všechny věkové automaty a odměňování podle praxe odpracovaných let, že je to velká změna, nicméně se domnívám, že tento způsob motivace je určitou šancí pro rozpočtovou sféru, aby se přiblížila sféře podnikatelské, kde princip výkonového odměňování je jeden ze základních principů efektivity.

V zákoně o zaměstnanosti. Jedna z úprav nově vymezuje, že uchazeč o zaměstnání nemá nárok na podporu v zaměstnanosti, jestliže vykonává tzv. nekolidující zaměstnání, což je výkon zaměstnání s příjmem, nepřesahujícím polovinu minimální mzdy, což v současné době dělá 4 000 korun. Doba, po kterou z tohoto důvodu nebude náležet podpora v nezaměstnanosti, se nebude započítávat do podpůrní doby poskytování podpory v nezaměstnanosti, tj. nebude podpůrní dobu zkracovat.

Jedním ze závažných důvodů pro tuto úpravu jsou zkušenosti, poznatky z praxe, kdy v některých případech bylo zaznamenáno účelové jednání uchazečů o zaměstnání a zvláště jejich zaměstnavatelů. Pokud zaměstnavatelé nemohou přidělovat zaměstnancům práci v rozsahu stanovené týdenní doby, dohodnou se s nimi na ukončení pracovního poměru a většinou s nimi zároveň uzavírají dohodu o provedení práce a stejný druh práce. Chovají se spekulativně a nutí své zaměstnance k tomu, aby přistoupili na – pro ně – nevýhodné podmínky.

K úpravě, která se týká agentur práce. Je zjevné, že současná legislativa byla velice liberální. To se odrazilo v to, že třeba v současnosti je v České republice na základě povolení ke zprostředkování zaměstnání, vydaného ministerstvem práce a sociálních věcí, registrováno celkem 1815 agentur práce.

A měsíčně je podáváno v průměru 85 nových žádostí. Smyslem úpravy je toto velice liberální prostředí zpřísnit a domoci se toho, aby skončilo nezodpovědné chování některých agentur práce, kdy podle poznatků z kontrolní činnosti inspektorátu práce je doloženo, že tyto agentury často umožňují výkon nelegální práce, nevyplácejí zaměstnancům za odvedenou práci mzdu apod.

K zákonu o sociálních službách. Hodně diskutované snížení příspěvku na péči z původních 2000 Kč na 800 Kč.

Tady je potřeba poznamenat, že tento snížený příspěvek v tzv. prvním stupni závislosti, definovaném jako lehká závislost, je příspěvkem, který se liší, resp. tento stupeň závislosti se velice liší od dalších tří stupňů těžších závislostí. Občané, kteří pobírají tento příspěvek, jsou lidmi, kteří nepotřebují systematickou péči, potřebují spíše občasnou nárazovou péči, a ta částka 800 Kč odpovídá zjištěným nákladům, které na tuto péči v současné době vynakládají. Zbytek částky do 2000 Kč je pravděpodobně vynakládán na jiné účely, než na péči o vlastní osobu.

Na závěr jen pár připomínek, které jsou spíše legislativně technického charakteru. Návrh není bez chyby. Podle poznámek, které jsme dostali od naší legislativy, je zjevné, že některé části této úpravy by si zasloužily důkladnější práci, zasloužily by si promyšlenější způsob úpravy.

Jeden z těchto příkladů, které by si zasloužily opravdu důkladnější rozebrání, je to, že se v návrhu zákona zavádějí některé právní termíny, které nejsou v právním řádu definovány a měly by nějakým způsobem v tomto zákoně být ozřejmeny. Je to např. pojem smluvní plat.

Jako určitý problém je možné také vidět, že třeba v novele zákona o zaměstnanosti se vylučují z nároku na podporu v zaměstnanosti případy, kdy lidem, kteří skončili zaměstnání, vzniká nárok na nějaké další peněžité plnění, většinou odstupné. Bylo by samozřejmě lepší, kdyby tato záležitost nebyla vázána na nárok, ale na skutečně vyplacené odstupné, protože se může stát, že v některých případech z nějakého důvodu, pakliže třeba zaměstnavatel zkrachuje nebo je ve finanční tísní, nebude schopen vyplácet toto odstupné, a v tom případě vznikne uchazeči o zaměstnání určitý problém. On se samozřejmě může domáhat svého nároku a je pravděpodobné, že se ho také domůže, nicméně po určitou dobu bude bez zajištění v nezaměstnanosti.

Na závěr můžu říci, že návrh vládního zákona je doprovázen podrobnou závěrečnou zprávou hodnocení dopadu regulace RIA, tak jak to má být.

Na závěr bych vám přečetl, tak jak jsem byl pověřen VZSP, 76. usnesení výboru z 24. schůze, konané dne 11. listopadu 2010 k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, senátní tisk č. 363.

Po odůvodnění zástupce předkladatele, náměstka ministra práce a sociálních věcí Bc. Vladimíra Šišky, MBA, zpravodajské zprávě senátora Pavla Čáslavy a po rozpravě výbor

- I. Doporučuje Senátu Parlamentu ČR schválit návrh zákona ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou.
- II. Určuje zpravodajem výboru pro jednání na schůzi Senátu mě.

Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, pane kolego. Posadte se ke stolku zpravodajů. A já se ptám, zda někdo podle § 107 našeho jednacího řádu navrhuje, abychom se nezabývali tímto návrhem zákona. Nikoho nevidím.

Otevírám obecnou rozpravu. Do obecné rozpravy se jako první s právem přednosti přihlásil pan místopředseda Milan Štěch.

Místopředseda Senátu Milan Štěch: Vážený pane předsedo, vážený pane ministře, vážená kolegyně, vážení kolegové, dnes je poslední den, kdy podle našeho jednacího řádu, pracovní den, můžeme se zabývat projednávání zákonů v té, řekl bych, staré sestavě. Končí mandát 27 senátorům a senátorkám, z toho 6 bude pokračovat a 21 má mandát podle čl. 19 odst. 3 ústavy od 23. října letošního roku. Čl. 19 odst. 3 říká, že mandát poslance nebo senátora vzniká zvolením.

Nebudu pokračovat v tom, co bylo diskutováno při projednávání programu dnešní schůze, ale na první přečtení si myslím, že aspoň část z nás cítíme určitý nesoulad s dalšími právními předpisy, které výkon mandátu zákonodárce upravují. Možná že avizované podání Ústavnímu soudu v této věci pomůže výklad buď potvrdit, nebo ho pozměnit.

Vláda požádala a díky své vládní většině v Poslanecké sněmovně prosadila stav legislativní nouze. Chtěl bych říci na argumenty nebo na ta tvrzení, která byla o velkém množství používání legislativní nouze v předchozích letech, že jsou tam dva základní rysy rozdílu. Za prvé v minulosti většinou docházelo v Poslanecké sněmovně k velké shodě, že se má legislativní nouze použít, a nebylo to předmětem zásadního politického střetu. A za druhé nepamatují si, že by se ve stavu legislativní nouze projednával tak velký balík změn dílčích zákonů. Tady se navrhuje změnit, novelizovat více než 20 zákonů, které budou mít velké dopady do života občanů České republiky.

Proč projednávat tolik zákonů touto formou? To tu nebylo vysvětleno. Protože je zcela jasné, že vláda nepotřebuje institut legislativní nouze z časového hlediska. Ona je schopna, i kdyby v Senátu návrh byl zamítnut, tento návrh ve sněmovně přehlasovat.

Myslím si, že spíš jde o politický postoj. Je to do určité míry odpověď vlády na překvapivé výsledky voleb do Senátu, které zajisté vláda nečekala, a chce ukázat veřejnosti, že má sílu a de facto to, co i někteří členové vlády, zejména pan premiér, tvrdili mezi prvním a druhým kolem, kdy už viděli, že to nemusí pro vládní koalici dopadnout dobře, že začali význam Senátu v očích veřejnosti snižovat a začali zvýrazňovat svoji sílu, kterou mají v Poslanecké sněmovně.

Myslím si, že není dobře, že se tímto způsobem v očích veřejnosti povyšuje jedna komora nad druhou komorou.

Jsem přesvědčen, že vláda pohrdá určitým způsobem vůlí voličů, kterou projeví ve volbách, a vyřazení 21 senátorů z rozhodnutí je právě závažné v tom, co tady také zaznělo, že ty zákony se netýkají minulosti. Ty zákony se týkají přítomnosti a budoucnosti a mandát pro přítomnost a pro budoucnost má těch 21 nových senátorů.

Toto je myslím naprosto logické a neměli bychom zapomínat, že ústava má také svoji filozofii a že by také měla být v tomto dodržována, to znamená určité principy.

Samozřejmě o tom, jestli bylo postupováno v souladu s ústavou, může rozhodnout jenom Ústavní soud. Můžeme mít různé názory nebo různé návrhy, ale podřídíme se Ústavnímu soudu, byť se nám nebudou některé jeho závěry – v případě podání – líbit.

Jsem přesvědčen, že neobstojí v žádném případě, že pokud by tyto zákony teď hned, v těchto týdnech nebyly přijaty, že hrozí nějaká hospodářská – výrazná hospodářská škoda.

Nejsme ve stavu živelných pohrom a řešení schodku veřejných rozpočtů není nový úkol. Ten nevznikl během několika posledních dnů či týdnů. To je setrvalý, dlouhodobý stav a myslím si, že způsoby řešení je potřeba diskutovat, protože snad nikdo nepochybuje, že způsobů řešení kondice veřejných rozpočtů je velice mnoho.

Naopak se domnívám, že navrhovaná řešení, to znamená změna, která se tam promítla v podobě novel zákonů, způsobí řadu škod, možná, že větších, než způsobuje stávající stav. Protože je zřejmé i z analýz a prognóz makroekonomů, kteří jinak jsou spíše na vládní straně, že na základě těchto restriktivních kroků – protože já to nepovažuji za reformy, reformy musí být provázané, musí směřovat k nějaké dlouhodobé změně – se sníží hospodářský růst v příštím roce, což se projevilo i v makroekonomických prognózách, včetně České národní banky.

Jaké ty škody budou, to se samozřejmě bude těžko dokladovat, ale myslím si, že některé odhady, kde a v jakém rozsahu se to projeví, můžeme i dnes tady uvést.

Předložený návrh zákonů i odůvodnění potřeb zastavení nárůstu kumulovaného státního dluhu podle mě neobstojí a ještě se ten problém nebo tato materie zneužívá k tomu, že se neustále přetřásá a podsouvá veřejnosti, že se vlastně řeší situace, kterou údajně způsobila vláda v dobách, kdy vládla sociální demokracie. Účelově, zejména před volbami, ale i v posledních dnech se hovoří o Řecku, pobaltských zemích, Irsku. Můžu tady uvést celou řadu konkrétních věcí, jak konali a jednali Řekové, Irové, pobaltské země. Ale shrnuto jenom tím, že řeknu, že prakticky všude v těchto zemích, kdy vznikly velké schodky veřejných rozpočtů, vládla politická pravice. Samozřejmě všechny pravicové strany nejsou stejné, ale metody byly velice podobné.

Co se týká zejména Irska v posledních dnech, protože jste možná dneska slyšeli, že Irsku hrozí scénář, který má Řecko, tak Irsko, dámy a pánové, nám bylo celá léta dáváno za vzor, že jejich makroekonomické přístupy, zejména snižování veřejných výdajů, nízká daňová kvóta, to znamená i nízké sociální standardy, jsou tou pravou cestou, kterou máme jít. Nedokážeme říci veřejnosti, nebo někteří nechtějí říci veřejnosti, že v této hospodářské krizi, která snad doznívá, se nejlépe dařilo a nejméně otřesů zažili občané těch zemí, a o těch by to mělo být, o těch občanech, ty země, kde daňová kvóta byla spíše nad průměrem EU nebo nad průměrem OECD.

Nevolám tady po tom, aby Česká republika zvýšila daňovou kvótu. Aby zvýšila daňovou kvótu nad průměr EU nebo OECD. V žádném případě! Ale pokud chceme najít rozumná řešení, musíme se podle mého názoru dříve či později na neúměrně nízkou daňovou kvótu k historickým tradicím a teritoriu, kde žijeme, podívat a nesmíme tento makroekonomický faktor opomíjet, protože se nám už dnes enormně nevyplácí a v budoucnu podle mého názoru na to doplatíme.

Proto mi dovolu, abych připomenul, kdy, proč a jak narůstal dluh veřejných financí.

Jestliže ke konci minulého roku dluh činil 1 bilion 282 miliard Kč, do konce tohoto roku překročí hranici 1,4 bilionů a v nejhorší variantě se dokonce bude blížit 1,5 bilionu Kč. Přitom ještě před 4 lety, ke konci roku 2006, kdy končila vláda sociální demokracie a nastoupila Topolánková koaliční vláda, byl dluh necelých 950 miliard korun. To znamená, že za třetinu současného dluhu nese chťe nechtě přímou odpovědnost vláda, nebo vlády Topolánka, Nečase, dovolím si říci pana Kalouska, protože všichni víme, že pan Janota byl jeho prodloužená ruka, to znamená Fischerova vláda, a ta vlastně pokračovala v nastoupené cestě Topolánkovy vlády.

Připomenu jenom, a to není můj výmysl, to je doloženo a hovoří o tom i celá řada ekonomů, kteří nemají blízko ke mně a ke straně, kterou zastupuji, že takzvaný

reformní batoh, o kterém tu v úvodu hovořil Petr Pithart, vlastně odčerpá z veřejných rozpočtů, zejména ze státního rozpočtu, ročně zhruba 90 miliard Kč. Devadesát miliard Kč!

Ano, někteří to pocítili velmi pozitivně, ale jsem přesvědčen, že převážná část občanů to pocítila velmi, velmi negativně. A zejména to prohloubilo schodek, krizi veřejných rozpočtů. A tam je ten zakopaný pes jedné třetiny dluhu za poslední léta, o kterých jsem tady hovořil.

Vyvráťte to! Dejte argumenty, že to není pravda. Pojďme se bavit o reálných číslech. Pokud se o nich nebudeme bavit, budou se chyby opakovat, bude se záplatovat. A jestli jsme se dneska nemohli dostat do jedacího sálu, tak příště se sem nedostaneme ani kanály, pokud takto budeme pokračovat.

Ale co ty dvě třetiny, to znamená těch 950 miliard dluhu, který se tady od r. 1990 nahospodařil, protože ať byl minulý režim, jaký byl, tak on ten dluh účetně nebyl. On byl skrytý. Samozřejmě, že za minulého režimu byl dluh, byl skrytý. Byl skrytý ve špatné infrastruktuře, v nekonkurenčním prostředí podniků. Byl skrytý nakonec i v samotném zemědělství, které mělo snad největší podporu. Já to nekritizuji, jenom to konstatuji.

Takže jak to bylo mezi roky 1997–2006, kdy vládla sociální demokracie většinou v koalici nebo kdy tam byla koaliční smlouva. Podíl dluhu v tomto období stoupl z 15 na 30 %, měřeno k HDP. Jde poměrně snadno dokázat, že ČSSD převzala v roce 1997, bylo to na pomezí roku 1997, vládní zodpovědnost se dvěma zásadními problémy jako přímými důsledky transformace z počátku devadesátých let.

Zprv v letech 1996–1997 byla velká recese české ekonomiky vrcholící na přelomu let 1996–1997, která se projevila otevřenou ekonomickou a politickou krizí. Pamatujete si doufám – prostřednictvím pana předsedy, řídicího – že to byly dva takzvané Klausovy restriktivní balíčky. A že to byl také útok, a na to se zapomíná, útok poměrně brutální, na českou korunu. To byl rok 1997, začátek roku 1998, kdy přebírala vládu sociální demokracie.

Druhým problémem bylo vypořádání se s obrovskými transformačními dluhy po privatizaci na úvěr, protože v té době byly rafinovaně skryté v různých konsolidačních agenturách, v různých fondech a v bilancích bank, ať už to bylo formou přímou nebo v nedobytných pohledávkách. Podle zveřejněných informací ministerstva financí v době pana Janoty činily přímé transformační náklady z let 1992 – 2004 celkem 380 mld. Kč, z toho 308 mld. Kč byly náklady související s krachem celé řady bank. To znamená bank, které byly v původním stavu polostátní nebo státní. Dále ve stejné výši, to znamená 380 mld., se kvalifikovaně odhaduje, že byl i skrytý dluh. Když si to sečtete, je to dohromady 760 mld. Kč, které jsou za transformačním obdobím.

Nechci tady dělat soudce, nejsem k tomu vybaven, ani k tomu nemám žádné oprávnění, samozřejmě tam byly věci, které asi přinášela doba a změna vůbec systému, ale na druhou stranu si tady nemusíme vykládat, a hlavně ne veřejnosti, že tam nebylo plno podvodů a plno skutků, které vedly k tomu, že se tady vytvořila nová elita, která bohužel až do současné doby se snaží veřejný život ovlivnit stejnými nástroji.

Většina nákladů spojených s řešením problémů z let 1990–1997 skutečně byla vynaložena až v letech 1998–2004, tedy za vlád sociální demokracie. To už totiž nezbylo, než i za cenu zadlužení vyčistit – musím říci – ten privatizační chlívček.

Kdyby se to nevyčistilo, tak by náklady byly ještě větší, a co by bylo nejhorší,

pravděpodobně by byly znehodnoceny, zničeny úspory, celoživotní úspory lidí, kteří si stříádali v bankách a samozřejmě, že krach bank by znamenal ztrátu úspor.

Nakonec není to tak dávno, je to asi rok a půl, kdy někteří představitelé tehdejší vlády a ODS, konkrétně pan Topolánek, a jestli se nepletu, i pan Nečas, chválili Miloše Zemana za to, co v té době udělal. Ano, bylo to v době, kdy už Miloš Zeman nebyl v sociální demokracii, kdy založil novou stranu. Ale já si myslím, že v té době, o které jsem tady hovořil, jako předseda vlády postupoval správně, protože upřednostnil zájmy občanů před razantním řešením, kterým by bývaly byly krachy těch tehdy státních nebo polostátních bank.

Z celkové částky 380 mld. Kč byla do roku 1997 vyčerpána zhruba třetina. Hlavní prostředky na sanaci bankovního systému byly čerpány až v letech 1998–2002. Mám k tomu podklady, ale nebudu to tady rozvádět.

Dá se tedy říci, že zhruba menší část dluhu, asi 300 mld., vznikla prokazatelně v době působení vlády ČSSD, to znamená v těch koalicích, které byly nebo v době opoziční smlouvy. Jaký tam je rozdíl proti tomu, o čem jsem tady hovořil? V době, o které hovořím, to je rok 1998–2002, respektive 2006, došlo jednoznačně k výraznému oživení české ekonomiky. Tím připomínám, že řada těchto prostředků nešla na to, jak se tvrdí veřejnosti, že se to projedlo. Ale tím se nechci zastávat těch, kteří zneužívali různé dávky. To byly řádově miliardy, nebo desítky miliard korun. Ale většina z těch 300 mld. Kč šla na podporu nastartování hospodářského růstu, a tento růst byl více než dvojnásobkem toho, jaký růst dosahovala většina Evropy, to znamená i západní Evropy.

Tento rychlý ekonomický růst umožnil i výrazný nárůst reálných příjmů, zejména mezd, důchodů a životní úrovně. To je doložitelné. Všeho toho, co se dnes pod rouškou záchrany veřejných financí likviduje. Z tohoto pohledu si myslím, že není možné vládám z období, o kterém jsem hovořil, vyčítat nějakou nezodpovědnost a zbytečné utrácení. Znovu říkám, zajisté tam byly nějaké chyby, ale chci připomenout, že celý sociální systém byl zmodernizován reformami, které se projednávaly v parlamentu v roce 1995 a nabyly účinnosti od 1. 1. 1996. Jak v důchodové oblasti, tak zejména v systému zavedení tehdy takzvaných adresných sociálních dávek.

Sociálně demokratické vlády nebo koaliční vlády v té době nezměnily tyto systémy. Prakticky do dneška s některými výjimkami dále fungují Vodičkovy reformy. To nebyly naše reformy. To byly reformy politické pravice. Takže jestli se útočí na rozmařilý sociální stát, tak si myslím, že i tento stát de facto svými zákony upravila tehdejší vláda v roce 1995–1996.

Jinak, stručně řečeno, to, že je nesmysl, že by sociální stát u nás byl příliš štědrý, ukazuje i podíl sociálních transferů na HDP, který je hluboko pod průměrem Evropy, respektive EU, zejména té bývalé patnáctky.

Co je ale nejhorší, že pokud bychom chtěli dosáhnout přístupem, který teď je předváděn, vyrovnaných rozpočtů, museli bychom docílit hospodářský růst, který by byl někde kolem 10 %, a to v současném světě, až na nějaké další výjimky, dosahuje prakticky jenom Čína. Proto je zcela zřejmé, že se nemůžeme proskrtat k vyrovnaným rozpočtům a já i celá sociální demokracie, za kterou můžu hovořit, budeme dělat maximum pro to, aby rozpočty byly nejdéle během pěti let vyrovnané. Ale je naprosto zřejmé, že cesta k vyrovnaným rozpočtům musí vést jak přes analýzy a opatření na výdajové straně, tak především je potřeba v tuto dobu se podívat výrazně i na příjmovou stranu, nepočítaje opatření proti šedé ekonomice a podobným nešvarům.

K tomu je potřeba udělat skutečné audity na výdajové straně veřejných rozpočtů. Myslím si, že audity nepůjde udělat dobře s lidmi, kteří v minulosti nebyli

schopni vyvrátit stín podezření, že jsou zkorumpováni, a to na všech úrovních, od ministerstev až po poslední obec. A to se týká celého společenského a politického spektra.

Zrovna tak na straně příjmů jsem přesvědčen, že se budeme muset poměrně rychle, neříkám skokově, přiblížit daňové kvótě, která je běžná zejména v západní Evropě. Že nás to ekonomicky, konkurenčně nepoškodí, ukazují i poslední léta. Problém není v tom, že bychom nebyli konkurenceschopní. Problém je v tom, že prostě ve světě je málo zakázek a my máme málo rozvinutý podíl služeb na tvorbě HDP, a tudíž, když přijde boj o zakázky, tak my nemáme, čím bychom to vykryli oproti třeba Rakousku nebo Skandinávii a dalším zemím, protože podíl služeb i díky nízké kupní síle je malý.

Tak, jak jsem uvedl, problém českých veřejných financí je doložitelně spíše na příjmové straně než na té výdajové. Jinak připomenu, že kdybychom měli daňovou kvótu zhruba takovou, jako je průměr v západoevropské části Evropské unie, ale i třeba ve Slovinsku a některých dalších zemích, tak my schodky budeme mít hodně, hodně nízké, v některých případech bychom dokonce byli i v přebytku.

Co se týká dalších věcí. Myslím si, že k vyrovnaným rozpočtům je potřeba přistupovat ne tím, že budeme škrtat v oblastech, kde jsme ve výdajové straně pod průměrem demokratických zemí obdobného typu, jako jsme my, to znamená našich partnerů v EU. V žádném případě to nejsou oblasti, jako jsou platy, výdaje na penze, výdaje na zdravotnictví a výdaje na školství. Já se domnívám, že ty ostatní výdaje, zejména investiční činnost nebo podíl státu na investiční činnosti, jsou naopak položky, kde stát by se měl začít chovat s péčí řádného hospodáře a měl by výrazně zvýšit tlak na to, aby za stejný objem peněz bylo více vytvořené hodnoty.

Celá filozofie balíku čtyř zákonů, které tu dneska máme, je proto v principu nevyvážená a chybná, když rozhodující cestou k obnově rovnováhy veřejných rozpočtů má být především redukce výdajů a jen v menší míře posílení příjmů, a to už je pouze tam, kde už to úplně bije do očí.

Novelizace několika desítek paragrafů převážně tzv. sociálních zákonů o nemocenském pojištění, o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zákoníku práce, o státní sociální podpoře, o zaměstnanosti, o sociálních službách, atd. Primárně a viditelně umožňuje dosáhnout z čistě účetního hlediska jen dílčího zlepšení stavu, kdy budou výdaje státního rozpočtu srovnatelné, tj. jako kdyby těchto novel nebylo, v roce 2011 nižší o 35 mld. Kč. Vládní koalice tak mluví hlavně o rozpočtových úsporách. I když bych přijal tuto filozofii strohému účetního pohledu, i tak je třeba vidět, že přesně o těch 35 mld. Kč se vlastně sníží příjmy domácností. Úzké účetní hledisko je podle mého názoru v tomto případě nepřijatelné, protože vůbec nepracuje s lineárními, sekundárními nebo multiplikačními efekty a řekl bych spíše ještě defekty. To znamená snížení poptávky a tím i ohrožení tak slabého růstu, který v současné době máme.

Chci připomenout, dneska asi přijde číslo 2,5 % od České národní banky. Bohužel, ve Spolkové republice Německo, která je takovým hlavním indikátorem, jak to u nás bude vypadat, hospodářský růst se znovu snížil, je snad okolo 0,7 %. A tyto kroky, které se teď připravují, se nám vymstí. Ty se nám vymstí, pokud je pravda, že se Německo opět dostává do určitých problémů s růstem.

Co je velice důležité a na co se bohužel v dnešní době jenom z ekonomických pohledů zapomíná, je to, že se nebere zřetel na sociální a psychologickou stránku těchto opatření.

Záporný finanční dopad do sektoru domácností však nebude plošný, to je potřeba si uvědomit. Nebude rovnoměrný. My máme snahu, že k tomu přistupujeme

tak, že prostě vidíme makročíselné nebo celkové údaje. Ale dopad bude diferencovaný, a to z několika pohledů.

Za prvé bude záležet na tom, kolik která domácnost různých dávek příjmů až dosud pobírala – a to samozřejmě mluvím o těch rodinách, které to pobírají oprávněně – nelze vyloučit, a je to dokonce pravděpodobné, že mnohé domácnosti budou ve svých dosavadních příjmech omezeny z více titulů, a to v důsledku souběhu škrťů ve více zákonech. Desítek tisíc rodin se dotkne třeba jak snížení porodného, bude se nově vyplácet pouze na první narozené dítě, jak tady bylo hovořeno, je to perfektní protipopulační krok, a nepřesáhne 2,4násobek životního minima. Pokud snad tyto rodiny mají smlouvu o stavebním spoření v plné výši, tak musí počítat jen zhruba s polovičním státním příspěvkem, a to ještě retroaktivně. Na to se nemohly připravit, to nevěděly dopředu. A plus změny v rodičovském příspěvku.

Za druhé bude záležet na příjmové situaci konkrétních rodin. Rozptyl těchto dopadů na jednotlivé typy domácností bereme v úvahu jen počtem výdělečně aktivních osob a úrovní jejich platů. Přitom úroveň jejich platů my de facto neznáme. Je pouze zřejmé, že variabilita bude mimořádně pestrá. Například u těch rodin, které mají dobrou strukturu, to znamená, jsou třeba bez dětí, tak když oba pracují s nadstandardním platem, tyto dopady prakticky nepocítí. U domácností, kde dojde ke kombinaci faktorů, jako jsou počty nezaopatřených dětí či dlouhodobě nemocní či nezaměstnaní a navíc nízký příjem, čili z vysokých výdajů založených již z minulosti, splátka různých úvěrů, hypoték, placení školného na privátních školách, tak schválení připravených novel již významně omezí jejich spotřebitelské chování. Bude to de facto cesta do chudoby.

Zkoumal někdo tyto typy rodin, jak se na nich reforma podepíše? Bral někdo v potaz toto psychologické hledisko? Podle mého absolutně nebral. A nejhorší ještě budou dopady u významného procenta sociálně snadno zranitelných rodin, kde jsou současně více závislé osoby a kde jsou i nízké příjmy a kde dojde k souběhu více škrťů, a tam přijaté novely již budou znamenat velmi destruktivní stav. Nelze přehlédnout, že exekuce majetku již nyní postihuje skoro milion domácností. Podle mého je toto další krok k nárůstu počtu exekucí.

Pod hranicí chudoby, tj. pod hranicí 60 % průměrného příjmu, to je asi do 14.500 Kč měsíčně, se v současnosti pohybuje v naší zemi okolo 850 tisíc osob. Ale pozor! Příjem mezi 60 % a 70 % průměrného příjmu, tj. mezi 14.500 Kč až cca 17.000 Kč měsíčně, má dalších skoro 800 tisíc osob. Více než půldruhého milionu osob se proto musí obávat příštích měsíců jen z titulu přijatých navrhovaných změn.

Nové přijdou v situaci, kdy také české domácnosti při dlouhodobě asi 9 % nezaměstnanosti, řeší dopady krize na rodinné rozpočty. Ty už dopady krize postihly. V současnosti přitom bezmála polovina domácností, 46 % splácí nějaký úvěr či půjčku, každá třetí domácnost má jeden druh úvěru, ale každá šestá má dva či více úvěrů a půjček. Finanční problémy přiznává v současnosti podle průzkumu veřejného mínění, a víte, že se lidé za to stydí, že to většinou neuvádějí, více než třetina domácností.

Pokud by se snad od 1. ledna 2011 realizovala představa silné lobby majitelů domů a bytů, že po ukončení regulace nájemného a po novele občanského zákoníku – tady dělám otazník – budou moci zcela legálně požadovat na vystrašených nájemnících nové nájemné ve výši o 30 %, 50 % či někde 100 % vyšší oproti současnému stavu, pod hrozbou soudního řízení v případě, že takovou výši nebudou chtít zaplatit, a takové signály existují, pak těžko odhadnutelnému počtu rodin v mnoha regionech, řádově půjde o desítky a spíše stovky tisíc osob, již reálně hrozí zcela nezvládnutelná životní situace a aktuální finanční bankrot. Řešením není ani

případná žádost o příspěvek na bydlení na obecním úřadě. Žadostí může být tolik, že jejich úhrn zřejmě překročí existující finanční rezervy a bude představovat jen další tlak na výdaje veřejných rozpočtů.

Není důvod opakovat argumenty, které byly při projednávání vzneseny v Poslanecké sněmovně. Já jsem se jim až na výjimky, vážené kolegyně a kolegové, úmyslně vyhnul, protože jsem chtěl ukázat jinou stránku pohledu na problém, který tu řešíme. A samozřejmě, že z hlediska toho, jak se v PS problematika projednávala, mi to připomnělo analogii s praxí, kterou Senát zažil v jistě drsnější podobě v roce 2007, kdy se zde projednával „Topolánkův batoh“. Jsem rád, že se k tomu Senát nesnížil, ale myslím si, že legislativní nouze, která tady byla uplatněna, bohužel se k tomu stavu přiblížila, protože není prostor, aby se připravily a podaly pozměňovací návrhy, které by bylo nutné dát, a tak je avizováno, že tyto pozměňovací návrhy z důvodu rychlosti projednávání a schvalování státního rozpočtu by byly odmítnuty.

Co je naopak potřeba opakovat, a dnes s mimořádným důrazem, je varování na adresu stále stejných tváří ve vládních dresech, že jejich rozhodnutí protlačené mocensky zákonodárny sbory těsnou většinou, jako dnes zde, měly a mají nepochybně velmi neblahé finanční, ekonomické a sociální důsledky. Tiché parametrické změny; reformy penzí, které jsme v minulosti v „batohu“ vlastně přijali, my jsme pro to nehlasovali, ale hlasovala pro to tady většina v Senátu. V letech 2007 a 2008 byly tak špatně připraveny, že podle zprávy České správy sociálního zabezpečení, a doufám, že kvůli tomu nedošlo ke změně paní ředitelky na tomto postě, způsobily, že došlo ke schodku v roce 2009, k propadu o 40 mld. Kč. Z toho, jak je uvedeno ve zprávě, zhruba 10 mld. Kč jde na vrub hospodářské krize a 33 mld. Kč jde na vrub právě legislativních změn snižování pojištění a dalších věcí, které byly prosazeny v balíku v roce 2007 s účinností od roku 2008 nebo 2009.

Myslím si, že to, co se tady dnes projednává, bude podobným krokem.

Ekonomika po nebývalém poklesu v roce 2009 dosud v zásadě stagnuje. Před možným kolapsem jsou odvětví, jako je stavebnictví, a dobře na tom není ani naše zemědělství. Hrozí útlum zdravotnictví a nejsou v dostatečné míře prostředky podle návrhu státního rozpočtu pro ústavy sociální péče. Odpovědnost navrhovatelů již za současný a tím spíše za budoucí marasmus, proti kterému bylo období „blbě nálady“ jen lehkým varováním, je naprosto zřejmá.

Dalším krokem k oslabení, k likvidaci veřejných služeb je i tento balíček restriktivních opatření. Samozřejmě, že cíl část služeb a postupně včetně zdravotnictví a školství zprivatizovat, nebyl, jak si myslím, opuštěn.

Samotnou kapitolou v návrhu, který tu máme, jsou škrty, snižování platů ve veřejné správě u veřejných zaměstnanců o 10 % a k tomu i otevření zákoníku práce. Jsem přesvědčen, že desetiprocentní snížení platů vůbec nic kladného na veřejných financích nevyřeší. Protože velká část z těchto prostředků se státu vrací – v podobě pojištění a daní, tak to podváže kupní sílu obyvatelstva, zhorší postavení živnostníků a uvrhne to řadu rodin do velmi vážných problémů, zejména ty, co mají malé děti a ty, co mají řadu závazků z minula, protože v dobré víře v době hospodářského růstu si závazky vzaly proto, aby mohly vyřešit situaci svých rodin.

To, co se mění v zákoníku práce, to znamená, že se ruší platové stupně, já to jinak nemohu nazvat, a odůvodňuje se to slovy o potřebě vytvoření prostoru o ohodnocení mladých a kvalitních zaměstnanců, je zcela neseriozní tvrzení a velmi zavádějící.

Kdyby se řeklo, že se tento prostor musí vytvořit proto, že to desetiprocentní snížení už není možné promítnout, protože málo prostředků je v nadtarifních složkách a větší podíl tvoří tarifní složka, tak je to špatné sdělení, ale bylo by to

sdělení pravdivé. Změny, které se v platové stupnici, v rušení platových stupňů navrhuje, jsou změny v samé podstatě systému a je to naprosto zřejmé. Naše legislativa o tom sice hovořila velice decentně a ne mými slovy, která řeknu, ale velmi výrazně na to upozornila. Podle mého je to cesta do anarchie, svévůle, šikany a korupce. Až budeme za čas naříkat, že máme větší nárůst korupce ve státní správě, toto je k tomu cesta. A je to zejména cesta k podřízení státní správy krátkodobým účelovým politickým zájmům té skupiny, která má dneska vládu v ruce. Je to úplný obrat o 180 stupňů proti filosofii, která v této oblasti byla zaváděna po roce 1990. Je to úplný odvrát od zákona o státní službě a povede to samozřejmě k tomu, že ti lidé budou vysoce loajální a budou se samozřejmě bát o práci a budou velmi závislí na tom, jak jejich nadřízený, ministrem počínaje a tím posledním vedoucím před nimi konče, bude chtít si je podmanit, aby jednali v duchu jeho krátkodobých zájmů.

Proto si myslím, že i z tohoto důvodu i z těch dalších důvodů není možné nic jiného, než tento velmi špatný tisk, který způsobí více škody než užítku, přitom musím říci, že jsou tam některé věci, které by byly prospěšné a podpořil bych je, musím navrhnout tento tisk zamítnout. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Jako další je přihlášen do obecné rozpravy pan kolega Slavotínek. Pane senátore, máte slovo.

Senátor Rostislav Slavotínek: Dobré dopoledne. Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, vážené kolegyně a kolegové. Ve svém krátkém příspěvku se budu věnovat opravdu jenom tisku č. 363, resp. jedné části.

K předloženému senátnímu tisku mají senátoři za KDU-ČSL i já osobně několik výhrad. Jedná se nám ale o nejzásadnější a také nejabsurdnější. Týká se omezení porodného pouze na první dítě.

Dlouhodobým cílem politiky KDU-ČSL a snad i naší vlády je podpora rodin s dětmi. Je přece v zájmu nás všech z obecných demografických hledisek i z hlediska budoucí ekonomické prosperity pomáhat rodinám s dětmi. Navrhovanou změnou v tomto tisku bychom likvidovali opatření, které minulé vlády, mimo jiné i té vlády, ve které byl ministrem práce a sociálních věcí současný předseda vlády Petr Nečas. Tato opatření pomáhají rodinám, kterým se narodí dítě a obvykle jim to samozřejmě zkomplikuje finanční situaci.

Pro senátory KDU-ČSL je nepřijatelné, aby Česká republika se navrhovanou změnou v systému porodného v podstatě přihlásila k podpoře politiky jednoho dítěte. Nabízí se samozřejmě srovnání s komunistickou Čínou, o které už tady byla zmínka a která tuto politiku přijala a dnes těžce hledá řešení, jak se vypořádat s důsledky tohoto kroku.

Senátoři zvolení za KDU-ČSL nemohou z těchto důvodů pro takovou změnu současného stavu hlasovat. Pokud bude návrh zákona propuštěn do podrobné rozpravy, máme připravený pozměňovací návrh, který zachovává současný režim poskytování porodného na každé dítě, tedy nejenom na první, které se narodí.

Jsme přesvědčeni, že řešení navrhované v tisku 363 není v zájmu České republiky. Deklarovaná úspora ve státním rozpočtu je z tohoto pohledu naprosto marginální. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji, pane kolego. A jako další v rozpravě vystoupí pan kolega Karel Korytář.

Senátor Karel Korytář: Vážený pane místopředsedo, pane ministře, vážené paní senátorky, páni senátoři. Dovolte mi, abych v úvodu svého vystoupení konstatoval, že tam, kde se objeví prvky solidarity s občany této země, ty podpořím. Rovněž řadu opatření, tedy i v tomto zákoně, případně i v dalších, které budeme schvalovat nebo projednávat, bych podpořil. Ovšem je řada těch, které nemohu podpořit a protože hlasujeme o zákonech jako o celku, dá se odvodit i mé stanovisko při hlasování.

Není to dávno, co jsem se vás ptal, vás kolegů z pravého spektra, zda ve svém obvodu máte občany, kteří pobírají obvyklý plat deset tisíc korun, lepší plat patnáct tisíc korun a ten výborný plat dvacet tisíc korun, ale hrubého. To jsme se bavili o předchozích opatřeních navyšujících výdaje těchto občanů, například poplatky ve zdravotnictví a další.

Stav v Evropě i u nás je setrvalý, spíše se zhoršující v náš neprospěch. Stále máme třikrát nižší plat, dražší potraviny než sousedé, dražší pohonné hmoty apod. A nyní přichází vládní snižování deficitu. Nenalhávejme si, že jej v podstatě zaplatí ti nejchudší a střední vrstvy. Dříve bylo odpovězeno na naše námítky ke zdražování či snižování příjmu obyvatel – však mohou požádat o sociální příplatek. Dnes jim tento sociální příplatek bereme. Navíc je potrestáme za to, že kvůli šikaně u řady zaměstnavatelů, a tito lidé nemají na výběr, odcházejí od těchto rádob zaměstnavatelů či agentur, a za to si vyslouží v tom lepším případě 45 % své původní nepřilíš vysoké mzdy. Porodné ve své navrhované výši se stává spíše chudinskou dávkou bez motivačního charakteru. A vyplácí se pouze při narození prvního dítěte. Nezavání to navíc něčím, za co jsme kritizováni Evropskou unií? A co je vrchol necitlivosti je snížení příspěvku na péči z částky 2000 na 800 korun. I toto světélko naděje pro mnohé prakticky zmizí. A to je ještě čeká v budoucích měsících zvýšení DPH, zdražení elektřiny, bytů atd. A to si chcete vzít na svědomí? Já ne. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji. A prosím nyní kolegu Horníka, aby vystoupil v obecné rozpravě. Pane kolego, máte slovo.

Senátor Jan Horník: Dobrý den, pane předsedající, dobrý den, pane ministře, dobrý den, kolegyně a kolegové. Pokusím se být stručný. Na mne se obrátil, možná jako na některé z vás, Svaz tělesně postižených v České republice, konkrétně krajská organizace v Karlových Varech.

Jedná se o tu část zákona, část šestou, změna zákona o sociálních službách, kde v navrhovaném zákoně v bodě 1 se snižuje částka 2000 Kč a nahrazuje se částkou 800 Kč. Jedná se o stupeň jedna, což je ona lehká závislost.

Tato opatření v této oblasti přinesou celkem asi 2 mld. Kč. Nicméně, návrh, který zde mám před sebou, jako pozměňovací návrh, ale zřejmě se do podrobné rozpravy nedostaneme, jak předpokládám, bych chtěl poprosit pana ministra, jestli by tento pozměňovací návrh, který mám, mohl posoudit na ministerstvu a jestli by mohlo dojít záhy v následujícím období k novelizaci, protože přece jenom ztráta 1200 Kč může být pro mnohé invalidní spoluobčany velmi zásadní a zejména v oblasti, kde je zapotřebí na lehké závislosti více úkonů, je to 16 až 18 úkonů.

Tento materiál s dovolením panu ministrovi předám. A jinak chci poděkovat všem, kteří tady dnes sedíme, za korektnost jednání a to v tom smyslu, že doopravdy jsem se cítil tehdy v roce 2007 jako senátor velmi poškozen, kdy po přednesení návrhu onoho dnes již několikrát zmiňovaného „Topolánkova batohu“ jsem k velkému

překvapení tehdy z úst mého přítele Jiřího Oberfalzera slyšel ono slovo – nezabývat se.

Já jsem tehdy byl krácen na svých právech, stejně tak jako moji další kolegové, nemohla proběhnout diskuse, jako tady probíhá dneska, naprosto legitimní. A chtěl bych poprosit, aby do budoucna, protože bych tu měl ještě šest let strávit, se toto již nikdy neopakovalo, aby síla a arogance moci se tímto způsobem neprojevovala. A chci poprosit i budoucí většinu sociální demokracie, že si nevezme příklad z toho, co tehdy proběhlo a že silově tady mezi sebou nebudeme zápasit. Děkuji.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji, pane kolego. Prosím nyní paní senátorku Sekaninovou.

Senátorka Božena Sekaninová: Vážený pane místopředsedo, vážené kolegyně a kolegové. Ano, všichni odpovědní politici vnímají potřebu redukce deficitu státního rozpočtu. Otázkou však je, jakými cestami je možné k potřebným úsporám dojít.

V návrzích nelze najít koncepční řešení ani náznak tolik potřebné strategie střednědobých či dlouhodobých strategií, které by vedly ke snižování deficitu. Jedná se pouze o škrty s alarmujícím až asociálním přístupem, které v každodenním životě výrazně negativně ovlivní život statisíců rodin. Jak jinak se lze dívat například na navrhované změny v oblasti porodného. Porodné nově dostanou rodiny jen na první dítě, a to pouze v případě, že jejich příjem bude nižší než 2,4násobek životního minima. Konkrétně, pokud čistý měsíční příjem manželů nepřesáhne 17 tisíc Kč a čistý měsíční příjem matky – samoživitelky nepřesáhne pouhých 10 700 Kč. Do příjmového limitu se přitom počítají nejen výdělků ze zaměstnání nebo podnikání, ale také sociální dávky, podpora v nezaměstnanosti či výživné. Argumenty typu, že se jedná pouze o jednorázovou dávku, navíc vyplácenou zpětně, neodpovídají reálnému životu mladých rodin s nízkými ani průměrnými příjmy. Mají se opravdu co ohánět. Náklady na bydlení, zařizování domácnosti, mnohdy nejistota v zaměstnání a výdaje s příchodem dítěte jsou v řádech desetitisíců. Takto razantní omezení porodného může vést a pravděpodobně také povede ke snižování porodnosti pro neschopnost finančně zabezpečit rodinu, což ve svém důsledku z dlouhodobého hlediska přispěje k rychlejšímu stárnutí naší společnosti.

A krátkodobé dopady? Negativně se odrazí zejména na život rodin s nízkým příjmem. V první fázi nedostatečné materiální zabezpečení pro narozené dítě z důvodu nedostatku prostředků, ohrožení novorozenců až po možné zvýšení umístění novorozenců v kojeneckých ústavech.

Obdobně negativní dopady budou mít změny v rodičovském příspěvku. Navrhovaná celková částka 216 tisíc Kč po celou dobu rodičovské dovolené v rozmezí od dvou do čtyř roků znamená výrazný pokles ve čtyřleté variantě o pětinu až šestinu oproti dřívějšímu, tedy až o 45 600 Kč za každé dítě. Méně je to u varianty tříleté. Jsou na tuto situaci připravena města a obce? Máme připravenou dostatečnou kapacitu jeslí? Navrhovatelé musí počítat s dopady svých návrhů a úprav.

Je možné zcela reálně předpokládat, že maminky budou volit dovolenou nejkratší, tedy dva roky, což automaticky zvýší požadavky na umístění dětí do jeslí. O důsledcích předčasného umístění dětí do kolektivních zařízení jako je zvýšení nemocnosti, nedostatek prostoru pro budování přirozených sociálních vazeb a podobně snad není nutné hovořit.

Mladí lidé, lidé nad padesát let a lidé s nízkou či žádnou kvalifikací jsou nejohroženějšími skupinami na trhu práce. Právě život těchto lidí zásadním způsobem ovlivní navrhované škrtky v oblasti podpory v nezaměstnanosti. Jen na dokreslení – aktuální situace v říjnu: míra nezaměstnanosti v ČR činila 8 a půl procenta, ale například v Moravskoslezském kraji 11,4 % a v Olomouckém kraji je to 10,6 %. Znamená to, že práci v Olomouckém kraji hledá 34 a půl tisíce lidí. Podle expertů v dalších měsících čeká Česko další boom nezaměstnanosti.

Smyslem podpory v nezaměstnanosti je pomoci lidem se zaměstnáním tuto nepříznivou situaci překlenout do doby, než najdou nové pracovní uplatnění. Snížení podpory u osob, které ukončily pracovní poměr dohodou na 45 % čistého měsíčního výdělku je přivede do sociální sítě. Jedná se o mladé lidi s nízkou kvalifikací. Jejich příjmy nejsou takové, aby měli našetřeny desetitisíce, které by mohli použít na úhradu nájemného a dalších závazků. Kdo posoudí, zda uzavření dohody ze strany zaměstnance bylo motivováno vážnými důvody? Přikláním se k názoru pana ombudsmana, že tito lidé na tom budou hůř než ti, kteří byli propuštěni pro opakované méně závažné porušení pracovní kázně.

Ještě více nespravedlivý a demotivující je návrh na zrušení možnosti přivýdělku do výše poloviny minimální mzdy. Proč chceme bránit nezaměstnaným, aby se sami podíleli na řešení své situace? Zním řadu lidí, kteří v době své evidence na úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání pracovali v nočních hodinách při doplňování zboží v supermarketu, protože vyplácená podpora byla pod stanovenou výší životního minima a ani zdaleka nestačila pokrýt jejich základní životní náklady. Od ledna však půjdou požádat na sociální odbor o poskytnutí dávky pomoci v hmotné nouzi. Vláda s tím počítá. Proto v rozpočtu navrhuje navýšení mandatorních výdajů na pomoc v hmotné nouzi o 1,2 miliardy korun. Jsem toho názoru, že znemožnění legálního přivýdělku bude mít i další důsledky jako je ztráta pracovních dovedností a návyků, další zhoršení sociálního postavení až sociální vyloučení nezaměstnaných na jedné straně a na druhé straně další zvýšení práce tzv. na černo.

Součástí předložených návrhů je i zdanění starobních důchodů seniorům, kteří si zároveň přivydělávají podnikáním či mají příjmy z nemovitostí více než 840 tisíc korun ročně. Ano, proč ne, ale proč si tento důchodce může přivydělat bez omezení na rozdíl od nezaměstnaného, který nemůže najít pracovní uplatnění a živí rodinu? Proč má tento senior ještě nárok na slevu na dani v plné výši? Dramatickým způsobem ovlivní život více než 106 tisíc lidí další vládní návrh. Tolik je v současnosti příjemců příspěvků na péči v prvním stupni míry závislosti. Těm bude plošně snížen příspěvek ze stávajících dvou tisíc korun měsíčně na 800 korun bez ohledu na to, zda příjemce tyto prostředky využívá na zajištění potřebné sociální péče či nikoliv.

Mnohdy slýcháme stesky na zneužívání příspěvků na péči, názory, že příspěvek v prvním stupni je určitou kompenzací stáří.

Jeho razantní a plošné snížení je však důsledkem neschopnosti ministerstva práce a sociálních věcí přijmout taková systémová, organizační a metodická opatření, která by jeho zneužívání znemožňovala. Více než 70 % příjemců poskytnuté prostředky využívá k zajištění neformální péče, ale dosud nebyl nastaven účinný systém kontroly využívání příspěvků zvláště při poskytování neformální péče.

Důsledkem tohoto plošného snížení bude omezení využívání zejména ambulantních služeb, protože lidé nebudou mít dostatek prostředků na jejich úhradu. Částka 800 korun bude stačit na úhradu pouhých 13 hodin pečovatelské služby v měsíci nebo 10 hodin služby denního stacionáře. Je pravděpodobné, že se zvýší tlak této skupiny příjemců na umístování v domovech pro seniory nebo v jiných

pobytových službách, a to i z důvodu zvyšování cen léků, lékařských služeb a výkonů. Ve svém důsledku je to znovu zvýšení výdajů pro státní rozpočet.

Vážené kolegyně a kolegové, nesouhlasím s předloženým návrhem, který je pouhým souborem plošných škrtů, který negativně ovlivní život nejslabších skupin naší společnosti a ve svých důsledcích povede ke zvýšení úměry jejich zadlužování a chudoby. Doporučuji zamítnout návrh zákona, protože jej vnímám jako necitlivý, nekoncepční a ve svém důsledku nepřinese předpokládané úspory, ale naopak v řadě případů zvýšení výdajů státního rozpočtu. Děkuji.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji, paní kolegyně. Prosím pana senátora Nenutila, aby se ujal slova.

Senátor Miroslav Nenutil: Vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, milé kolegyně a kolegové. Nechci komentovat všechna úsporná opatření, ale zastavím se pouze nad jedním, a to se týká systému odměňování stanoveného v zákoníku práce pro tzv. rozpočtovou sféru, přičemž nejde o úpravu, kde by vedle věcných aspektů bylo účelné brát v úvahu také určité právní aspekty, jestli náhodou nemáme jako horní komora Parlamentu hlídat také čistotu zákonů. Právních aspektů, které spočívají zejména v tom, že zákonná úprava by měla být formulována tak, aby z ní bylo dostatečně zřejmé, jakým způsobem zákonodárce příslušné právní vztahy vymezuje na úrovni zákona. Pokud jejich bližší právní úpravu hodlá ponechat pod zákonný právní předpis, mělo by to být zákonným ustanovením zmocněno tak, aby bylo zřejmé, o jakou zákonnou úpravu a v jakém rozsahu zákonodárce ponechává právo na tento předpis. Tyto aspekty týkající se tvorby právních předpisů jsou jednoznačně vyjádřeny v legislativních pravidlech vlády jak z hlediska obecních požadavků na tvorbu právních předpisů, hlavně požadavek na jednoznačnost a srozumitelnost, tak i ve vztahu k podzákonným právním předpisům, třeba požadavek, aby nařízení vlády obsahovalo pouze úpravu, která nepřekračuje meze zákona. Dále jsou s tím související požadavky kladené na úpravu zákonného zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu.

Rovněž v legislativních pravidlech má být uplatňován požadavek, že je-li nutné uvést nový právní termín, je třeba jej v právním předpise blíže vymezit, což je zmiňovaný případ smluvního platu.

Zákoník práce v § 123, odst. 5, sice bude nadále zachovávat 16třídní tarifní systém, v jeho rámci však nebude vymezovat konkrétní počet platových stupňů v platových třídách. Pouze z dikce zákona, že se platové tarify stanoví v 16 platových třídách a v každé z nich v platových stupních – z tohoto plurálu lze dovozovat, že platové stupně mají být nejméně dva a jejich maximální počet může být jakýkoliv.

Ptám se, kdo určí systém? Na takto velmi neurčitou zákonnou úpravu je navázáno rovněž velmi obecné zákonné zmocnění pro vládu stanovit okruh zaměstnanců, u nichž může zaměstnavatel určit platový tarif v rozmezí platových tarifů stanovených pro nejvyšší až nejnižší platový stupeň v příslušné platové třídě, nebo se kterými může zaměstnavatel sjednat smluvní plat. Tady se nechává příliš velký prostor, který my zákonodárci neupravujeme a který může být svévolně měněn podzákonnou normou. Jak mají lidé, kteří jsou na takových změnách závislí, svými rodinnými rozpočty plánovat svou budoucnost, jak se mohou rozhodovat, když o jejich platu bude rozhodovat nahodilá z vůle třeba ředitele nebo ředitelky.

Táži se, kdo v takovém zaměstnání může zůstat. Normální člověk si nebude moci takovou existenční nejistotu dovolit.

Zákonné zmocnění je formulováno tak obecně, že zákonodárce v případě přijetí takové úpravy ponechává téměř veškerou úpravu v odměňování rozpočtové sféry na podzákonném předpisu, zejména jak bude tarifní systém v dalším období vypadat, kolik platových stupňů a za jakých podmínek v něm bude uplatňováno, pro jaký okruh zaměstnanců bude určován platový tarif v rámci rozpětí pro nejnižší až nejvyšší platový stupeň nebo s jakým okruhem zaměstnanců a v jakém rozsahu bude možno sjednávat smluvní platy.

Pojem smluvní plat se zde zavádí. Je to novum, které kromě zmatku nechává velký prostor pro zvláštnosti. Nevěřím, že bychom mohli pracovat koncepčně. Proto se ptám, zda takový zmatek úprav finančního zabezpečení rodin zaměstnanců státní správy snad nebude záměr. Tvrdí se zde, že se chce zjednodušit systém, ale z hlediska právních aspektů lze poukázat na to, že v porovnání s dosavadní právní úpravou, podle níž je u všech zaměstnanců odměňovaných z finančních prostředků z veřejných zdrojů v rámci rozpočtové sféry uplatňován v rámci platových tarifů jednotný systém 12 platových stupňů. Bude navrhovaná úprava nerovné podmínky, jestliže v jedné zákonné úpravě dosavadní stanovení 12 platových stupňů v rámci platových tříd vypustí, což pro zaměstnance v režimu zákoníku práce a v jiné zákonné úpravě identickou formu a tuto úpravu nadále zachovat. To se týká zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Připadá mi, že snad jediný ministr vnitra asi reagoval na ty výzvy v demonstracích. Nechci předjímat, kdy by měl zareagovat ministr práce a sociálních věcí.

Ve zprávě zpravodaje bylo řečeno, že návrh není bez chyby. Bylo to hodně shovívavé vyjádření. Ve zprávě předkladatele pan ministr tvrdil, že si vláda dala za cíl sociálně citlivým způsobem snížit náklady. Ať vezmeme cokoli, připadá mi to sociálně citlivé? Nepřipadá. I z toho důvodu nemohu hlasovat pro tento zákon. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji. Prosím pana kolegu Čunka.

Senátor Jiří Čunek: Pane místopředsedo, pane ministře, kolegyně a kolegové, nebudu opakovat věci, které tady byly řečeny a s nimiž souhlasím, ať už je to porodné a jiné věci. Připomenul bych jednu věc, které se dlouhodobě věnuji a kterou jsem avizoval.

Jde o to, že úspory by měly podle mého názoru postihnout ty, kteří systém zneužívají. Nemá ublížit těm, kteří systém nutně potřebují. Když se podíváme na konstrukci sociálního příplatku, jeho snížení ve chvíli, kdy zákon bude přijat a aplikován, postihne především nízkopříjmové rodiny. V této oblasti žiji, můj volební obvod je Valašsko. Tam je průměrná mzda podstatně jiná než v Praze, myslím, že je tam pod 20 tisíc korun. Je tam mnoho desítek procent lidí, jejichž průměrná mzda je kolem 12 – 13 tisíc korun čistého. Těch se to dotkne, zvláště rodin, kde otec vydělává 12 nebo 13 tisíc korun čistého a matka je doma se dvěma nebo třemi dětmi. Myslím, že si nikdo nedokáže představit, jak tito lidé mohou dnes v době „bezplatného školného“ poslat například dvě děti na vysokou školu. Těchto se to bude týkat závažně, zatímco lidé, kteří jsou na dávkách třeba 20 let, což znamená, že 20 let nepracují a mají více dětí, tato restrikce se jich absolutně nedotkne, protože jsou většinou na dávkách hmotné nouze a zrušení sociálního příplatku vůbec nepocítí.

Další věc, která mě mrzí, je činnost, která velmi masivně zneužívá sociální systém našeho státu, a to jsou nesezdané páry, které deklarují, že jde o matku samoživitelku. To nejsou jednotky ani desítky, ale v našem prostředí desetitisíce rodin, které žijí ve společné domácnosti, ale matka deklaruje, že je samoživitelkou a

příslušný muž, který s ní žije, žije tam jen „na bytě“. Tento problém vůbec neřešíme a přitom víme, že nejde jen o peníze, ale jde o demotivaci pro ostatní. Nechci nikomu sahat do jeho způsobu života, na to má každý právo. V tuto chvíli hovořím jen o zneužívání našeho systému, ne o tom, že bych chtěl někomu říkat, jak má žít. Tímto návrhem zákona to řešeno také není.

Pak je tady ještě jedno téma zneužívání, na které jsem se chtěl zaměřit. A které také není řešeno. Týká se to veřejné služby, ti kteří jsou na dávkách, to znamená, nepracují mnoho let, musí vykonávat veřejnou službu. Pokud ji nevykonají, tak ti, kteří mají rodiny s dětmi, jsou postiženi maximálně 500 korun v měsíci, což je s ohledem na celkovou dávku početných rodin, které dlouhodobě nepracují, směšné.

Právě proto, že se tento návrh zákona nevyrovnává s nešvary, to znamená, nesahá tam, kde skutečně dochází k demoralizaci společnosti tím, že je tento systém zneužíván a neřeší se to, a naopak je bráno tam, kde je politika prvního dítěte. Tady si dovolím říci, kdyby vláda navrhla, že se nebude přispívat na první dítě, ale na druhé nebo na třetí, to znamená, že porodné bude až na druhé nebo třetí dítě, ne že bych s tím souhlasil, ale chápal bych, že jde o změnu. My právě vůči těm, kterých v naší zemi není převážná většina, ale systém zneužívají, a používají děti jako výrobní nástroj z pohledu dávek, ty postihneme velmi málo. Zůstanou v dávkách hmotné nouze. Nebudou mít porodné. Ale všechny ostatní, které potřebujeme a chceme motivovat, aby naše země zvrátila nepříznivý demografický vývoj, abychom se chovali například jako Německo, které je také v krizi, ale rodinám pomáhá, abychom zabránili zneužívání a podpořili ty, kteří pracují, ale mají málo peněz - tak tento návrh zákona jde proti té skupině, kterou máme podporovat, a absolutně nejde proti té skupině, kterou podporovat nechceme.

V tomto návrhu zákona jsou věci, které bych chtěl podpořit, ale nemohu, protože bytostně proti některým úpravám. Naopak s některými souhlasím. Pane ministře, možná příště.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji. Prosím paní senátorku Gajdůškovou.

Místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková: Vážený pane předsedající, pane ministře, paní senátorky, páni senátoři, moji kolegové a kolegyně – předřečníci z klubu sociální demokracie už celý návrh rozebrali s detaily a s fakty. Nebudu se k tomu vracet, jen bych se opakovala. Myslím si, že úkolem zákonodárce je podívat se také na věci v širších souvislostech. Dovolte mi trochu širší pohled. Encyklopedie definuje slovo „reforma“ jako přeměnu, změnu, úpravu, zlepšení, systémový děj ve společnosti spojený s dlouhodobou změnou stavu. Dovolím si dodat, že by to určitě měla být změna k lepšímu pro společnost jako celek, pro každého občana. Reformy by měly znamenat pokrok, jinak jsou nesmysl. Reformy, které znamenají pokrok, jsou jistě žádoucí a takové reformy by sociální demokracie také podpořila.

Chci v této souvislosti připomenout, že to byla sociální demokracie, která byla ve své více než 130leté historii vždy pokrokovou stranou a která stála v čele pozitivních reforem ve společnosti vedoucích k vyšší kvalitě, ke svobodě a důstojnosti života lidí.

Poslední reformy sociálně demokratické vlády přinesly výsledný růst více než 6 % HDP. Ten ovšem Topolánkova vláda dokázala zlikvidovat během jeden a půl roku. Připomínám, že to bylo ještě před počátkem krize, kdy pan ministr Kalousek v závěru roku 2008 tvrdil, že žádná krize u nás není.

Od Topolánkovy vlády, ale i od současné vlády zatím nezazněl jediný návrh, který by vedl ke zvýšení zaměstnanosti, který by vedl k podpoře hospodářského růstu. Naopak pan premiér Nečas přiznává, že současné návrhy budou znamenat pokles hospodářského růstu o 1,5 % HDP v důsledku navrhovaných škrťů.

Dnes je nám předkládán balík zákonů, které mají zachránit příští státní rozpočet. Není asi náhodou, že za Topolánkovým baťohem byli, jako za dnešním návrhem, pánové Nečas a Kalousek. Tehdejší baťoh připravil ročně státní rozpočet o 89 miliard korun. Těchto 89 miliard bylo Topolánkovým baťohem darováno bankám, finančním skupinám a nadnárodním koncernům. Dnes jako v režimu hrozby vyhlášení války a tváříce se jako andělé – spasitelé nás vláda nutí schválit zákony, kterými „zkásnou“ dlouhodobě nemocné, rodiny s dětmi, střední vrstvy a sociálně slabé, aby vláda získala zpět aspoň něco z toho, co tak velkoryse darovala nadnárodním společnostem a velkým finančním skupinám.

Kolegyně a kolegové, pro rodinu s dětmi tento návrh znamená, že může ročně přijít zhruba o 40 tisíc korun. Pro mladou rodinu to v žádném případě nejsou drobné, jsou to téměř dva průměrné měsíční platy. V takových krajích jako je Zlín jsou to možná dva průměrné měsíční platy.

Z pohledu vývoje společnosti je to absurdní a fatální opatření. Každý, kdo se jen trochu orientuje v demografii, kdo je schopen abstraktního myšlení a tedy úvahy v delších časových horizontech ví, a společnost a stát, nechce-li aby národ vymřel, musí podpořit rodiny s dětmi, a to podporou narození druhého a třetího dítěte. K tomu, aby národ přestal vymírat, je potřeba, aby se rodilo na jednu ženu zhruba 2,1 dítěte. Tato vláda jde ale naprosto opačnou cestou, dělá vše pro to, aby lidé děti neměli, a to už vůbec ne druhé a další.

Dlouho jsem nechápala tuto filozofii čínské politiky jednoho dítěte v našem středoevropském prostoru, když víme, že demografický vývoj je pro nás špatný. Filozofií tohoto opatření, kterou vláda možná převzala z Číny, jsem pochopila až nedávno, a to na přednášce ke konkurenceschopnosti v Akademii věd jednoho z členů slavného NERVu, kterým se vláda tak zaštiťuje. Vážně prohlásil jeden z architektů navrhovaných opatření, že v celém ekonomickém systému jsou ti, kteří jsou produktivní a pak ti, kteří musí být živeni a tento systém zatěžují. Těmi, kteří musí být systémem živeni, jsou podle pana docenta děti a důchodci. Ti vadí vládě v jejich úsilí o prý zdravé veřejné finance. Panu docentovi a celé vládě uteklo, že existuje ve světě jedna zásadní spravedlnost, a to je spravedlnost pro všechny. Tou veličinou je čas. Znamená to, že senioři byli těmi produktivními a děti produktivní za několik let budou. Ti dnešní produktivní budou závislí jako senioři za několik let na tom, kolik dnešních dětí je. Případná privatizace důchodového systému tuto závislost ještě zvýší, a ne naopak, jak je nám předkládání k věření. To, co je nám dnes předkládáno jako baťoh dvě, je stejně zneužitím demokratického legislativního procesu jako byl Topolánkův baťoh jedna, stejně krátkozraké a asociální, jako byl Topolánkův baťoh, o jehož důsledcích jsme se mohli každý přesvědčit na vlastní kůži. Proto je nezbytně nutné tento návrh zamítnout.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Prosím pana kolegu Koukala, který teď má pořadí v obecné rozpravě. Prosím, pane senátore, máte slovo.

Senátor Václav Koukal: Děkuji za slovo, pane předsedající, pane ministře, vážení kolegové, kolegyně, můj diskusní příspěvek se týká zákona o zaměstnanosti, resp. o zneužívání zákona. K tomu mě trochu vyprovokoval kolega Čunek.

Má část se týká lidí, kteří skutečně pracovat nechtějí. Pracovat nechtějí, ovšem chtějí být v evidenci uchazečů o zaměstnání, protože to jim poskytuje jisté výhody.

Tři záležitosti, které vedou k tomu, aby se takto chovali.

Za prvé, aby za ně bylo placeno pojištění, tj. částka asi 1180 korun, aby měli splněn základní předpoklad pro přiznání dávek hmotné nouze, a pak také aby se jim doba, strávená v evidenci, započítala jako odpracovaná doba pro výpočet důchodu.

Jen pro zajímavost. Ti, kdo dlouhodobě nepracují, výpočet důchodu je z průměrné částky, což je 23 000 korun měsíčně.

Není to tak, pane ministře? Pak se omlouvám. Nicméně tento fakt, o kterém jsem mluvil, trvá. Ti lidé velmi dobře vědí, jak se udržet v evidenci uchazečů o zaměstnání. Zkušenosti úřadu práce existují, ale ti lidé dokáží obejít to, aby se z evidence uchazečů nedostali ven, tím by ztratili výhody, o které jim tolik jde.

Já vím, že tady podrobná rozprava pravděpodobně nebude. Využil bych situace obdobně jako kolega Horník a já bych panu ministrovi dal návrh na doplnění § 25, který by mohl na tuto situaci reagovat, tedy přimět lidi, kteří nechtějí pracovat, dlouhodobě nepracují, řešit jejich buďto zapojení, anebo vynětí z dávek nebo výhod, které zatím požívají.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji, pane kolego, a prosím paní senátorku Sekaninovou.

Senátorka Božena Sekaninová: Vážené senátorky, páni senátoři, zareaguji na předřečníka. Argument, že někdo, kdo chce pracovat, tak si práci najde, už ale dávno neplatí. Je spousta nezaměstnaných, a na jedno pracovní místo, a to dělnické profese, je 85 uchazečů. Opravdu to v dnešní době není jednoduché. Nám se to možná z lavic zdá, že to není pravda, ale já s těmi lidmi žiji.

Ráda bych se, když mám slovo, dotkla oblasti nemocenského pojištění. Důsledky škrtů v oblasti nemocenského pojištění je možné sledovat ve dvou rovinách. Výrazně negativně ovlivní život dlouhodobě nemocných.

Příjem ve výši 60 % vyměřovacího základu, zvýšení platby za případnou hospitalizaci na 100 korun za den, zvýšení úhrad za léky, to vše je může přivést do sociální nouze, sekundárně do sociální sítě, a tím dojde opět ke zvýšení mandatorních výdajů ze státního rozpočtu.

Úpravy výplaty nemocenské mohou vést k celkovému zhoršení zdravotního stavu populace, lidé si budou brát raději dovolenou místo neschopenky, nebo se nebudou adekvátně léčit. Změny přinesou i fatální ohrožení malých a středních firem. Zvýšení počtu dnů o 1/3, kdy zaměstnavatel bude hradit nemocnému zaměstnanci náhradu mzdy v době jeho pracovní neschopnosti, prakticky představuje zvýšení o necelých 60 % ze stávajících 7 na 12 dnů úhrady. Kumulace tohoto navýšení s ukončením možnosti odečtu 50 % vyplacených náhrad od zákonných odvodů se zvláště pro menší firmy může stát likvidací.

Vždyť v reálu se jedná o mnohonásobné zvýšení nákladů zaměstnavatele, které ve svých důsledcích může vést k dalšímu zvýšení nezaměstnanosti.

Přece jen bych si dovolila vysvětlení. Nyní zaměstnavatel má hradit 14 dnů. Ve skutečnosti hradí 7 dní. 14 dní minus tři dny bez náhrady minus čtyři dny víkendy. Tedy bude hradit 21 dní, ve skutečnosti 12.

Nárůst hrazených dnů ze 7 na 12, což je 71 %, k tomu ztrácí možnost odečtu 50 % vyplacených náhrad od platební povinnosti sociálních pojištění za všechny zaměstnance firmy.

A dám příklad. Firma vyplatila za letošní rok 140 tisíc korun jako náhradu mzdy za neschopnosti v délce 7 dnů. To je na jeden den 20 tisíc. Pokud bude proplácet 12 dnů, při stejné výši náhrady budou činit 240 tisíc korun, tedy nárok o 100 tisíc korun. Ale letos si mohla odečíst tato firma 50 % vyplacených náhrad od zákonného odvodu na sociální pojištění. Tzn. půlku, 70 tisíc. Jejich celkové náklady na náhradu mezd za neschopnosti tedy byly 70 tisíc. Příští rok však budou 240 tisíc, což je více než trojnásobný nárůst, a to je velmi hrubý rámcový propoččet, protože samozřejmě tam hraje obrovskou roli délka nemoci, výše mzdy nemocného, ale rámcově se jedná o relevantní údaj. Děkuji.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji a prosím pana senátora Drymla.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, kolegyně a kolegové, jsem rád, že zde v Senátu je respektována demokracie a právo na vyjádření se zákonodárce k jednotlivým návrhům zákonů, na rozdíl od nižší komory Parlamentu ČR, tj. Poslanecké sněmovny. Mnozí z vás víte, jak legislativní proces proběhl v Poslanecké sněmovně.

Proto jsem velmi rád a chtěl bych poděkovat vedení Senátu, všem, kteří umožnili, aby zde byla vedena tato diskuse, i když pro některé nemusí být zrovna příjemná.

Chtěl bych trochu obecněji k celé záležitosti. Pravicová vláda Petra Nečase ohrožuje bohužel většinu standardů, které se díky ČSSD staly samozřejmostí i u nás. Je zde ohrožena možnost žít v demokratickém sociálním státě, který dokáže uspokojivě spojit demokracii i tržní zákony s určitou sociální spravedlností a zajistit většině občanů svobodný, slušný a důstojný život. Bohužel místo státu, veřejných služeb sociálního státu, který garantuje podpory rodinám s dětmi, dostupné kvalitní zdravotnictví, školství, slušné důchody a osobní bezpečnost, se zde zavádí stát, který destruuje tyto dlouhodobě zaváděné služby, a to jak poklesem finančních zdrojů, kvality a dostupnosti, tak i velmi zvláštním privatizováním.

Místo státu, který by měl garantovat určitá práva zaměstnanců na důstojnou práci a odměnu, se zde z většiny zaměstnanců dělají druhořadoví občané. Místo státu, který by měl podporovat silnou střední třídu, se zde zavádí věci, které vystavují tuto střední třídu stále většímu riziku pádu mezi chudší a chudé.

To jsou věci, které mě znepokojují. Místo státu, který by měl podporovat růst, inovace, výzkum a rozvoj svého školství jako základ růstu, založeného na kvalitě vzdělání, tady stát selhává a rezignuje na svoji úlohu.

Stát v podání dnešní vlády spíše podvazuje hospodářství, veřejné investice, a omezuje výdaje na vědu a školství. Současná vláda se vydává svojí protirůstovou a sociálně velmi nezodpovědnou politikou na velmi špatnou cestu. Zdůvodňuje to tím, že jsme si všichni žili nad poměry, že si nemůžeme některé sociální standardy dovolit, že mnoho lidí, tady to zaznělo, tyto sociální výhody zneužívá a že se enormně zadlužujeme.

Nikdy se však neříká a nevysvětlí ani nevyčíslí, co tedy konkrétně zneužívají děti, nemocní, tělesně postižení, důchodci, nezaměstnaní. Nikdy se neřekne, jaká je skutečná situace a pozice naší země v oblasti veřejného dluhu, zadlužování, kým byl dluh způsoben.

Česká republika je ve výdajích na sociální stát, tak jak je to zvykem v Evropě, hluboce pod průměrem Evropské unie. Naši občané si tedy nežíjí nad sociální poměry, jak tady někdy zaznělo nebo i zaznívá v nějakém jistém tisku. Náš veřejný dluh je v poměru k HDP šestým nejnižším v celé Evropské unii.

Ale hlavní příčinu já nevidím v tom, že zde je, a to všichni víme, hospodářská krize, i když bývalý a současný ministr financí Kalousek řekl, že se nás žádná hospodářská krize netýká.

Ale není to ten sociální stát a různé sociální vymoženosti, a jak jsem tady řekl, nejsou zase tak veliké, ale snížení daní a odvodů, které prosadil Petr Nečas a Miroslav Kalousek v době Topolánkovy vlády. Zaměstnanci, drobní živnostníci, důchodci, rodiny s dětmi, zdravotně handicapovaní, tvoří většinu společnosti. Oni si své pojistné plnění na sociální zabezpečení platili. A nelze tedy tyto dluhy paušálně převádět jen na ně, ale musí se spravedlivě rozdělit.

Neschválením zákonů, které tady máme, asi nedojde k nějakým větším hospodářským škodám. Spíše opak je pravdou. Pokud tyto zákony budou schváleny, a já předpokládám, že schváleny budou, protože tady přece jen je určitá síla pravice, tak bude podle mého názoru poškozen hospodářský růst i celá Česká republika. Vláda totiž příliš jednostranně upřednostňuje škrty, a už to tady také bylo řečeno. To nejsou názory levice. To jsou názory i některých velmi pravicových ekonomů.

Škrtní je to nejjednodušší. Asi někteří nemají tak dostatečné znalosti makroekonomie, a tak se orientují pouze na tuto stránku. Tím, že se prosazuje snižování platů, tak se samozřejmě sníží koupěschopnost domácností. A upřednostňování restriktce před podporou hospodářského růstu je cesta do pekel a možná, že se to projeví už v příštím roce. Dojde ke zpomalení české ekonomiky, budou nám chybět pracovní místa, dnes vidíte, že některé oblasti jsou zasaženy nezaměstnaností obrovským způsobem, a tato neradostná situace se bude zvětšovat.

Od roku 2007, a to tady také zaznělo, se veřejný dluh zvýšil v České republice o 440 miliard v době, kdy vládly pravicové vlády. V době, kdy končila vláda sociální demokracie, byl veřejný dluh 29 % HDP, dnes je 35 % HDP a bohužel tendence je taková, že stále roste. To je výsledek vlády pravice.

Vím, že ministr Kalousek i předseda vlády hasí rozpočtový požár, ale je nutno si říci, kdo ho vlastně způsobil. Byli to totiž oni. Byly to ty daňové experimenty, snižování stropů na odvody sociálního, zdravotního pojištění, a to všechno nás stálo 89 miliard ročně. Česká republika není, jak se strašilo před volbami, tak zadlužená. Je šestý nejméně zadlužená stát v Evropské unii. I když, jak jsem tady již řekl, dluh vzrostl z 29 % na stávajících 35 % HDP.

Bohužel se stává nebo tendence je k tomu ta, že snižování deficitu, a to se shodujeme všichni, by měli zaplatit jen ti nejchudší, ale, a teď dobře poslouchejte, i střední vrstvy, a to jsme i my. Složí se takovým způsobem, že kolem 4 miliard věnují rodiny s dětmi, matky na mateřské, kolem 4 miliard poskytnou ty nejchudší rodiny s dětmi. 6 miliard poskytnou klienti stavebního spoření, o tom tady ještě bude řeč, a 7 miliard poskytnou zaměstnanci veřejného sektoru snížením platů. A 1,5 miliardy poskytnou lidé se zdravotním, slyšíte dobře, se zdravotním pojištěním.

Řada škrtnů, které jsou obsaženy, sníží v zákonech, které mají zabezpečit, aby se snížil deficit, sníží příjmy státu a zvýší nezaměstnanost. Rozpočet státu totiž není jako rozpočet domácnosti. Jestliže snížíte státní výdaje, automaticky také zredukujete část příjmů, se kterými můžete počítat. Vzpomeňme si dobře, jak pan ministr financí Kalousek nás ubezpečoval, že státní dluh bude 60 miliard, pak bylo 220.

Vládní škrty, které se projevují v oblasti dopravní infrastruktury, snižování platů a mezd, likvidace spoluúčasti při čerpání evropských prostředků, to jsou věci z poslední doby, tohle všechno ve skutečnosti sníží příjmy státu v příštím roce.

To, čeho jsme byli dnes svědkem, je známka toho, že se rozvírají nůžky a zvyšuje se sociální napětí ve společnosti, které může vyústit, tak to tady také zaznělo, v radikalizaci určitých vrstev společnosti, ať už napravo nebo nalevo.

Uvědomme si dále, že se ani nechce slyšet, že většina zaměstnanců je nespokojena. Dobře víte, že proběhla stávka, ale daleko horší bude, že je tady hrozba generální stávky. Generální stávku jsme zažili v roce 1989, a víme, že generální stávka je velká síla.

Vláda se přitom tváří, jako kdyby se nic nestalo. Tady nejde jenom o pokles platu o 10 %, protože ve skutečnosti během 3 let reálný plat zaměstnanců veřejného sektoru klesne až o 20 %. V důsledku inflace a v důsledku politiky, kterou mají zabezpečit zákony, které my máme schvalovat.

Nejhorší si myslím, a teď se obracím na pana ministra, je to, že celá vláda i návrh tohoto zákona útočí na 150 tisíc nejchudších rodin s dětmi. To je něco, co se ještě v této zemi nestalo. Tady se navrhuje zrušit téměř 150 tisícům rodinám sociální příplatek. Jsou to i rodiny, kde jsou samoživitelky nebo samoživitelé.

Abych byl konkrétnější. Návrh trvale snížit nemocenskou z vyměřovacího základu na 60 % dopadne především na dlouhodobě nemocné. Ti asi nezneužívají sociální dávky. Jsou to většinou lidé, kterým jde o to, aby se vyléčili. Když si k tomu připočítáte, že by od příštího roku měl se zvýšit regulační poplatek za jeden den v nemocnici na 100 korun, že léková politika tohoto státu je úděsná, protože máme druhé nejdražší léky v Evropské unii, takže se opět dále zvýší doplatky za léky, tak to bude asi velký přepych.

Tzn. již dnes lidí, aby si zajistili příjem, i nemocní, chodí do zaměstnání. Je tady i strach ze ztráty zaměstnání, a to se nám pak vrátí na zvýšených výdajích na zdravotní péči. S tím se asi ale v rozpočtu, který sestavoval ministr Kalousek, nepočítalo.

Je docela ostudné, když Poslanecká sněmovna, i my, jsme schválili výjimku u dobrovolných hasičů a hasičů, kteří při službě, kdy zastupovali nás všechny při živelných nehodách, utrpěli nějaký úraz, odešli do nemoci, tak by jim měla být vyplácena, tehdy jsem si to odsouhlasili, stoprocentní nemocenská, nyní to schválíme, že budou mít jen 60 %, i když se snažili zachraňovat soukromý i veřejný majetek.

Zákoník práce, je tady sice změna, o provedení práce by se měla udělat písemná smlouva, ale má to samozřejmě i svoje čertovo kopýtko. Nikde totiž není zakotveno, že se povede nějaká evidence o odpracované době a zavedou se stropy na odměnu. Sice mně může pan ministr oponovat, že na to máme oblastní inspektoráty práce, ale vlastně jak zjistí, jestli včera pracovali tolik a tolik hodin, a jak dnes.

Zákon o zaměstnanosti jednoznačně zhoršuje postavení zaměstnanců i nezaměstnaných. Jde o to, že se vůbec nerespektuje svobodná vůle, rozhodnout se o ukončení pracovní doby. Každý ze zaměstnanců odvádí část své mzdy prostřednictvím zaměstnavatele i na příspěvek na státní politiku nezaměstnanosti. Z tohoto příspěvku se odvádí daň, protože je součástí další české speciality ministra Kalouska, superhrubé mzdy. A tak namísto 60 %, později 50, by měl pobírat v době nezaměstnanosti pouze 45 %. To už se neřeší situace z důvodu, proč odešel, když se zaměstnanec rozhodne skončit pracovní poměr.

Omezení výplaty porodného. Pouze jedenkrát za život a jedině v případě, že domácnost bude mít 2,4násobek životního minima. To je asi příjem pod 10 000 korun měsíčně u domácnosti. Čili porodné se stává chudinskou dávkou.

V podstatě zcela ztrácí jakýkoliv motivující charakter. Jsou pro to různé důvody, ale v době, kdy je velký problém sehnat zaměstnání a naše ceny jsou na úrovni cen v Evropské unii, je důležité, když k tomu startu je i určitý ekonomický podnět.

To jsou asi nejdůležitější věci. Domnívám se, že není zas všechno v zákoně špatné, ale ten zákon jako celek je zralý k tomu, aby se náležitým způsobem předělal. Proto asi i předkladatelé jsou si toho vědomi, že není dokonalý, a proto si zvolili způsob, my to protlačíme silou, děj se co děj, a pak se uvidí. To je špatná cesta, která nám může způsobit více ztrát, než to, co od toho očekávají předkladatelé, tzn. příjem pro státní pokladnu. Děkuji.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Prosím kolegu Nedomu. Kolega Nedoma je posledním přihlášeným do obecné rozpravy.

Senátor Jiří Nedoma: Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, vážený pane ministře, v úvodu mého vystoupení bych chtěl především zdůraznit, že jsem připraven podpořit tyto čtyři návrhy zákonů, které před námi leží, protože se domnívám, že pokud budeme sedět se založenýma rukama a nepřijmeme žádná opatření, tak ti, kteří budou rozhodovat napříště, budou se rozhodovat o daleko drastičtějších opatření. Budou se rozhodovat o drastickém snížení platů ve veřejné sféře, ale pochopitelně se to promítne i do soukromé sféry. Myslím si, že by to bylo v rozsahu nějakých 20 – 30 %. Budou se možná dokonce muset rozhodovat o devalvaci české koruny, tak jak tomu je v některých jiných zemích, a toho bych se velmi nerad dožil.

Nicméně souhlasím s tím, že je potřeba diskutovat o všech změnách, které tyto zákony s sebou přinášejí, a já nevím, co vedlo k tomu, že do hospodářského výboru, jehož jsem členem, se z těchto čtyř zákonů dostaly pouze tři, a proto se omlouvám, že chci upozornit na dvě věci, které mně jistým způsobem vadí u tohoto materiálu, který teď probíráme, neboť si myslím, že může mít jak kladný, ale také možná i záporný dopad na státní rozpočet a na tvorbu hrubého domácího produktu.

Ptám se především na ono prodloužení výplaty nemocenské, které se přenáší na naše drobné podnikatele, zdali to náhodou nebude kontraproduktivní, zdali to, že někteří nebudou moci dlouhodobě unést tíhu těchto nákladů, nepovede třeba i k likvidaci jejich podnikání, a zda na základě toho ve finále nedojde k poklesu HDP. Pak by to byla hrubá chyba. Doufám, že pan ministr na tuto otázku odpoví.

Vedle toho se chci zeptat i na onen zde již několikrát zmíněný příspěvek na péči. Tady, myslím, kolegyně Sekaninová zdůraznila, že se to týká 106 tisíc obyvatel. Pochopitelně, že ti lidé, a nejenom ti lidé, ale i ústavy sociální péče budou postaveni před otázkou, jak tento výpadek nahradit. Víím, že český člověk je vynalézavý a že pravomoc lékařů určovat stav nemoci je jen v jejich rukou.

A já se ptám, jestli náhodou ti, kteří dnes jsou v příspěvku na péči prvního stupně, to prostě nevyřeší pomocí lékařů na příspěvek druhého stupně, který je podstatně vyšší, než ten první, a zda tím pádem vynaložené náklady státu nestoupnou, a na druhé straně zda nestoupne i tlak těch sociálních ústavů, kde dnes končí určitá část tohoto příspěvku a nebude to chtít kompenzovat ze státního rozpočtu jiným směrem, protože pochopitelně domovům pro seniory, kde tyto peníze dnes jsou často cílené, ty peníze budou chybět.

Vzhledem k tomu, že jsme toto takto detailně neprobírali na hospodářském výboru, dovolil bych si tento dotaz na pana ministra. Děkuji.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji a prosím paní kolegyni Juřenčákovou.

Senátorka Jana Juřenčáková: Vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, vážená kolegyně a kolegové, jistě jste si všichni uvědomili i to, že čtyři zákony, které máme dnes schvalovat, jsou pilíři návrhu rozpočtu na rok 2011. Já mám také výhrady k některým ustanovením tohoto zákona, ale musíme se na to dívat i z druhé strany, co se stane, když nebude schválený státní rozpočet na rok 2011.

Co se stane? Zvýší se dluhová služba, budeme žít v rozpočtovém provizoriu, všichni budou vytýkat, že státní rozpočet byl postaven na vodě, kdy neměl žádné pevné základy.

Jistě víte, že výdaje státního rozpočtu tvoří v naprosté většině mandatorní výdaje. A většinu mandatorních výdajů tvoří sociální výdaje. A je to i díky velkorysým sociálním výdajům v minulosti, kdy se spíše mělo šetřit, a kdy se nemyslelo na budoucnost.

Myslíte si, že máme riskovat, že nebude na zvýšení důchodů? Já si myslím, že ne. Většina z nás si může dovolit hospodařit s tím, co má k dispozici, a určitě se mnou budete souhlasit, že by se tak měl chovat i stát, i naše vláda.

Pan ministr si určitě vyslechl všechny vaše připomínky nebo všechny naše připomínky, a pokud zjistí, že opravdu v některých oblastech je třeba zákon změnit, tak si myslím, že k tomu dojde, protože určitě proto je tato diskuse.

Vezměte to i z tohoto pohledu. Co je horší? Jestli budeme v situaci, kdy budeme na úrovni opravdu Řecka, kdy nebude na výplaty důchodů, kdy nebude na výplaty mezd státním zaměstnancům a kdy se začne hroutit tento systém? Já to tak nechci, takže přestože mám výhrady, budu hlasovat pro tento zákon.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji, paní kolegyně. Prosím opakovaně pana kolegu Drymla.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedající, pane ministře, kolegyně, kolegové, vážený pane předsedající, jestli byste vaším prostřednictvím kolegovi Nedomovi nesdělil jedno. Lékaři nejsou žádní gauneři. Lékaři hodnotí stav pacienta podle toho, jaký ve skutečnosti je. Aspoň 90 % lékařů, které já znám. Jedná se o čistě odborná stanoviska, která nepodléhají politickým tlakům, ať už zleva, nebo zprava. A doktoři nejsou žádní hlupáci. Oni velmi dobře vědí, co mohou nebo co nemohou. A zdraví občanů se neustále vyvíjí. Bohužel většinou k tomu horšímu.

A vážený pane předsedající, vaším prostřednictvím ke kolegyni Juřenčákové. On asi neposlouchala. Ona nás tady straší nějakým státním rozpočtem, ale já jsem tady jasně řekl, byl tady jeden státní rozpočet. Byl sestavován stejným ministrem. Ze 60 miliard se udělal deficit 220. Tady jde o něco jiného. Aby státní rozpočet, když je naplánován, byl také dodržován.

A za druhé, vážená paní kolegyně prostřednictvím pana předsedajícího, já jsem tady říkal něco o statistikách, tak nás tady laskavě nestrašte Řeckem, když Česká republika na tom vůbec není tak špatně, jako Řecko, a podruhé ten samý trik vám už mezi občany neprojde.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Prosím pana senátora Bise.

Senátor Jiří Bis: Vážený pane předsedající, vážené senátorky, senátoři, nechtělo se mi vystupovat k tomuto zákonu, myslím si, že připomínky jsem řekl jinde. Ale to, co zde začíná s tím strašením, s tím nemohu souhlasit a musím se proti tomu ohradit. Prosim vás, tento zákon ušetří 20 miliard korun. Není to nevýznamné, ale státní rozpočet na 20 miliardách přece nestojí. Tak neříkejte toto do veřejnosti. Neříkejte takováto nesmyslná slova. Ano, 20 miliard mít nemít je podstatné, ale na tom státní rozpočet nestojí.

To samé chci říci svému kolegovi Nedomovi. Není pravda, že jsme v krizi. Naše situace není lehká, ale zase nepopisujme před našimi občany naši situaci jako zoufalou. Nebyla by to pravda, vytváříme ve společnosti atmosféru, která není pravdivá. Stalo se to módou, a já se proti tomu ohrazuji. Mrzí mě, že to šíří lidé, kteří o financích nějaké povědomí mají. Potom nemohu věřit, že se to děje v dobré víře. Děkuji.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Prosim pana kolegu Štěcha.

Místopředseda Senátu Milan Štěch: Děkuji. Pane předsedající, pane ministře, kolegyně, kolegové, musím reagovat na to, co tady teď zaznělo, protože spojovat tyto návrhy s tím, že nebudou peníze na důchody, považuji za velmi neseriózní. Doporučuji autorům těchto myšlenek a tvrzení, aby požádali pana ministra, který je asi politicky a názorově blízký těmto šířitelům poplašných zpráv, aby jim poskytl zprávu ministerstva práce a sociálních věcí, resp. České správy sociálního zabezpečení, která hovoří o vývoji v loňském roce, kde je černé na bílém napsáno, že na schodku přes 40 miliard korun v loňském roce u důchodového pojištění, které už tam chyběly, se 33 miliardami podílela reforma, která byla obsažena v tzv. batohu, tzn. Topolánka a Kalouska. Zbývajících asi 10 miliard korun jde na vrub hospodářské krize.

Jestli někomu jde o důchody a chce zajistit, aby skutečně staří lidé se nebáli, tak právě takovýmto obdobným reformám, jako byl batoh a jako se tady dneska předkládá, by byla potřeba zabránit, protože jestliže se sníží platy, pochopitelně z platů se odvádí 36 % na účely sociálního zabezpečení. A samozřejmě ty peníze tam budou chybět.

A ještě k jedné věci. Kdyby u nás tak jako ve většině demokratických zemí se nebránilo tomu, aby sociální zabezpečení, tzn. důchodové pojištění, bylo vyvedeno mimo státní rozpočet do samostatného veřejně spravovaného institutu, tak by nebyl součástí státního rozpočtu a nemohlo by se pořád kalkulovat s tím, jak jsou ty mandatorní výdaje velké. Ty ostatní mandatorní výdaje, když odečteme důchodů, jsou naprosto běžné, jsou naopak ještě nižší, než jsou v Evropě. Protože už několikrát bylo řečeno a nezávislími experty, že je obdivuhodné, jak nízké sociální transfery na ostatní položky mimo důchodů dokáží zajistit, že Česká republika má pouze necelých 10 % chudých. Bohužel nad tou hladinou chudoby se pohybuje zhruba milion občanů, kteří se těmito zásahy do kategorie chudých mohou dostat. Takový je pravdivý stav a používat Řecko je velice, velice neseriózní.

I já jsem tady uvedl, je to doložitelné, že tam vládla pravice, tam nevládla levice. Děkuji.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Kolega Štěch byl poslední přihlášený do obecné rozpravy. Nikoho dalšího nevidím, obecnou rozpravu končím. Pane ministře, prosím o vaše závěrečné slovo.

Ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek: Pane předsedající, paní senátorky, páni senátoři, dovoluji si na závěr jen krátce zareagovat na některá diskusní vystoupení tam, kde si myslím, že je moje reakce buď žádána anebo nezbytná k napravení některých ne úplně přesných informací.

Vezmu to pokud možno stručně po jednotlivých bodech, abych vás dlouho nezdržoval. Co se týká vyjádření, že tyto navrhované restriktce sníží hospodářský růst, sníží poptávku, a tím pádem sníží růst české ekonomiky. To samozřejmě je jeden z faktorů, který je potřeba zvážit. Ani vláda, ani já osobně to nijak nezastíráme. Ano, v tuto chvíli je mnohem důležitější, mnohem větší prioritou napravení stavu veřejných financí, než jednotlivé desetiny procenta růstu HDP.

Ano, to je naprosto zřejmé, protože již ve střednědobé perspektivě je ten pohled přesně opačný. Pokud bychom dnes pokračovali v umělé prorůstové politice, tak jak to dělaly některé předchozí vlády, tak by to mělo velmi negativní dopad za, dejme tomu, tři nebo čtyři roky by se úroveň nedostatečnosti odpovědnému přístupu k veřejným financím provalila do celé ekonomiky.

Z tohoto důvodu také nemohu souhlasit s pohledem, že je potřeba upřednostnit nebo výrazně doplnit také opatření na příjmové straně státního rozpočtu. Jde to přímo proti tomu, co bylo v diskusi řečeno k předchozímu bodu. Přece střednědobě a dlouhodobě pokud bychom dnes otočili trajektorii a začali zvyšovat přímé daně, dali bychom jednoznačný signál ekonomické sféře, že není vhodné umisťovat do České republiky podnikatelské aktivity, že je vhodnější je umístit do jiných zemí.

A přece i za poslední roky, za poslední desetiletí je naprosto jednoznačná ověřená zkušenost, že tento signál je jak pro investory, tak pro ty, kteří chtějí rozvíjet ekonomické aktivity v dané zemi, naprosto stěžejním signálem.

Co se týká ohrožení chudobou, shrnul bych celou reakci do jedné, protože o ohrožení chudobou tady vystupovalo několik senátorů. Je to tak, že Česká republika je v míře ohrožení chudobou na 1. místě v Evropě v tom dobrém slova smyslu, to znamená, že máme nejvyšší procento obyvatel ohrožených chudobou v celé EU. Je to úžasný výsledek. A to, že rozvrstvení podle příjmů je samozřejmě v nějaké křivce, je druhá věc. Ale pokud neexistuje v EU země, která by měla nižší míru ohrožení chudobou, tak si myslím, že to svědčí o velmi dobré struktuře českého sociálního systému.

A mohl bych tady dlouho mluvit o tom, na co zazněly také některé příspěvky, o nutnosti zpřísnění kontroly, zamezení zneužívání atd. Nicméně je potřeba říci, že systém hmotné nouze je postaven ve svých principech správně, a také, a to je potřeba zdůraznit, ke všem diskusním příspěvkům je také potřeba říci, že v žádném případě žádný z těchto zákonů nesahá na žádnou položku pomoci v hmotné nouzi. To znamená předkládat národu taková vyjádření, jako že těmito úspornými opatřeními ohrožujeme ty nejchudší, snižujeme příjmy těm nejchudším, prostě není pravda, protože v jednotlivých prvcích pomoci v hmotné nouzi se nemění ani čárka, ani systém těchto příspěvků, ani vyplácené dávky.

Co se týká snižování objemu mezd ve státní správě o 10 %. A prosím, znovu zdůrazňuji a budu to třikrát opakovat, objemu mezd. V několika příspěvcích tady zaznělo, že snižujeme platy ve státní správě, že dojde za několik let k 20% reálnému snížení platů ve státní správě. Prosím, není to tak. Dojde ke snížení objemu mezd ve státní správě. Ano, je to proto, že vláda jednoznačně preferuje úspory v provozních výdajích státu, stát je prostě příliš drahý, není dostatečně efektivní.

Proto se vláda přihlásila ve svém programovém prohlášení k tomu, že sníží provozní výdaje státu o 10 % na rok 2011, včetně snížení objemu platů o 10 % a po další 3 roky zůstane nominálně objem platů a provozních výdajů zmrazen.

Netýká se to jednotlivých pracovníků, až na vymezené obory, týká se to snížení objemu. Jakým způsobem bude tento cíl naplněn, nakolik to bude organizačními změnami, nakolik to bude případným snižováním platů u vybraných pracovníků nebo některých skupin pracovníků, to už je na manažerské odpovědnosti vedení jednotlivých resortů, podřízených organizací atd.

Co se týká omezení porodného jenom na 1. dítě, a zacílení porodného jako testovaná dávka. Myslím si, že srovnávat to s čínskou politikou jednoho dítěte je, pokud by to nebyla tak vážná záležitost, úsměvné. A myslím si, že ti, kdo něco takového říkají, tak – a teď použiji slova senátora Drymly – buď to dělají z neznalosti anebo to dělají záměrně. Obojí je určitě špatně.

Přece český systém podpory rodiče starajícího se o malé dítě je nejkomfortnější v Evropě. Nenajdete přece žádnou jinou zemi, která by umožňovala to, že stát platí příspěvek rodiči, aby se mohl starat o své dítě, až do 4 let věku dítěte. Nenajdete žádnou jinou takovou zemi.

A pokud v rámci tohoto systému existuje jednorázová dávka, která je vyplácena zpětně po porodu a která bohužel v řadě případů slouží jako jednorázová dávka využitelná na výdaje, které vůbec nesouvisejí s tím dítětem, tak pak si myslím, že je velmi vhodné zacílení na rodiny, pro které ta dávka je podstatná, a zároveň zacílení na první dítě. Není to proto, že bychom nechtěli podporovat druhé a další dítě, ale proto, že oprávněně skutečně u prvního dítěte jsou některé náklady, které je potřeba hradit jednorázově. A tam je potřeba pomoci těm rodinám, které jsou pod určitou úrovní příjmů.

Co se týká snížení příspěvku na péči, děkuji panu senátorovi Horníkovi za podnět. Já o tom velmi intenzivně jednám jak s Národní radou osob se zdravotním postižením, tak s dalšími organizacemi a zástupci zdravotně postižených občanů. Nicméně základ, který musíme dodržet, je prostě návrh státního rozpočtu na rok 2011. Budeme se touto oblastí zabývat, v současné době přehodnocujeme dotazníky, na základě kterých se vypočítává počet úkonů, které jsou kritériem pro přiznání jednotlivých skupin pro účely příspěvku na péči.

Nechci tady o tom mluvit příliš detailně, nicméně v každém případě na tom budeme pracovat dál. Děkuji za tento podkladový materiál, určitě ho využijeme v další práci.

Co se týká změn v rodičovském příspěvku, chtěl bych jenom upozornit na to, že tříletá forma rodičovského příspěvku se nemění ani co do výše, ani co do struktury čerpání. Tady zazněla možná trošku mylná informace, změny se týkají pouze čtyřleté varianty, tříleté varianty se žádná změna netýká.

Co se týká podpory v nezaměstnanosti, těch dvou položek. Zaprvé – snížení podpory v nezaměstnanosti při dobrovolném odchodu ze zaměstnání, tak musím zdůraznit, že je naprosto pregnantně vyjádřeno v návrhu, že pokud zaměstnanec odchází ze zaměstnání z vážného důvodu, a ty důvody jsou jednoznačně vyjmenovány v zákoníku práce, tak samozřejmě ke snížení podpory v nezaměstnanosti nedochází.

A pokud se týká tzv. dnešního nekolidujícího zaměstnání, tady musím reagovat naprosto jednoznačně. Dobře víte, že to je úprava, která je v našem právním řádu několik let. Tato úprava se prostě neosvědčila. Tato úprava se neosvědčila, protože motivuje bohužel zaměstnavatele k tomu, aby raději vytvořili tři, čtyři místa pro tzv. nekolidující zaměstnání a mohli za toto nekolidující zaměstnání

vyplácet poměrně velmi nízkou mzdu, protože ten člověk přitom dostává od státu podporu v nezaměstnanosti, místo toho, aby vytvořili plnohodnotné pracovní místo.

Na základě zkušeností s plným vědomím rizik, které s tím souvisejí, tak tento převažující faktor mě vede k tomu, že nekolidující zaměstnání jako institut je prostě dlouhodobě neudržitelné a je pro ekonomiku i pro trh práce škodlivé.

Co se týká zdanění důchodců, to je záležitost jiného zákona, o kterém dnes budete diskutovat, to nechám na kolegovi; ministru financí.

K příspěvku pana senátora Nenutila ohledně vymezení platových podmínek v zákoníku práce a v příslušném nařízení vlády. Jedinou změnou, která se v tomto ohledu navrhuje, je rozvolnění toho, jak postavit platové tabulky. Platové tabulky samotné již dlouhá léta jsou v kompetenci vlády, svěřeny do formy nařízení vlády. Nicméně to rigidní ustanovení, které tam je, které možná v prvních letech, kdy se to zavedlo, v 90. letech, znamenalo určitou stabilitu, tak dnes jsou jednoznačně překonána. A pokud např. zákoník práce v dnes platném znění říká, že úředník ve státní správě s nejvyšším postavením má více než pětinasobný základní tarifní plat oproti úředníkovi s nejnižším tarifním zařazením, tak je to záležitost, kterou podle mého názoru zákoník práce určuje špatně.

A pokud zákoník práce dnes říká, že dva pracovníci, kteří jsou zařazeni na stejnou práci, kteří mají stejnou kvalifikaci, kteří odvádějí stejný výkon, tak mají být hodnoceni rozdílně jen podle toho, že jeden z nich odpracoval formálně 22 let praxe a druhý 32 let praxe, tak je to podle mého názoru špatně, a takové automatické kritérium je velmi nevhodné. A je potřeba se s tím vypořádat a je potřeba připustit to, že i ve státní správě nejsou úředníci jenom černí a jenom bílí, nejsou jenom dvě kategorie úředníků, jsou lidé jako všude jinde, jako mezi všemi skupinami obyvatel, jsou lidé různobarevní a je potřeba podle toho také k nim přistupovat.

Zamezení zneužívání sociálních dávek je podle mého názoru – a teď odpovídám na vystoupení pana senátora Čunka – záležitost exekutivní činnosti. Zákonnou oporu pro to máme dostatečnou. Pokud budou potřeba nějaké drobné úpravy, tak je určitě navrhnu. Nicméně vidím v tuto chvíli dostatečný prostor jak pro postihování nelegální práce, tak pro postihování neoprávněného pobírání sociálních dávek, tak např. pro různé podvody co se týká posuzování společných domácností.

V tuto chvíli je potřeba klást důraz na kontrolní činnost a snažím se pro to vytvořit maximální předpoklady organizační i lidské. Jakmile budeme mít jasno v jednotlivých podle mého názoru drobných úpravách legislativy, které by mohly kontrolní činnost zlepšit, tak je samozřejmě předložím.

K vystoupení pana senátora Koukala. Co se týká výpočtu důchodů, je to tak, že tzv. náhradní doby pro výpočet důchodu se nezapočítávají do výpočtu té částky, započítávají se pouze z hlediska doby pojištění, dosažení potřebné doby pro vznik nároku. Ale potom už se výpočet starobního důchodu provádí pouze z těch dob, kde skutečně byl existující reálný příjem. To znamená, že to, co často dostanete a co koluje po internetu, takové ty fámy o tom, že pokud někdo celý život nepracoval, tak mu je důchod vypočítán z průměrného příjmu, není to pravda, prosím. To je naprosto mylná informace. Pokud někdo celý život nepracoval, i kdyby měl v součtu doby pojištění z náhradních dob, takže by náhradní doby dávaly celkovou dobu pojištění, tak pokud nikdy nepracoval a neměl žádný příjem, nemá nárok na výpočet starobního důchodu.

Trochu jiná situace je u invalidních důchodů, možná proto vznikla tato fáma, ale u starobního důchodu je to naprosto jednoznačné.

Prodloužení hrazení nemocenského zaměstnavatelem, tedy náhrady mzdy nebo platu nebo odměny zaměstnavatelem, jsem si vědom toho, že je to opatření,

kteří nemůže být vnímáno pozitivně. Ale než jít cestou zvyšování přímých daní – mluvil jsem o tom na začátku – považuji toto opatření za nejmenší zlo. Takovým způsobem je také potřeba k tomu přistupovat.

A znovu jen zdůrazňuji to, co už říkal pan zpravodaj ve své úvodní zprávě, že pro tzv. malé organizace je možnost volby jiného režimu, kde se platí o něco vyšší pojistné, ale za to je možnost refundací částí vyplacených náhrad mzdy, takže nemůže dojít k tomu, že by např. chřipková epidemie firmu o 10 zaměstnancích nějakým způsobem finančně zlikvidovala.

Přestože to nebylo mířeno na mě v tom, co říkal pan senátor Dryml, že ministr financí Kalousek prý říkal, že žádná hospodářská krize se nás netýká, tak to je mnohokrát opakovaná nepravda. Nikdy nic takového jsem od ministra financí neslyšel. Jasně říkal, že žádná finanční krize se nás netýká. Ano, to je pravda. Byli jsme jednou ze tří zemí OECD, které nemusely sanovat bankovní sektor, protože už se nám to stalo o 10 let dříve.

Ano, je tedy pravda, že ministr financí v roce 2008 prohlašoval, že žádná finanční krize se nás netýká, a to byla stoprocentní pravda a byli jsme jednou z mála zemí, které se finanční krize nedotkla.

Tolik k jednotlivým příspěvkům. Doufám, že jsem na nic podstatného nezapomněl. Chtěl bych vám poděkovat za velmi konstruktivní diskusi. Doufám, že jsem vás uspokojil svými odpověďmi. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji, pane ministře. A prosím nyní pana zpravodaje kolegu Čáslavu o jeho závěrečné slovo.

Senátor Pavel Čáslava: Děkuji, pane předsedající. Mně už zbývá jenom shrnout velmi rozsáhlou diskusi, která proběhla k tomuto návrhu. A vzhledem k tomu, že tématicky byla skutečně velmi rozsáhlá, od velmi obecných makroekonomických úvah až po detailní rozbor některých ustanovení tohoto zákona, omezím se pouze na konstatování, že jsme vyslechli 16 vystoupení, z toho 3 senátoři – paní kolegyně Sekaninová, pan kolega Dryml a pan místopředseda Štěch – vystupovali dvakrát.

Co je podstatné z procedurálního hlediska, je to, že hned na začátku rozpravy zazněl návrh pana místopředsedy Štěcha – návrh tohoto zákona zamítnout. K tomuto návrhu se pak připojilo několik dalších senátorů.

Tolik ke shrnutí rozpravy.

Místopředseda Senátu Jiří Liška: Děkuji, pane zpravodaji. A svolám znělkou nepřítomné senátorky a senátory, abychom mohli zahájit hlasování.

Vážené kolegyně a kolegové, nejdříve budeme **hlasovat o návrhu schválit**, tak jak tento návrh vzešel z jednání našich výborů.

Zahajují hlasování. Kdo souhlasí, abychom schválili tento návrh zákona, necht' zvedne ruku a stiskne tlačítko ANO. Kdo je proti tomuto návrhu, necht' zvedne ruku a stiskne tlačítko NE.

V hlasování č. 4 registrováno 77, pro 42, **návrh byl schválen**.

Tím jsme ukončili projednávání tohoto bodu našeho pořadu. Pane ministře, děkuji vám.

Zároveň přerušuji naše jednání na polední přestávku a v našem jednání budeme pokračovat ve 14.00 hodin.

Děkuji vám.

(Jednání přerušeno ve 13.02 hodin.)

(Jednání opět zahájeno ve 14.02 hodin.)

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, budeme pokračovat v našem jednání. Dalším bodem je

**Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb.,
o sdružování v politických stranách a v politických hnutích,
ve znění pozdějších předpisů**

Tento návrh zákona jste obdrželi jako **senátní tisk č. 364**.

Než vyzvu pana ministra vnitra, aby nás seznámil s návrhem zákona, dávám slovo jednomu našemu kolegovi a jedné naší kolegyni, kteří mají procedurální vstup, prosím.

Senátor Jan Hálek: Dobrý den. Pane místopředsedo, já bych chtěl jen oznámit, že jsem hlasoval při posledním zákonu pro zákon a v zápisu se objevilo, že jsem se hlasování zdržel. Nežádám o revokaci hlasování, sděluji to jenom pro stenozáznam. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji. A teď prosím paní senátorku Zvěřinovou.

Senátorka Dagmar Zvěřinová: Vážený pane předsedající, kolegyně a kolegové, mám podobný problém. Při hlasování se mi v podstatě asi zasekla karta, hlasovala bych NE, ale v záznamu mám „NEPŘÍTOMNA“. Nezpochybňuji hlasování, sděluji to pouze pro stenozáznam.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji. Ani pan senátor, ani paní senátorka nezpochybňují výsledek hlasování, ale je dobře, aby to bylo zaznamenáno.

Teď tedy prosím pana ministra vnitra Radka Johna, aby nás seznámil s návrhem zákona.

Místopředseda vlády a ministr vnitra Radek John: Vážený pane předsedající, vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, dovoluji mi, abych uvedl návrh zákona, kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

Navrhovaný zákon v návaznosti na vládou projednávaný návrh příjmů a výdajů rozpočtových kapitol a státních fondů na rok 2011 snižuje příspěvek na mandát politickým stranám a politickým hnutím o 5 %. V případě mandátu poslance nebo senátora jde tak o snížení příspěvku na 1 mandát o 45 000 Kč ročně, v případě mandátu člena zastupitelstva kraje nebo hlavního města Prahy o 12 500 Kč ročně.

Celkově se přijetím navrhovaného zákona v roce 2011 sníží náklady na příspěvek státu politickým stranám o více než 21 mil. Kč.

Navrhovaný zákon je předkládán v souladu s programovým prohlášením vlády, které v rámci snižování schodku veřejných rozpočtů počítá s postupným snížením státního příspěvku na mandát politickým stranám a politickým hnutím až o 10 %. V 1. fázi, kterou představuje tento návrh, by tedy mělo jít, jak jsem uvedl, o 5 % pro příští rok.

Rád bych zdůraznil, že navrhovaný zákon je součástí širšího souboru legislativních opatření. Těmi vláda sleduje podstatné snížení schodku státního rozpočtu v roce 2011. V tomto kontextu by měl být zákon posuzován.

Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane navrhovateli, pane ministře, a prosím vás, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů. Návrh projednal Výbor pro vzdělání, vědu, kulturu, lidská práva a petice. Tento výbor přijal usnesení, jež jste obdrželi jako senátní tisk č. 364/2. Zpravodajem výboru byl určen pan senátor Karel Kapoun.

Organizační výbor určil garančním výborem pro projednávání tohoto návrhu zákona výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Záznam z jednání vám byl rozdán jako senátní tisk č. 364/1.

Zpravodajem výboru je pan senátor Jiří Nedoma. A toho nyní prosím, aby nás seznámil se zpravodajskou zprávou.

Senátor Jiří Nedoma: Vážený pane předsedající, vážené senátorky, vážení senátoři, vážený pane ministře. Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu Senátu Parlamentu ČR se zabýval 11. listopadu, tedy včera, tímto návrhem zákona, kterým se mění zákon již zde citovaný. Kde po úvodním slově zástupce předkladatele dr. Františka Vavery, náměstka ministra vnitra ČR, a po mojí zpravodajské zprávě a po rozpravě zaznělo – nebo se ani nedá říci usnesení – prostě výbor nepřijal žádné usnesení.

I když tedy v rozpravě zazněly různé názory, jako to, že úspora 21 mil. Kč ročně nesníží radikálně zadlužení státu. Jenom pro srovnání, kdybychom možná našli tu odvalu politickou a odebrali důchody estébákům, tak by to možná vyšlo nastejno. Ale také zazněl názor, že pokud by financování politických stran bylo výrazněji omezováno, že by to zvýšilo nebezpečí neprůhlednosti jejich financování a také prostor pro politickou korupci. A to bychom určitě také nechtěli.

Na druhé straně zazněl i názor ten, který poukazuje na to, že zákony, které se týkají snižování výdajové stránky státního rozpočtu, se týká všech občanů. A tedy se nemůže netýkat i politických stran.

Ten návrh tedy je nějakým způsobem úměrný, i když to není určitě z těch zákonů, z té skupiny, která leží na našich stolech, to, co by výrazně snížilo deficit státního rozpočtu. Nicméně to se možná právě projevilo v tom závěrečném hlasování, kdy pro návrh schválit předložený návrh zákona z deseti přítomných senátorů hlasovalo pouze pět pro, tři senátoři byli proti a dva se zdrželi hlasování.

Naopak padl návrh zamítnout předložený návrh zákona, musím říct z důvodů toho, že by mělo být ponecháno financování politických stran tak, jak je. A z deseti přítomných senátorů hlasovali tři senátoři pro zamítnutí, tři senátoři byli proti a čtyři se hlasování zdrželi.

Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu tedy nepřijal žádné usnesení, pouze určil mě zpravodajem pro dnešní jednání a pověřil předsedu senátora Jana Hajdu, aby s tímto v podstatě záznamem, protože to ani není usnesení, seznámil předsedu Senátu Parlamentu ČR. Tolik moje zpravodajská povinnost za výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane senátore. Prosím, abyste se rovněž posadil ke stolku zpravodajů. A ptám se, zda si přeje vystoupit

zpravodaj výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice? Pan kolega Kapoun už vstává, takže si přeje vyjádřit se. Prosím, máte slovo.

Senátor Karel Kapoun: Pane předsedající, pane ministře, vážení kolegové a kolegyně, dovoluji, abych vás seznámil se 153 usnesením výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, který se zabýval výše uvedeným zákonem. Po úvodním slovu předsedy výboru senátora Jaromíra Jermáře, po odůvodnění JUDr. Františkem Vaverou, náměstkem ministra vnitra ČR pro veřejnou správu a archivnictví, po zpravodajské zprávě senátora Karla Kapouna, výbor doporučuje Senátu Parlamentu ČR zamítnout návrh zákona. Z přítomných sedmi senátorek a senátorů hlasovalo pět pro a dva proti.

Určuje zpravodajem výboru pro projednávání senátního tisku na schůzi Senátu Parlamentu mě.

Toto je ve zkratce výsledek jednání našeho výboru.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane kolego. Navrhuje někdo podle § 107 jednacího řádu, aby Senát vyjádřil vůli návrhem zákona se nezabývat? Nevidím nikoho, kdo by takový návrh podával. Otevírám obecnou rozpravu. Konstatuji, že mám písemnou přihlášku k tomuto bodu. O slovo se touto cestou přihlásil senátor Jiří Nedoma. Má slovo.

Senátor Jiří Nedoma: Přiznám se, že patřím k těm, kteří v hospodářském výboru navrhovali schválit tento návrh zákona, protože si myslím, že politické strany by se neměly vymezovat vůči zbytku občanů v ČR a že bychom měli mít odvahu sáhnout si na své peníze. Podle volebních kampaní vidíme, že prostor k tomu určitě je. Proto navrhuji schválit tento návrh zákona.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji. Slovo má první místopředsedkyně Alena Gajdušková. Využívá práva přednosti.

Místopředsedkyně Senátu Alena Gajdušková: Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, nemusela jsem v této chvíli využít práva přednosti, ale jestliže je mi uděleno slovo, ujímám se ho.

O představě toho, jak by měly vypadat reformy, jsem mluvila. Připomínám jen, že naše představa reformy je, že to jsou změny, které vedou k lepšímu. Máme představu, že Česká republika a my všichni bychom měli hledat cesty k podpoře růstu. Vrátila jsem se v úterý z Bruselu z meziparlamentní konference. Všechny parlamentní delegace, zástupci všech národních parlamentů členských zemí spolu s evropskými poslanci hledali cesty, jak zvýšit konkurenceschopnost Evropy v globálním světě a jak zvýšit zaměstnanost ve svých vlastních zemích. Tato vláda nic takového ani neříká, natož aby dělala, naopak jsou nám předkládány návrhy, které znamenají jen škrt, návrhy, které znamenají podvázání hospodářského růstu. To vztahuji ke čtyřem zákonům, které zde jsou.

Samozřejmě souhlasíme s tím, že je nutné hospodařit, samozřejmě souhlasíme s tím, že politické strany a politikové by měli jít v prvé řadě příkladem. Kdyby šlo však skutečně o efektivitu vynaložených prostředků, pak by byl logický návrh ve vztahu k hospodaření politických stran na zastropování výdajů volební kampaně a podmínky pro transparentní hospodaření politických stran. Takový návrh zde ale není. Omezení financování politických stran a snížení odměn politiků je určitě

populární, ale je potřeba připomenout, že státní rozpočet to nezachrání – ani to nezvýší příjmy lidí, ani kvůli tomu nebude chleba levnější.

V každém případě je potřeba ale vládu ocenit a zatleskat jí za to. Je to velmi elegantní cesta k ekonomické likvidaci opozice a je to zvláště pikantní, že je to návrh stran, které jsou placeny bůhví odkud. Za tento návrh vládní strany jistě získají sympatie i levicových voličů. Musím ale připomenout, že státní podpora politických stran a profesionalizace členů parlamentu byl požadavek levice už na konci 19. století, a to právě proto, aby být poslancem nebyla jen výsada uhlobaronů, aby se na správě země mohl podílet každý občan. Byl to také požadavek Občanského fóra z roku 1990. Měli k tomu tenkrát aktéři sametové revoluce velmi dobrý důvod. Šlo o to, aby poslanci nebyli jen loutky, které byly jednou za čas povolány k odmávnutí návrhu strany a vlády, ale šlo o to, aby členové parlamentu věnovali se své práci naplno, měli podmínky k tomu být skutečnými zástupci lidu a hájit zájmy občanů.

Stejně jako požadavek na financování politických stran byl požadavek placených členů parlamentu zásadním požadavkem pro demokratizaci společnosti. Z těchto důvodů se při hlasování o tomto návrhu zdržím hlasování.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, paní senátorko. Slovo má pan senátor Karel Korytář.

Senátor Karel Korytář: Vážený pane místopředsedo, pane ministře, vážené paní senátorky, páni senátoři, dovoluji si na úvod použít část vystoupení, které odeznělo v Poslanecké sněmovně. „Každý totiž musí zatleskat, že politické strany dostanou ze státního rozpočtu od daňových poplatníků méně peněz na neúčinné věci jakou je volební kampaň, jako je činnost politických stran – tomu musí každý fandit“.

Bez změny pravidel hry vstupujeme do prostoru, který hraničí až s útokem na parlamentní demokracii. Otvíráme totiž navzdory vládnímu prohlášení této vlády větší prostor pro korupci a šedé financování politických stran. Státní příspěvek přitom není řadu let valorizován. Má tedy každoročně nižší váhu na státním rozpočtu. Přitom stanovená výše dávala garanci dostatečnosti, transparentnosti a veřejné kontroly. Při řádném projednání jsme si mohli v pravidlech hry stanovit limit pro maximální čerpání tohoto příspěvku ve volební kampani a omezit tak megalomanské výdaje. To by ovšem chtělo čas a méně emocí a populizmu. Ano, které se tímto krokem ušetří, 21 milionů korun zavání spíše populismem, než výrazným přínosem, a to ekvivalentně platí i o platech a náhradách poslanců a senátorů. Zůstává nám tedy pouze prvek solidarity, který tímto svým vystoupením nechci nikterak popřít. Kromě solidarity však nemohu z uvedených důvodů tuto předlohu podpořit. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane senátore. Slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedající, pane ministře, kolegyně a kolegové, tento zákon byl a je projednáván v legislativní nouzi. Co to je legislativní nouze? 21.870 tisíc je legislativní nouze, bez které se neobejde schválení rozpočtu ČR? To budou ty peníze, které budou chybět, abychom zkorigovali náš státní dluh? Obrázek si udělejte každý sám. Je to čirý populizmus, že ukážeme, že jsme solidární. Sníží se příspěvek politickým stranám. Lidé nemají rády politické strany, nemají rádi nás – politiky, protože se někdy chováme zvláště v Poslanecké sněmovně tak, jak se chováme.

Rozuměl bych tomu, kdyby byl na stole nový zákon o zastropování výdajů na politické kampaně politických stran. Ano, to by bylo právně čisté. Nic takového tady není, místo toho je tady, že legislativně snížíme o 5 % příští rok a v dalších letech také o 5 %. Tato vláda říká, že budeme bojovat s korupcí. Tady se otevírá široký prostor pro neprůhlednost financování politických stran, jednoznačně prostor pro korupci. Je to útok na parlamentní demokracii. Vnímám to jako privatizaci ze strany některých soukromých firem. Pan ministr tady sedí za věci veřejné – je to privatizace politických stran. Činnost politických stran je přece v zájmu celé naší veřejnosti a bez ekonomického zázemí nelze provozovat politiku a nelze, aby politické strany fungovaly. Musí být existence silných a ekonomicky nezávislých politických stran a nemůžeme to vyřešit tímto způsobem. Vzpomeňme si, co tady bylo kdysi. Vzpomeňme si, jak ODS měla problémy, kdy dostávala peníze od lidí, kteří možná nikdy nežili – jména jako Sinha nebo Bács jistě nepůsobí dobře na sluch zástupců ODS. Není to ale jen o této minulosti. Vezměme si, jak některé politické strany, především nové, jsou nebo byly financovány. I někteří se jejich financováním ani netajili. Na prvních stránkách Mladé fronty Dnes se píše o tom, jak probíhaly některé zbrojní zakázky, ale také na druhé straně víme, kdo financoval, jakým způsobem a dokonce se účastnil i politických vyjednávání za TOP 09. Ano, byl to zástupce Omnipolu.

Je otázkou, zda ještě někdy můžeme rozlišit mezi firmou ABL a Věcmi veřejnými. Někdy je to zvláště těžké. Po takových věcech, jako když se na jedné straně deklaruje, že mají být společnosti průhledné, které dostávají státní zakázky; na druhé straně ČEZ asi vybral tu nejlepší firmu za 600 milionů k tomu, aby hlídala některé jeho objekty. Tak se mě zmocňuje pocit toho, proč to neudělat tak, že politickým stranám vezmeme všechny příspěvky a místo toho se necháme financovat soukromými firmami. Některé z nich to ať skrytě nebo průhledněji dělají a dělaly. Myslím si, že návrh tohoto zákona je to velmi vážný precedens. Nedomnívám se, že by se na tento zákon měla vztahovat tzv. legislativní nouze. Navrhuji jeho zamítnutí.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane senátore. Slovo má paní senátorka Soňa Paukrtová.

Senátorka Soňa Paukrtová: Pane předsedající, pane ministře, dámy a pánové, předem říkám, že tento návrh zákona podporuji. Myslím si, že politické strany dostávají velmi velké množství finančních prostředků ze státního rozpočtu a vůbec si nemyslím, že pokud se jim příspěvek sníží, že to automaticky znamená, že vypukne šedá ekonomika a korupce v oblasti financování volební kampaně a vůbec života politických stran. Možná na rozdíl od vás mám výhodu nebo nevýhodu, že jsem dlouhá léta nezávislou senátorkou. Letos jsem již absolvovala desáté volby, z toho šesté komunální. Nikdy jsme neměli příspěvek žádné politické strany, vždycky jsme kandidovali jako nezávislí. Podotýkám, že jsme měli výborný výsledek, z 30 mandátů jsme 10 získali na základě toho, že jsme si kampaň financovali sami.

Někdy nejde jen o to, dát obrovské množství finančních prostředků do volební kampaně, volební kampaň také musí být podložena viditelnou prací pro občany a být také trochu chytrou. Ne takovou, jako když jsem se před volbami projížděla služebně po republice, občas jsem žasla nad tím, co kolem sebe vidím. Ať už je zákon populistický, či nikoliv, ať už 21 milionů zachrání nebo nezachrání státní rozpočet, o tom nechci polemizovat, ale myslím si, že politické strany mají velmi mnoho finančních prostředků a tento zákon hovoří o velmi malé úspoře v tom velkém množství finančních prostředků. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, paní senátorko. Slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedající, pane ministře, kolegyně a kolegové, tady to zaznělo a jsem rád, že nejen z mých úst. Co to znamená? Má předřečnice řekla, že legislativní nouze je pro 22 milionů, na druhé straně říká, že je to velmi málo. Každý z nás si stav legislativní nouze představuje asi jinak. Obávám se toho, aby příště nebyl legislativní stav nouze pro 100 tisíc.

Ještě jednu poznámku na okraj. Zaznělo tady, že si to financují samy. Znamená to třeba i to, že si někteří kupují místa na kandidátkách podle toho, kolik peněz dají na volební kampaň?

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane senátore. O slovo se přihlásila paní senátorka Soňa Paukrtová.

Senátorka Soňa Paukrtová: Promiňte mi mou smělost, ale komunální kampaň vypadá tak, že se celou dobu skládáme a že na kampaň v padesátitisícovém městě máme třeba 300 tisíc. Vůbec to neznámá, že si někdo kupuje místa na kandidátce. To je nesmysl. Mám pocit, že žiji v jiném světě.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, paní senátorko. Kdo se ještě hlásí do rozpravy? Nikdo, rozpravu končím. Táhne se pana navrhovatele, zda se chce vyjádřit k obecné rozpravě. Prosím, pane ministře.

Místopředseda vlády a ministr vnitra Radek John: Poslouchal jsem příspěvky. V prvním příspěvku paní senátorka říkala, že se vrátila ve středu z Bruselu, kde se přemýšlelo, jak zaměstnávat lidi a jaká jsou prorůstová opatření. Vrátil jsem se z Bruselu v pondělí, ale vrátil jsem se zřejmě ze zcela jiného města. Vrátil jsem se z Bruselu, kde 27 ministrů vnitra EU řešilo škrtů a jak neskončit jako Řecko a v této chvíli jako Portugalsko. V kuloárech se řešilo, kdo pomůže Portugalsko. Jsou zřejmě dva Brusely v Evropě.

Vítám návrh pana senátora Drymla na ještě větší škrty ve financování. Upřímně říkám, že Věci veřejné to navrhovaly. Ve volebním programu Věcí veřejných bylo, aby byl zrušen příspěvek na mandáty a politické strany aby byly financovány jen z příspěvku na hlasy. Současně s tím jsme ale navrhovali, aby byl zaveden strop na volební kampaně, což dokázalo i Bulharsko, nemluvě o řadě evropských zemí, které to mají. Celý návrh byl o tom, aby občané nebyli občané nebyli obtěžováni billboardy, aby nezakrývaly dopravní značky, nezpůsobovaly dopravní nehody, abychom nebyli masírováni ve volebních kampaních stranami, které dávají miliardy. Je to o řeči peněz.

Při koaličních jednáních jsme s koaličními partnery nenašli model, jak zastropovat volební kampaň. Přišla námitka, že některé strany tady vyvádějí peníze na kampaně do černých kampaní, které financují přes cizí krycí subjekty, někdy i přes neexistující lidi. Kdybychom zastropovali oficiální volební kampaně stran, některé strany kampaně vyvedou do černých kampaní, kde budou lži, pomluvy, nehoráznosti a bude to ještě příšernější. Z toho důvodu jsme přistoupili na kompromis. Uznávám, že toto je symbolické, ale v koalici bychom se styděli, když v této chvíli přichází nutnost škrtnů ve veřejných prostředcích, aby se někdo postavil mimo tento škrty.

Uznávám, že je to solidární. Kdyby někdo uměl najít mechanismus, jak zastropovat volební kampaně, abychom nebyli ničeni smrští každé volby, aby si občané oddechli, velmi návrh uvítám. Je třeba ale vyřešit, jak uhlídat, aby nebyly vyváděny peníze do černých krycích kampaní, kde se říkají ty největší lži.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane ministře. Přeje si vystoupit zpravodaj výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice? Nepřeje. Pan zpravodaj garančního výboru si přeje vystoupit. Prosím, vyjádřete se k právě proběhlé rozpravě.

Senátor Jiří Nedoma: Děkuji za slovo. Dovolím si konstatovat, že v proběhlé rozpravě vystoupilo pět senátorů, z toho dva opakovaně a že padly návrhy jak na schválení, tak na zamítnutí. V ostatních vystoupeních padly podpory pro jednu i druhou variantu. Rozhodnout musíme hlasováním.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane senátore. Přistoupíme k hlasování. Protože byl podán také návrh schválit návrh zákona, ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou, budeme po znelce hlasovat.

Konstatuji, že v sále je přítomno 72 senátorek a senátorů, aktuální kvórum je 37. Hlasujeme o návrhu **schválit návrh zákona, ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou.**

Zahajuji hlasování. Kdo jste pro, stiskněte tlačítko ANO a zvedněte ruku. Kdo jste proti, stiskněte tlačítko NE a zvedněte ruku.

Skončilo hlasování pořadové číslo 5 **schválením návrhu zákona.** Registrováno 73 senátorek a senátorů, kvórum 37. Pro 41, proti 14.

Tím projednávání tohoto návrhu skončilo. Děkuji zpravodajům a panu ministrovi.

Otevíráám následující bod, kterým je

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů

Tento návrh zákona jste obdrželi jako **senátní tisk č. 365.** Návrh uvede ministr financí Miroslav Kalousek, kterého tu vítám. Prosím ho, aby nás seznámil s návrhem zákona.

Ministr financí Miroslav Kalousek: Vážené paní senátorky a senátoři, dovolte, abych jménem vlády uvedl návrh zákona, kterým se mění zákon o stavebním spoření. Motivy, které nás vedou k předložení tohoto návrhu, jsou dva. Prvním je poměrně neférová pozice tohoto finančního produktu na trhu finančních produktů, protože mezi konzervativními finančními produkty je bezkonkurenčně nejvýhodnější podle hesla „to se nám to konkuruje, když máme tak vysokou státní podporu“.

Druhým důvodem je, že je potřeba snížit celou řadu mandatorních výdajů ve státním rozpočtu, tedy i mandatorní výdaj, kterým je státní podpora stavebního spoření.

Tímto krokem v příštím roce bude možné vydat méně na tuto částku, tedy na celý objem mandatorních výdajů ze státního rozpočtu ČR zhruba o 6 miliard korun. V následujících letech už nepůjde o jednorázovou srážkovou daň, půjde o poloviční příspěvek na stavební spoření.

Vedle těchto dvou změn je navržena třetí změna, a sice osvobozující výjimky u daně z příjmů, která úroky ze stavebního spoření osvobozuje od daně z příjmů. Tolik tři parametrické změny stávajícího systému.

Dodal bych, že jde o novelu dílčí, novelu parametrickou. Mou ambicí je – předložit v příštím roce do vlády, a vláda pak do Poslanecké sněmovny a Senátu definitivní novelu zákona o stavebním spoření; která bude systémově řešit otázku účelu a zejména se zamyslí nad otázkou, zda tento produkt mají na trhu nabízet pouze stavební spořitelny, nebo zda by nebylo pro spotřebitele mnohem výhodnější, kdyby ho jako celou řadu jiných produktů mohly nabízet i ostatní instituce.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane ministře, a prosím, abyste zaujal místo u stolku zpravodajů.

Organizační výbor určil garančním a zároveň jediným výborem pro projednávání tohoto návrhu zákona výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Tento výbor přijal usnesení, které vám bylo rozdáno jako senátní tisk č. 365/1. Zpravodajem výboru je pan senátor Vítězslav Jonáš, kterého prosím, aby nás nyní seznámil se zpravodajskou zprávou.

Senátor Vítězslav Jonáš: Vážený pane předsedající, pane ministře, kolegyně a kolegové. Pan ministr odůvodnil chystaný návrh zákona. Nebudu tak stručný jako pan ministr, protože se zmíním také o legislativním procesu, doplním obsah a také dopady na rozpočet ČR.

Navrhovatelem je pan ministr financí Miroslav Kalousek. Poslanecká sněmovna projednala tuto předlohu zákona na své 8. schůzi 2. listopadu 2010 a schválila tuto předlohu poměrem 96 hlasů pro ze 144 přítomných poslanců. Tento tisk byl předložen Senátu 3. 11. 2010. Garančním výborem je výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu.

Systém stavebního spoření v současné době nevede plně k podpoře financování bytových potřeb a zatěžuje výdajovou stránku státního rozpočtu, čímž se podílí na negativním vývoji státního dluhu. Tato skutečnost je důvodem pro tento návrh, v němž jsou navrženy následující změny zákona o stavebním spoření a zákona o daních z příjmů.

Návrh zákona v části novelizující zákon o stavebním spoření přináší změnu spočívající ve snížení výše státní podpory stavebního spoření ze současných 15 procent na 10 procent při zachování maximálního limitu základu ve výši 20 tisíc korun. Dále je doplněna technická změna, která se týká nastavení limitů pro další činnosti stavebních spořitel, kdy dochází k úpravě konstrukce těchto limitů.

Od okamžiku nabytí účinnosti zákona se bude u všech smluv postupovat dle nové úpravy, čímž je dotčena ústavní zásada ochrany oprávněného očekávání v rámci již existujících právních vztahů, která vyplývá z ústavního deklarování ČR jako demokratického právního státu – článek 1, odst. 1 Ústavy ČR. Uvedené opatření však na druhé straně sleduje oprávněný zájem státu na ozdravení veřejných financí ve prospěch celé společnosti. To je navrženo ve veřejném zájmu.

Skutečnost, zda navržené opatření je při kolizi uvedených ústavních principů v souladu s ústavním pořádkem je třeba poměřovat z hlediska proporcionality ve

vztahu k oběma ústavním zásadám. V tomto ohledu jsou dotčená ustanovení směřující k dosažení deklarovaného účelu ústavně konformní.

Novela zákona v části novelizující zákon o dani z příjmu přináší dvě změny týkající se výhradně příjmu účastníků stavebního spoření. První změnou se zrušuje osvobození příjmů z úroků z vkladů ze stavebního spoření, a to včetně úroků ze státní podpory. Druhá změna spočívá v zavedení zdanění poskytnuté státní podpory, a to zvláštní sazbou daně z příjmů vybírané srážkou.

Účinnost nové právní úpravy je stanovena k 1. 1. 2011, kdy začíná nové zdaňovací období a současně také období, za které jsou posuzovány nároky účastníků stavebního spoření na státní podporu za rok 2011.

Dopad na státní rozpočet – je to stěžejní téma pro jednání výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu. V důsledku navrhovaných opatření dojde v roce 2011 k navýšení příjmů státního rozpočtu o cca 6 miliard korun, čímž se sníží deficit státního rozpočtu. V případě vypovídání smluv s úrokovými bonusy by byly realizovány další daňové příjmy, jejichž výše je však nepredikovatelná.

V roce 2012 dojde ke snížení výdajů na výplaty státní podpory o cca 5 až 7 miliard korun v závislosti na reakci účastníků stavebního spoření proti výdajům bez realizace navrhovaných změn. Současně dojde k růstu příjmu státního rozpočtu o 1,5 miliardy korun. Celkový dopad na snížení deficitu státního rozpočtu bude v rozmezí 6,5 až 8,5 miliard korun. Pro roky 2013 a následující je odhadováno snížení výdajů na výplaty státní podpory o cca 3 až 4,5 miliardy korun proti odhadu bez realizace navrhovaných změn. Nižší snížení proti roku 2012 vychází z faktu, že i bez realizace navrhovaných změn by postupně docházelo k poklesu výdajů státního rozpočtu.

Seznámím vás s usnesením garančního výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu, který po úvodním slovu na své 34. schůzi 11. listopadu, po úvodním slovu zástupce předkladatele Mgr. Kláry Król, náměstkyně ministra financí ČR, po zpravodajské zprávě senátora Vítězslava Jonáše a po rozpravě výbor doporučuje Senátu Parlamentu ČR schválit návrh zákona ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou. Určuje zpravodaje mne a pověřuje předsedu výboru senátora Jana Hajdu předložit toto usnesení předsedovi Senátu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane senátore. Prosím, abyste se posadil ke stolku zpravodajů. Navrhuje někdo podle § 107 jednacího řádu, aby Senát vyjádřil vůli návrhem zákona se nezabývat? Nikdo se nehlásí. Otevírám obecnou rozpravu. Jako první je přihlášen pan senátor Jan Hajda.

Senátor Jan Hajda: Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, vážené kolegyně a kolegové, je to první bod, který dnes předkládá pan ministr financí. V bodech, které byly předtím, byla zdůrazněna problematika zadlužování republiky a podobně.

Úvodem bych řekl, že jsme byli před třemi týdny s naším výborem na služební cestě v SRN. Pokud jsme byli přijati v hospodářském výboru Bundestagu, byli jsme přivítáni dvěma větami. Především kolegové z Německa říkali: Závidíme vám nízkou zadlužeností ČR, protože u nás je na jednoho obyvatele šestkrát vyšší. Dále se nás zeptali, jaká prorůstová opatření děláme v oblasti ekonomiky a co děláme proti nezaměstnanosti, jak postupuje vláda. Bohužel, tady jsme museli konstatovat, že se v České republice zatím pouze jedná o škrtech. Pracuji na úseku zemědělství. Pokud se týká koncepce venkova, o nezaměstnanosti a podobných věcech se zatím nejedná.

Sociální demokracie se domnívá, že se významně na rozpočtových problémech ČR podílí Topolánkův baťoh, který byl přijat v roce 2008. V období krize jsem se zúčastnil řady konferencí a musím říci, že jsem se nikde nesetkal i od členů NERVu s pozitivním hodnocením rovné daně. Všichni konstatovali, že přispěla k horší situaci rozpočtu. Při odstupu Fischerovy vlády jsem jednal s ministrem financí Eduardem Janotou. Jeho závěr byl ten, že bez řešení daňové progresse je řešení rozpočtu ČR neřešitelné. My v legislativní nouzi přijímáme tvrdá opatření vůči drtivé většině všech občanů, kterým horšíme jejich životní situaci.

Pokud se týká předložené novely, domnívám se, že touto novelou je dotčena ústavní zásada ochrany oprávněného očekávání v rámci již existujících právních vztahů, která vyplývá z ústavního deklarování ČR jako demokratického právního státu – článek 1, odst. 1 Ústavy ČR.

Ještě bych chtěl říci, že pokud hospodářská a finanční krize Českou republiku nezasáhla tak, jako okolní státy, byl tady objektivní faktor, a to je spořivost českých občanů, kdy vklady pozitivně ovlivňovaly schopnost bankovního sektoru vypořádat se i s nepřiměřenými scénáři ekonomického vývoje. 18 % našich domácností bylo zatíženo hypotékami. Např. ve Spojených státech 98 %. Proto já považuji všechna opatření, která jsou dnes předkládána, jako doslova trest pro tyto zodpovědné občany a zhoršení jejich ekonomické situace.

Toto zdůrazňuji proto, a položme si otázku, jak mají občané věřit připravovaným reformám, které jsou především o jejich penězích, a když budou ukládat na delší období s garancí státu, jak budou k této situaci přistupovat.

Nejvíce mě mrzí, že příští období, do 30 dnů budeme projednávat fotovoltaiky a že se i retroaktivně odhlasovaly zákony, u kterých je třeba dobrý úmysl, ale kde hrozí velké arbitráže státu. Myslím si, že by zase platili jen voliči, občané, nikdo jiný.

Z uvedených důvodů návrh tohoto zákona nepodpořím a navrhuji zamítnout.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji. Uděluji slovo kolegovi Karlu Korytářovi. Prosím.

Senátor Karel Korytář: Vážený pane místopředsedo, pane ministře, vážené paní senátorky, páni senátoři. V rámci nedávného projednávání novely zákona o stavebním spoření, kdy se jednalo o rozšíření čerpání tohoto produktu o náklady na školní pomůcky, jsem upozornil pana ministra Janotu na velmi citlivý přístup k tomuto druhu spoření se státní podporou. Situace, kdy se prezentujeme v Evropě nejvyššími bankovními poplatky, které citelně snižují již tak minimální úrok těchto bank, za situace, kdy bezpečné, opatrné či konzervativní fondy v době krize vykázaly značné ztráty a ztratily tak důvěru spořitelů, měníme pravidla hry a výši přínosů u tohoto nejpopulárnějšího spoření. Pět milionů smluv mluví za vše. Spoří tak každá rodina, a není tedy pravdou argumentace, že státní podpora se získává na úkor ostatních. Ostatní totiž nejsou. Jak jsem řekl, spoří každá rodina, takže je to doma.

Připouštím, že motivem spoření není pouze původní úmysl, a to podpořit bytovou politiku. Nicméně pět miliard stavebních úvěrů není tak málo. I když argumentace, že se stále bude jednat o nejvýhodnější spoření, je na místě, lidé budou tento druh spoření opouštět hlavně kvůli nedůvěře, kterou tímto stát do budoucna nastolí. A protože bankovní trh nenabízí nic výhodnějšího, s trochou nadsázky začnou lidé spořit do slamníku. A dnes se tak již děje. A to chcete? Já tedy ne. A to nehovořím o – předřečníkem zmíněné – retroaktivitě.

Takže z těchto důvodů nepodpořím tento návrh zákona. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane kolego. Slovo má pan senátor Pavel Lebeda.

Senátor Pavel Lebeda: Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, zde na půdě Senátu jsme z úst čelních představitelů této instituce mnohokrát slyšeli o tom, jaká je Senát garance zákonnosti, jaký je to strážce ústavnosti v našem legislativním procesu. Navrhovaná zákonná úprava je to, čemu se říká pravá retroaktivita v krystalicky čisté podobě. Jsem zvědav, jak jmenovaní strážci ústavnosti budou hlasovat. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane kolego. Slovo má paní senátorka Jiřina Rippelová.

Senátorka Jiřina Rippelová: Vážený pane místopředsedo, pane ministře, kolegyně, kolegové, princip retroaktivity tady zazníval a určitě ještě bude zaznívat z každého příspěvku k tomuto návrhu zákona.

Co to je retroaktivita? Tento pojem zná již staré římské právo jako „lex retro non agit“, tedy zpětná působnost zákona je vnímána jako nežádoucí. A v tomto návrhu novely zákona o stavebním spoření tato novela obsahuje ne jeden, ale několik retroaktivních prvků.

Přiznávají to i sami předkladatelé. Mýlí se však v jednom. Že se jedná pouze o retroaktivitu nepravou. Ale ve skutečnosti dochází k zásahům do již vzniklých práv a nároků zpětně, a nikoli jen „pro futuro“.

Stavební spoření vzniká v každém jednotlivém případě na základě smlouvy, kterou svobodně a v rovném postavení uzavírají dvě strany. Jedná se o smlouvu dlouhodobou, která obsahuje ujednání o výnosech, které jsou garantovány při splnění stanovených podmínek. Obsahuje také ujednání o nároku na účelově určený úvěr. Opět po splnění smluvních podmínek.

Stát se stal ze svého svobodného rozhodnutí jakýmsi vedlejším účastníkem, resp. garantem části obsahu těchto smluv, zejména ujednání o možných výnosech. Tímto krokem na sebe vzal dobrovolně závazek respektovat zásady smluvního práva, především zásadu „pacta sunt servanda“. V této situaci nemůže stát rozhodovat ze svého vrchnostenského postavení, ale jako partner či garant smluv má závazek naplnění těchto smluv ze své strany dostát.

Stát tedy může měnit obsah svého závazku, ale pouze u nových smluv. Pokud by tak chtěl činit u smluv existujících, potom by tyto musely obsahovat ustanovení o možné změně podmínek v době trvání smlouvy. Tak ale tomu není. Povinnost státu dostát v zájmu právní jistoty svým závazkům má samozřejmě širší rozměr. Kdo jiný, než tvůrce práva by měl jít sám příkladem při jeho dodržování. A to z toho důvodu, aby právní normy netvořil a neměnil dle své okamžité potřeby, ovšem na úkor ostatních subjektů práva.

Lze skutečně měřit právní stát, jistotu a legitimní očekávání pouze z účetních hledisek? A i kdyby ano, lze důvodně pochybovat o tom, že finanční zájem státu bude mít větší váhu, než zájem na realizaci doslova milionu smluv, kterými si velká většina lidí řeší základní lidskou potřebu, a to je potřeba bydlení. I kdyby však finanční zájem státu měl z ústavního hlediska převážet nad úhelnými kameny právního státu v České republice, ztráta důvěry ve slovo a závazek státu jako smluvního partnera bude nenapravitelná.

V České republice stát svým finančním závazkům v uplynulých více než 50 letech vždy dostál. To je výrazně déle, než v mnoha evropských zemích.

Nejsme zatím zemí znehodnocování úspor cestou pádící inflace pádu bank bez zajištění jejich individuálních klientů. Ačkoli to stálo stát nemalé prostředky, své úloze garanta v poslední instanci vždycky dostál.

Bude-li tato norma přijata, pozice českého státu jako garanta stojícího vždy za svým závazkem a slovem bude otřesena a bude otřesena jednou pro vždy. Ztratí také svým rozhodnutím nárok na bezvýhradné označování jako právní stát. To může mít zásadní důsledky do budoucna. Diskutovány jsou různé varianty penzijní reformy. V každé z nich se však stát zavazuje k určité podpoře individuálních střadatelů. Nakolik bude možné slovu státu věřit, když již jednou své závazky a záruky opustí? Přitom v případě penzijní reformy se má jednat o závazky mnohonásobně vyšší.

Ztráta důvěry bude cenou za porušení principu zákazu retroaktivity. Důvěra je vždy získávána dlouho, ale ztracena může být velmi rychle. A tato situace nyní hrozí. Zdanění státního příspěvku za letošní rok sazbou 50 % ze stavebního spoření, to je retroaktivní opatření, které vede ke snížení stávajících ročních státních příspěvků ke spořené částce. Zejména v případě prvních dvou zásahů se jedná o zjevný zásah se zpětnou účinností.

Protože mnoho lidí si přece ukládalo ještě letos své vklady v domnění, že získají stanovený státní příspěvek. A teprve nyní se mají dovědět, že bude poloviční. Mnoho lidí sjednávalo své smlouvy na dobu pěti i více let a prováděli si propočty ohledně své budoucnosti, které zahrnovaly také státní příspěvky a nezdaněné úroky. Ostatně tomu odpovídají i propočty stavebních spořitelien, které každému zájemci připraví na míru jeho potřebám.

Nyní dochází k situaci, kdy bude třeba spořit déle. Jedná se tedy o zásah do smlouvou podloženého legitimního očekávání určitého vývoje, budou-li ze strany spořicí osoby ujednání smlouvy dodržena.

Na závěr mi dovolu zmnit se o jednom nálezu Ústavního soudu. Je to nález pléna Ústavního soudu 27/2009, kdy se Ústavní soud ve věci zrušení sněmovních voleb, kdy zaujal velmi konkrétní a nekompromisní stanovisko k retroaktivitě, která vede ke změně pravidel uprostřed hry. Ústavní soud uvedl sice v jiných okolnostech, ale pravidlo s obecnou platností. Takové obcházení základních ústavních principů považuje ústavní soud za neslučitelné s principem zákazu retroaktivity ve spojení s principy ochrany oprávněné důvěry občanů v právo. Ústavní soud dodal, volně řečeno, že porušení pravidel právního státu by bylo možné jako krajní možnost akceptovat, pokud by šlo o ochranu tzv. materiálního jádra ústavy.

Předložený návrh přitom není ničím jiným, než gigantickou změnou pravidel uprostřed hry. Navrhovatelé se ale mýlí v tom, že k ospravedlnění porušení zásad právního státu stačí proporcionální posouzení a upřednostnění zájmu státu na úspoře cestou nedodržení svých smluvních závazků. A tento zájem s ochranou tzv. materiálního jádra ústavy rozhodně nesouvisí.

A na úplný závěr, již to, že předložený návrh zákona nebyl projednán v Legislativní radě vlády, ale stanovisko za ni zpracoval pouze předseda, pravděpodobně by jednání Legislativní rady vlády vedlo ke kontroverzním záměrům, a proto bylo možná nejen z časových důvodů obejito. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, paní senátorko. Slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedající, vážený pane odcházející ministře, kolegyně a kolegové, je vidět, že pan ministr, absolvent vysoké školy

chemicko-technologické, má asi jiný pohled na svět, než většina z nás. Smlouvy jsou pro něj možná cár papíru. Takoví již tady v minulosti byli, a jak skončili.

„Pacta sunt servanda, lex retro non agit“. Jistě si to pan ministr nechá přeložit, i když si myslím, že tomu dostatečně rozumí. Zavádí se tady retroaktivita a jde jednoznačně o ztrátu důvěry v právní stát, nejen občanů České republiky, ale i všech investorů, kteří by chtěli podnikat v České republice.

Dnes, pokud to schválíme, si už nikdo nebude moci být jistý tím, že podobná novela nebude moci postihnout do budoucna podnikání v jiných věcech.

Tato změna zákona je špatná i z ekonomického pohledu. Uvědomme si, že úspory obyvatel vytvářejí velký zdroj, který je používán jako úvěr pro stavební činnost. V roce 2009 celková částka, naspořená obyvateli ve stavebních spořitelnách, byla 415 miliard. Pokud občané část těchto úspor vyberou, znamenalo by to velký problém nejen pro likviditu těchto stavebních spořitelen, ale i pro jejich mateřské banky.

Zpráva České národní banky říká, že s růstem podílu úvěrového portfolia na vkladech na vkladech souběžně se stárnutím smluv se stavebním spořitelním postupně zhoršuje likvidní situace. Likvidní riziko stavebních spořitelen by se však mohlo odrazit i v riziku bank, které tyto stavební spořitelny ovládají.

V dnešní době, kdy finanční trh je nervózní na jakoukoli špatnou zprávu, vzhledem k tomu, co se děje v Evropě i ve světě, by tento krok mohl spustit nekontrolovatelný sled dalších finančních událostí, které by mohly ohrozit i finanční stabilitu České republiky, a to si jistě pan ministr financí nepřeje.

Podpora stavebního spoření se netýká pár desítek nebo stovek tisíc, ale pěti milionů lidí. Stavební spoření se stalo i důležitým nástrojem pro financování bytových poměrů a potřeb obyvatel České republiky, a toto narůstá obzvláště s tím, jak dochází k deregulaci nájmu. Trestáme tady tedy ty občany, kteří se o své bydlení chtějí postarat sami. Jsou to především střední vrstvy, které trestáme, na rozdíl od toho, abychom je nějakým způsobem podpořili.

Na závěr mi dovoluje ještě jednu otázku na nepřítomného pana ministra. Jak chce pan ministr po občanovi, aby si pak dál spořil na tzv. důchodových účtech, když nemá jistotu, že nedojde k dalším změnám? A to je přece také jeden z pilířů reformy.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane senátore. Slovo má paní senátorka Hana Doupovcová.

Senátorka Hana Doupovcová: Vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, kolegyně a kolegové, na dnešním jednání projednáváme změny zákonů, které se dotýkají více méně všech obyvatel České republiky. Vláda apeluje, že je třeba myslet na budoucnost, na budoucnost našich dětí, a právě u změny tohoto zákona dle mého názoru vláda postupuje právě proti těm, kteří na svou budoucnost myslí.

Rodina je základní ekonomická jednotka státu a odpovědná rodina si plánuje své finance dlouhodobě. Pořízení si vlastního bydlení je pro většinu obyvatel největší finanční investicí v životě a stavební spoření bylo dlouhodobě jednou z možností, jak bydlení financovat. Vláda tímto návrhem trestá ty spořivé, odpovědné a samostatné. Ty, kteří si chtějí vlastní bydlení opatřit sami. Bere jim jistotu, že do uzavřených dohod, byť s garancí státu, nelze vstoupit a měnit je. Měsíc před koncem kalendářního roku stát změní nastavené parametry pro klienta a chystá se zdanit úrokové výnosy, zdanit státní příspěvek, přičemž výpovědní lhůta pro výběr naspořených finančních prostředků je tříměsíční.

Střadatel, klient banky, se nemůže bránit, a je zde jednoznačně nerovné postavení klienta banky a státu a banky. Změna parametrů u stavebního spoření je jistě možná, ale vracet se zpátky v časové ose je těžko pochopitelné. Pro každého je to jednoznačné sdělení, pokud tato změna projde. Dohoda, kterou uzavřeli s bankou s garancí státu, je zpochybněna, a platí jen ta dohoda, která je uskutečněna, a ne ta, která je uzavřena. Kladu si, stejně jako moji kolegové, otázku, zda úspory, které těmito změnami budou získány pro státní rozpočet, jsou adekvátní ztrátě důvěry občana k budoucím rozhodnutím státu.

Jak chce vláda přesvědčit občany, aby věřili státu při důchodové reformě? Teď má 5 milionů lidí, majících uzavřené stavební spoření, pocit, že stát může své sliby kdykoli změnit a jistota v trvání slíbených podmínek je ta tam. Znejistění těch, kteří se chovají zodpovědně k sobě, ke svým rodinám, je tak pro mne od vlády rozpočtové odpovědnosti těžko pochopitelná. Z těchto důvodů nemohu změnu tohoto zákona podpořit. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, paní senátorko, a uděluji slovo senátoru Václavu Koukalovi.

Senátor Václav Koukal: Děkuji za slovo, pane místopředsedo, pane ministře, je zcela zřejmé, že stavební spoření a státní podpora stavebního spoření neplní vždy ten záměr, který zákon sledoval. Peníze nelze vždy využít pouze na zabezpečení vlastního bydlení, ale lze je využít i jiným způsobem. Proto se domnívám, že je třeba k naplnění toho smyslu provést novelu. Pan ministr o novele mluvil, naznačil.

Upravovat podmínky však se zpětnou platností pode mě přináší minimálně tři rizika. To první riziko je, že možná arbitrážní řízení mohou mít naopak záporný dopad do rozpočtu České republiky, a já si nejsem jist, jestli ta rizika lze vyloučit.

Druhé riziko je jisté rozkolísání důvěry k státním garancím u spořicíh produktů.

A na to se váže riziko třetí, a to je očekávaná důchodová reforma, která předpokládá motivaci občanů k penzijnímu spoření, a proto krok, který vláda chystá touto novelou se stavebním spořením, může také snížit a zmenšit důvěryhodnost takových produktů do budoucna. A to, myslím, že je riziko docela závažné, protože lidé se po této zkušenosti budou ptát, zda tedy je ta garance pevná, neměnná a trvalá. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji, pane senátore. Slovo má pan senátor Jaroslav Sykáček.

Senátor Jaroslav Sykáček: Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, dámy a pánové, vše podstatné k dané věci již bylo mými předřečníky řečeno, takže opravdu jen velice stručně. K návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, nemohu říci snad nic výstižnějšího, než že se jedná alespoň podle mého názoru, de facto o čin proti pěti milionům lidí, kteří si uzavřeli stavební spoření za jasných a zákonem daných podmínek, které teď máme zpětně, podtrhuji slovo zpětně, změnit.

Dokázal bych snad ještě pochopit, kdyby se daná novela měla vztahovat na smlouvy, uzavřené po přijetí tohoto zákona, ale takto je to pro mě naprosto nepřijatelné.

Navíc nevím, jestli si to vůbec někdo uvědomuje, ale jeho případným schválením vystavíme do velice nelehké a dá se říci překerní situace i všechny

zaměstnance stavebních spořitelén, kteří se svými klienty smlouvy o stavebním spoření uzavírali. Právě oni totiž našim občanům vysvětlovali výhody stavebního spoření, a to samozřejmě s oporou řádně schváleného zákona. Jak už zde minimálně jednou zaznělo, jsem přesvědčen, že přijetím tohoto zákona se nabourá nejen důvěra v český finanční systém, ale i v český stát.

Proto takový návrh zákona v žádném případě nemohu podpořit. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane senátore. Slovo má pan senátor Jaroslav Kubera.

Senátor Jaroslav Kubera: Vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, kolegyně, kolegové, já budu velmi stručný. Jen vás seznámím stručně s příběhem, jak jsem si já založil stavební spoření a jak to skončilo.

Dlouhá léta jsem se naivně domníval, že stavební spoření je proto, když někdo chce stavět domek nebo něco rekonstruovat. A protože jsem nic nestavěl ani nerekonstruoval, tak mě to ani nezajímalo. Pak jsem se od své dcerky dozvěděl, že jsem méně vyvinutý, protože v každé rodině od babiček, tchýní, dětí a vnuků – všichni mají stavební spoření, protože je to úžasný byznys. A říkala, tati, to nemusíš nic stavět, tam máš jenom lepší úrok.

Takže ten zákon, kdyby se býval jmenoval správně, zákon o výhodném spoření a státní podpoře výhodného spoření, tak bych byl ušetřen této trapnosti. Poté, co se stalo teď, jsem šel spoření vypovědět, protože jsem byl ještě tak hloupý, že jsem pravidelně každým rokem zapomněl složit onu příslušnou částku, abych měl na státní příspěvek nárok, takže jsem ho nikdy neměl.

I domluvil jsem se s paní ve spořitelně, že by mě vždy upozornila a že by bylo nejlépe, kdybych tam rovnou složil peníze celé, a ona mě ujistila, že tím pádem každý rok už budu dostávat. Zapomněla mi ovšem říci, že jsou jakési úroky a že překročím cílovou částku, a ve chvíli, kdy překročím cílovou částku, tak nebudu mít nic. Tak jsem to spoření nedávno zrušil a čekám ty tři měsíce, až mně ty peníze, není to hodně, nemusíte se bát, je to málo, ale až mi přijdou na ten normální účet.

Je to podobné jako hypotéky. Takovéto podpory placené z peněz daňových poplatníků, tak jak tady bylo řečeno, že ohrozíme pět milionů. Takhle je ohroženo několik milionů lidí, kteří si vzali hypotéky, místo aby si koupili metr dlaždiček za 180 korun, tak si koupili dlaždičku za 180 korun, koupili si vířivou vanu a všechny možné vymoženosti, protože řekli, mámo, když už do toho jdeme, tak nebudeme šetřit, je to na léta. A teď najednou zjišťují, že ta splátka už je tak velká, že je ohrožuje.

Banky minulý týden oznámily, že začne velký výprodej rodinných domů. Lidé o domy přijdou a přijdou na radnici a budou říkat, pane primátore, je potřeba, abyste postavil nějaké sociální byty, protože my teď nemáme kde bydlet, tak se o nás, jak je dobrým zvykem, postarejte. Vláda samozřejmě, i starostům se to líbí, protože stavět sociální byty, to je dobrý byznys a dobré stavební zakázky. Takže ty byty postavíme.

Ty sociální byty budou daleko nejdražší ze všech bytů. Když jsem viděl, jak se staví některé domy pro seniory, tak to jsou neskutečné částky, které se za to dávají, a pak je tam 24 bytů.

Takže já bych jen prosil, protože pan senátor Čunek ráno řekl slovo, které jsem nekomentoval, říkal, že je potřeba, abychom měli zaručený zisk. Ještě jednou se nad tím slovem zamyslete, abychom měli zaručený zisk. To je nesmysl, žádný zaručený zisk není. Ani majitelé domů nemůžou mít zaručený zisk, protože mají dům, a naivně se domnívají, že jim někdo musí zaručit. Zaručit jim to nikdo nemůže,

protože se jim taky může stát, že v jejich domě nebude nikdo chtít bydlet, protože tam mají vysoké nájemné. Zaručený zisk je nesmysl.

Zrovna tak je nesmysl, že je něco zaručeno, že na doživotí bude takto výhodné spoření, které se, nota bene, ta státní podpora, pan ministr mě opraví, jestli se mýlím, se poskytuje na dluh.

Státní podpora v tuto chvíli je na dluh, protože žádné peníze nemáme. My budeme muset vydat dluhopisy na to, abychom mohli dát příspěvek na stavební spoření. Poté ovšem přijdeme na to, že je potřeba zvýšit daně, protože na to nebude, takže těm lidem ty peníze zase vezmeme, většinou ovšem víc peněz, než jsme jim dali.

To je typické, že když někomu vezmete korunu daní, 50 haléřů se ztratí, 20 haléřů mu dáte a jste ještě hodný. Tak to funguje.

Takže bych jen prosil, nebudu to teď navrhovat, ale příště že bychom zákony nazývali správně. Např. zákon o dani z příjmů je zákon o dani ze zisku, nikoli z příjmů. Přesto se mu falešně říká, že je to zákon o dani z příjmů. Legislativa na to dá pozor. Až tady budeme příště, budeme měnit zákony tak, aby byly každému pochopitelné. Já jsem mohl ušetřit spoustu peněz, kdybych býval byl věděl, že nemusím nic stavět, a přesto dostanu takto výhodné částky.

To je vše, žádný pozměňovací návrh nemám. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane kolego. Slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, vážené senátorky, senátoři, vážený pane předsedající, vaším prostřednictvím panu kolegovi Kuberovi. Ale tady se pletou hrušky a jablka dohromady. My se nebavíme o tom, jestli to pro někoho je nebo není výhodné. My jsme Senát, my máme hlídat zákonodárství, my máme hlídat právní čistotu. A my tady vystupujeme proti retroaktivitě.

Proti tomu, že smlouvy pro nikoho nic neplatí, že když je to vhodné, tak se roztrhají jako cár papíru, nechci chodit do historie, ale vzpomeňme si na rok 1939. O tom to je. Je to o tom, že pokud někdo chce omezit stavební spoření, ať to udělá, ať to udělá dopředu, aby ti lidé věděli, co je čeká.

Nelze aplikovat to, že až se mi to bude hodit, tak si to změním.

A mimochodem, jak je zvykem u pana senátora Kubery, já také bych vám doporučoval, abyste se podívali, kdo stál u začátku tohoto zákona o podpoře stavebního spoření. Ano, byli to i tehdejší lidovci.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane senátore, a ptám se, kdo se ještě hlásí do rozpravy. Do rozpravy se nehlásí nikdo. Rozpravu končím. Táhá se pana navrhovatele, chce-li se vyjádřit k proběhlé rozpravě. Prosím.

Ministr financí Miroslav Kalousek: Pane předsedající, dámy a pánové, pouze velmi stručně. Za prvé chci poděkovat hospodářskému výboru za projednání, chci poděkovat Senátu za diskusi. Dovolte, abych se vyjádřil ke 2 akcentům, které tu zazněly. Za prvé, že jsme stát s velmi nízkou zadlužeností, a za druhé k tomu, co rezonovalo téměř v každém diskusním příspěvku, a to byla retroaktivita.

Samozřejmě má pravdu pan senátor Hajda, že v porovnání s řadou jiných států je necelá 40% zadluženost v poměru HDP číslo nikterak dramatické. Jsou státy s mnohem větší zadlužeností. Problém je, že sklenice může být buď poloprázdná,

nebo poloplná, a to, co je dramatické, je ten trend. Trend, s jakou rychlostí se ona sklenice plní, a že pokud neuděláme dostatečná rasantní parametrická i systémová opatření, pak velmi brzy tuto větu můžeme zapomenout, že jsme země s velmi nízkou zadlužeností. Ten trend je skutečně hrozivý.

Zkusím to říci jinak. Kdybychom byli zemí s dvojnásobným veřejným dluhem, tzn. s dluhem vysoko přesahujícím maastrichtské kritérium 60 %, ale měli vyrovnanou bilanci veřejných rozpočtů, nebyl by tam onen trend každoročního neodvratného zvýšení toho čísla, tak bych veřejné rozpočty za výrazně zdravější, než je současnost, kdy ono číslo je hluboko pod maastrichtským kritériem, nicméně to jenom statické vyjádření v určitém časovém okamžiku, statické vyjádření velmi, velmi dramatického trendu rychlého zadlužování. To je ten problém. Nikoliv absolutní číslo samo.

Zaznívá ve vašich příspěvcích, že se jedná o naprosto nepřijatelnou retroaktivitu, kterou stát změnou své legislativy vstupuje do soukromoprávního vztahu dvou subjektů, neboť je to soukromoprávní vztah. Klient a stavební spořitelna.

Zajímavá je přitom asociace také na jedno vystoupení, které mluvilo o naprosté nezbytnosti dramatického zvýšení progresivní daně z příjmů fyzických osob.

Jistě se mnou budete souhlasit, dámy a pánové, že i pracovní smlouva mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem je soukromoprávní vztah. A z této pracovní smlouvy při současné daňové legislativě vyplývá, že příslušný pracovník si odnese ve výplatním sáčku, nalezne na výpisu ze svého účtu, že to znamená tolik a tolik reálných peněz čistého rodinného rozpočtu.

Představme si, že se změní politická situace, jiná politická strana, např. sociální demokracie, bude určující ve věci daňové a odvodové legislativy, prudce zvýší daně z příjmu fyzických osob a onen pracovník ze dne na den nalezne na svém účtu či ve svém výplatním sáčku podstatně menší částku, než při stávající legislativě.

Bude to, prosím pěkně, nepřijatelná retroaktivita do soukromoprávního vztahu? Bude to otřesení důvěry obyvatelstva ve stát? Jenom proto, že změnil daňovou sazbu?

Neprosím o nic jiného, než abyste schválili srážkovou daň na příští rok. Děkuji.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane navrhovateli, pane ministře. Ptám se pana zpravodaje, zda si přeje vyjádřit se. Prosím, pan senátor Vítězslav Jonáš.

Senátor Vítězslav Jonáš: Vážené kolegyně a kolegové, rychle to shrnu. Veškeré diskuse byly ohledně retroaktivity, znejistění vkladatelů. Že se mění pravidla hry, spořitelé opustí tento produkt a takové byly všechny úvahy okolo toho. Pan Kubera nám potom řekl takový příběh, jak si pan Kubera založil stavební spoření.

Pan ministr samozřejmě reagoval na všechny vaše příspěvky, myslím si, velice důležitým sdělením. Jasně popsal situaci, která teď je, ve které se nacházíme, a proč k tomuto opatření došlo.

Já to nechci zjednodušovat, ta vystoupení kolegů. Já vám naprosto rozumím. Myslím si, že kdyby nebyla situace v České republice taková, jaká je, tak by samozřejmě nikdo z nás nenavrhol takováto opatření.

Všechny zákony, které se dnes projednávají, se projednávají proto, aby se snížil dluh České republiky.

Jsou to nepopulární opatření, zasáhnou nás naprosto všechny, naše rodiny, a přesto to musíme udělat, protože nejsme populisté a jsme odpovědní českému státu, našim občanům. Děkuji za pozornost.

Místopředseda Senátu Petr Pithart: Děkuji vám, pane garanční zpravodaji. Nám nezbývá než přistoupit k hlasování.

Konstatuji, že byly podány dva návrhy.

Návrh na schválení návrhu zákona a návrh na zamítnutí návrhu zákona. Po znělce budeme nejdříve hlasovat o návrhu, schválit návrh zákona.

Konstatuji, že v sále je přítomno 75 přítomných senátorek a senátorů. Znamená to, že aktuální kvórum je 38. Nejdříve hlasujeme o návrhu, **schválit návrh zákona ve znění, postoupeném Poslaneckou sněmovnou.**

Zahajuji hlasování. Kdo jste pro, zvedněte, prosím, ruce a stiskněte tlačítko ANO. Děkuji. Kdo jste proti, stiskněte tlačítko NE a zvedněte ruku.

Hlasování skončilo schválením návrhu zákona. Nakonec v sále bylo 76 senátorek a senátorů, kvórum bylo 34. Pro 42, proti 31. **Návrh zákona byl schválen.**

Děkuji panu zpravodaji a přistoupíme k dalšímu bodu.

My se tady vystřídáme.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Dalším bodem, který budeme projednávat, je

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Máme to jako **tisk č. 366**. Prosím pana ministra financí Miroslava Kalouska, aby nás seznámil s návrhem zákona.

Ministr financí Miroslav Kalousek: Děkuji za slovo, pane předsedo. Vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, dovoluji, abych předložil novelu zákona o dani z příjmů, která je motivována dvěma základními důvody.

Tím prvním je příspěvek ke stabilizaci veřejných rozpočtů na příjmové straně, tím druhým je odstranění některých obtížně vysvětlitelných výhod a privilegií, které požívají určité skupiny obyvatelstva.

Dovoluji tedy, abych velmi stručně řekl, k jakým dochází změnám v této předloze. Jedná se o zdanění důchodů pracujících důchodců, kteří dosáhli hranici příjmů, která přesahuje trojnásobek průměrné mzdy.

Tzn. ti, kteří vedle důchodu ještě mají příjem, přesahující trojnásobek průměrné mzdy, započtou svůj důchod do základu daně, a ten tak bude zdaněn běžnou sazbou.

Dále se jedná o zdanění, tj. zrušení současného osvobození některých druhů výsluhových náležitostí, a sice výsluhového příspěvku od bytného vojáků z povolání, příslušníků bezpečnostních sborů, od roku 2012 také přídatků na bydlení u vojáků z povolání.

U výsluhových náležitostí se jedná o 15procentní srážkovou daň.

Příspěvek na bydlení bude daněn jako příjem ze závislé činnosti, tzn. včetně placení pojistného, a bude tedy zdaňován jako mzda.

Dále se jedná o zrušení zvláštní úpravy, podle které nejsou peněžité náhrady u představitelů státní moci předmětem daně. Tady se omlouvám senátorkám i senátorům, tak jako jsem se ve sněmovně omlouval poslancům a poslankyním, neboť se nejedná o nic jiného, než o důsledné zdanění dnes nezdaněných příspěvků, které pobírají poslanci, senátoři, soudci, poslanci Evropského parlamentu jako nezdaněný příspěvek vedle zdaňované mzdy.

Současně se navrhuje zdanit plat prezidenta republiky i jeho náhrady. Podle dnes ještě platné právní úpravy není zdaňován plat prezidenta ani náhrada a navrhuje se zdanit rentu bývalého prezidenta, která je stanovena zvláštním zákonem.

Dále navrhujeme snížit základní slevu na poplatníky o 100 Kč měsíčně, tedy o 1200 Kč ročně, a sice pouze s omezenou působností na rok 2011. Tento příjem plynoucí ze snížené slevy na dani na poplatníka, umožní ve státním rozpočtu rozpočtovat a je tam rozpočtována položka „likvidace škod způsobených povodněmi“. To znamená, že budeme schopni saturovat rozsáhlé škody po povodních, aniž bychom si na to museli půjčovat. V praxi to tedy zaplatí určitá část ekonomicky aktivních daňových poplatníků od určitého příjmu výše. Jenom zdůrazňuji, že v minulém roce vláda Jana Fischera řešila povodňové škody vydáním zvláštních dluhopisů, což ve svém důsledku znamená, že to zaplatí všichni, kojenci, postižení, nemocní i senioři. Vláda rozpočtové odpovědnosti si nechce na tyto škody půjčovat, chce to zaplatit ze současné spotřeby a obrací se s žádostí o příspěvek pouze ne na seniory, ne na invalidy, ne na kojence, ale pouze na ekonomicky aktivní od určitého příjmu výše. Např. živitel dvou dětí vzhledem ke slevám na dani u poplatníka i u dětí tento příspěvek bude platit až od příjmu 19 tisíc Kč výše, od těch s nižšími příjmy tento příspěvek nebude vyžadován, de facto díky vysokým slevám žádnou daň z příjmu fyzických osob neplatí. Dále se jedná o zrušení osvobození příjmu z provozu všech ekologických zdrojů a zařízení, počínaje rokem 2011, stávající právní úprava stále ještě počítá s tzv. daňovými prázdninami. Poslední období, kdy ještě tyto daňové prázdniny budou platit, bude zdaňovací období roku 2010, od roku 2011 tomu tak nebude. Navíc dochází k výrazné změně odpisových sazeb u technologie fotovoltaických elektráren.

Dovolte jenom, abych připomněl, že zhruba 75 % hodnoty fotovoltaické elektrárny tvoří technologie a technologie je v současnosti zařazena do druhé a třetí odpisové skupiny, tedy odepisuje se buď 5 let, nebo 10 let, podle toho, čeho se to týká.

Navrhujeme zařadit veškerou technologii u fotovoltaických elektráren do čtvrté odpisové skupiny, to znamená, bude odepisována 20 let, což svým způsobem snižuje investiční atraktivitu tohoto byznysu. Všechny tyto změny mají pozitivní dopad do státního rozpočtu, kromě té poslední, kterou teď ocituji, ta je svým způsobem fiskálně neutrální a týká se zrušení slevy na dani ve výši poloviční sazby daně u právnických osob při zaměstnání zdravotně postižených, které zaměstnávají více než 50 % takto postižených. Celkový objem těchto slev, protože těchto subjektů není mnoho, je 200 mil. Kč.

Důvody, proč navrhujeme u této kategorie zrušit daňovou úlevu, zatímco u ostatních kategorií při menším podílu zdravotně postižených zachovat, jsou dva. Tím prvním důvodem je poměrně značné zneužívání tohoto ustanovení.

Tím druhým důvodem je jistá nespravedlnost u těch, kteří nezneužívají. Je-li podpora dána úlevou u daně z příjmu, jsou v podstatě podporováni pouze ti zaměstnavatelé, kteří jsou schopni vykázat zisk.

Ti, kteří ho nejsou v daném zdaňovacím období schopni dosáhnout, zůstávají bez podpory za to, že zaměstnávají zdravotně postižené.

Přesouváme tedy tuto kategorii z instrumentu daňových úlev do instrumentu dotací. Nikdo, kdo zaměstnává zdravotně postižené, nezůstane bez příslušné podpory, ale bude se tak díť dotačním mechanismem, nikoli mechanismem daňové úlevy.

Tím pádem to samozřejmě pro státní rozpočet nebude mít žádný pozitivní vliv, ale bude to přehlednější, bude bez možnosti zneužívání a bude to bez rizika, že někdo zaměstnává 60 % zdravotně postižených, a přitom zůstane bez podpory.

Děkuji vám za pozornost a prosím o schválení tohoto návrhu.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, pane ministře. Garančním a jediným výborem pro projednávání tohoto návrhu je Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Přijal usnesení, které máme jako tisk č. 366/1. Zpravodajem je pan senátor Petr Pakosta, který má slovo.

Senátor Petr Pakosta: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedo, vážený pane ministře, vážená kolegyně, vážení kolegové. Jak z té zlé vládní koalice, tak z té ekonomicky likvidované opozice.

Samotný návrh zákona zde představil pan ministr, vysvětlil nám, co nového bude do zákona o dani z příjmů v případě, že tento návrh schválíme a podepíše jej prezident, bude vneseno.

Já bych jej nerad opakoval, a proto se omezím na několik poznámek k předloženému tisku.

Zaprvé si neodpustím poznámku, že jsem rád, že ve stavu legislativní nouze tady zavádíme legislativní prostředí pro komponentní odepisování dlouhodobého majetku. To skutečně potěší.

Pak si dovoluji upozornit na to, že až dosud u fyzických osob byly jednotlivé příjmové tituly v zákoně o dani z příjmů členěny podle jejich charakteru, a sice příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků byly řešeny § 6 tohoto zákona, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti byly řešeny § 7, příjmy z kapitálového majetku § 8, příjmy z pronájmu § 9, a ty ostatní, které se do předchozích kategorií nevešly jako ostatní příjmy, byly řešeny § 10.

Projednávaná novela nám z funkčních požitků, které jsou řešeny zmíněným § 6, vyčleňuje plat prezidenta republiky a náhrady spojené s výkonem jeho funkce, které dosud dani z příjmu vůbec nepodléhaly, a zařazují se poměrně nelogicky do ostatních příjmů podle § 10.

Svým charakterem ale samozřejmě odpovídají funkčnímu platu, resp. požitku. Obdobně návrh vyčleňuje z § 6 rentu a víceúčelovou paušální náhradu bývalému prezidentovi republiky, a to přesto, že to logicky patří také do § 6.

Totéž platí pro výsluhový příplatek a odbytné u vojáků a příslušníků bezpečnostních sil.

Zde bylo od 1. ledna 2011 zrušeno osvobození od daně z příjmu a tyto příjmy jsou též navrhovány ke zdanění jako ostatní příjmy podle § 10 zákona o dani z příjmu, ačkoli zcela odpovídají definici příjmu ze závislé činnosti podle § 6.

Včera při projednávání v hospodářském výboru jsem se tázal přítomného pana náměstka ministra financí, proč tomu tak je.

A bylo mi řečeno, že to je proto, že tyto příjmy nemají spadat pod odvod sociálního a zdravotního pojistného.

Ovšem s tímto vysvětlením se nemohu spokojit, protože samotné zákony o sociálním a zdravotním pojištění definují, co je vyměřovacím základem pro toto pojistné, a není nic jednoduššího, než příslušná ustanovení do těchto zákonů vtělit. Bylo by to jistě průhlednější.

Dalším nesystémovým krokem je zařazení příjmů z pronájmu obchodního majetku u fyzických osob do § 7, který řeší příjmy z podnikání, ačkoliv, jak jsem říkal,

jedná se o pronájem a až dosud tento příjem byl zdaňován v režimu § 9, který právě řeší příjmy z pronájmu.

Pak je tam jeden logický problém, o kterém se zde musím zmínit.

Jako zcela nesmyslné se jeví zavedení zdanění paušálních náhrad poskytovaných představitelům státu a soudcům.

Chtěl bych zdůraznit, že slovo náhrada je odvozeno od slova nahradit, kdy v daném případě je někomu nahrazováno to, co už v souvislosti s výkonem své funkce byl nucen zaplatit, utratit. A to, že je tato náhrada paušalizována, nemá na tento závěr žádný vliv.

Ostatně zákon o dani z příjmu ve svém § 6 zavádí i další paušalizaci u zaměstnanců, a ta se nezdaňuje ani v rámci tohoto návrhu.

Zdanění těchto paušálních náhrad a jejich zatížení sociálním a zdravotním pojištěním je – nemohu si to odpustit – projevem mimořádného politického masochismu.

Logické by bylo zkoumání, zda je ona paušální náhrada kalkulována správně.

Pokud ano, není důvod k zavádění zmíněného politického masochismu.

Pokud ne, nechť je novou kalkulací stanovena její odpovídající výše a nebo nechť je tato náhrada bez dalšího zrušena.

Já jsem se i na toto včera ptal přítomného pana náměstka a bylo mi řečeno, že nad těmi náhradami se zamýšleli a šli tak daleko, jak se domnívali, že ty náhrady snesou. Ale to skutečně já nemohu přijmout.

A proto bych si zde dovilil projevit přání na přítomného pana ministra, jestli by se jeho ministerstvo mohlo nad těmito náhradami zamyslet a navrhnout systémové řešení, které by odpovídalo nejenom právnímu stavu České republiky, ale i logice.

Ale protože tento zákon přináší daleko více pozitivního, nejenom některá zmíněná negativa, ale toho pozitivního je drtivá většina, možná 90 %, 95 %, tak jsem včera na výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu jako zpravodaj tohoto tisku navrhl, aby výbor navrhl plénu Senátu tento předložený návrh schválit.

A já vás teď seznámím s 384. usnesením výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu z jeho 34. schůze ze dne 11. listopadu 2010, kdy po úvodním slově zástupce předkladatele Dr. Ladislava Minčiče, náměstka ministra financí ČR, po zpravodajské zprávě senátora Petra Pakosty a po rozpravě výbor

- I. Doporučuje Senátu Parlamentu ČR schválit návrh zákona, ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou.
- II. Určuje zpravodajem výboru pro jednání na schůzi Senátu senátora Petra Pakostu.
- III. Pověřuje předsedu výboru senátora Jana Hajdu předložit toto usnesení předsedovi Senátu.

To je ode mě v této chvíli vše. Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, posadte se ke stolku zpravodajů. Moje otázka zní, zda někdo podle § 107 navrhuje, abychom se tímto zákonem nezabývali? Nikdo, takže otevírám obecnou rozpravu.

Do obecné rozpravy se přihlásil pan senátor Jan Hajda.

Senátor Jan Hajda: Vážený pane předsedo, vážený pane ministře, pokud se týká předložené novely zákona o dani z příjmu, chtěl bych se vyjádřit ke třem věcem.

Zaprvé – pokud se týká zdanění výsluh policistů a vojáků. Podle právního stanoviska, které jsem si nechal zpracovat, existují výroky Ústavního soudu u Evropského soudu, které definují výsluhu jako již nabytý majetek, který nelze

v budoucnu jakkoli modifikovat. Nabourává se jistota občana v právní řád země, v platnost jak nepsaných pravidel, tak i zákonných norem.

Nechci zde vykládat o tom, za jakých podmínek řada policistů byla doslova přinucena odejít po nástupu ministra Ivana Langera, a všichni víme, jaký byl postoj k policistům po nástupu současného ministra vnitra Johna.

A v souvislosti s tím mám jeden dotaz, pane ministře. Poněvadž jsem byl osloven i válečnými veterány, ptám se, jestli se zdanění týká i válečných veteránů? To je 1. okruh, který mě zajímá.

Další. Pokud se týká rušení daňových prázdnin u náhradních zdrojů energie. V dnešním úvodním slově pan místopředseda Pithart velice správně řekl, proč je proti dnešnímu projednávání v legislativní nouzi, a byl to názor řady kolegů, že je to příliš urychlené a že tedy schválíme i věci, kterých si možná nejsme vědomi.

Já mohu zodpovědně říci, poněvadž se zajímám o problematiku zemědělství, že do včerejšího dne, než k nám přišel náměstek ministra financí, i poslanci EP mi nebyli schopni říci, zda daňové prázdniny se dotýkají i bioplynových elektráren a malých vodních elektráren. Včera jsem se dozvěděl, že to platí nejen pro fotovoltaiky, ale i pro bioplynky a malé vodní elektrárny.

Toto opět považuji za velice složité, poněvadž jestli kterýkoli podnikatelský subjekt, a jeden jsem si dnes ráno nechal vyhodnotit, jde a vezme si stamilionový úvěr za určitých předpokladů, které mu stanovil stát, a dneska my to rušíme, tak já říkám, že např. u bioplynky s výkonem 1 MW je to dopad 7 mil. Kč, a s tímto třeba ten podnik počítal na splácení úvěru a dnes ho přivádíme do složité situace. A týká se to, tak jako u ostatních retroaktivních věcí, jestli jednou stanovíme podmínky, do kterých podnikatelé jdou, neměli bychom to měnit v průběhu hry. Mělo by to být stanoveno už pro nové.

A třetí okruh, který mě zajímá, a který mi dělá úplně největší problémy, je stokorunová daň každého občana na protipovodňová opatření.

Domnívám se, že 100 Kč u toho, kdo vydělává 8 tisíc, 10 tisíc, jako ten, kdo vydělává 100 tisíc, je nemravné. To zaprvé. A zadruhé – celkový příjem se očekává kolem 5 mld. Kč, k tomu se ještě dostanu.

V roce 2006 po nástupu paní Vicenové na ministerstvo zemědělství tento Senát přijímal a schvaloval půjčku Evropské investiční banky ve výši 10 mld. Kč na protipovodňová opatření. Pokud se týká podmínek čerpání, stanovovalo je ministerstvo pro místní rozvoj a ministerstvo životního prostředí.

Tyto podmínky byly nastaveny tak špatně, že v současném období máme vyčerpáno z této půjčky pouze 50 % a pouze 30 % všech projektů, které předložili obce a starostové obcí, je úspěšných, poněvadž podmínky, které jsme si stanovili my sami, jsou místy nesmyslné. Tolik, pokud se týká tohoto.

A na druhé straně chceme vybírat od občanů dalších 5 mld. Kč, když přitom nečerpáme půjčku, kterou jsme si na to vzali.

Chtěl bych ještě se vyjádřit k očekávanému výnosu 5 mld. Kč na protipovodňová opatření.

Dne 19. června t. r. jsem zařadil na výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu mimořádný bod, ke kterému jsem pozval obchodníky s naftou. A Benzina tam předvedla, že např. od začátku roku daňový únik u pohonných hmot činí 4,8 mld. Kč. Mohl bych tak mluvit i o dalších oblastech.

Stát není schopen bránit velkým daňovým únikům, a na druhé straně bude tyto minimální částky odebírat od občanů, aby řešil některé věci. Mimo daňových úniků, pokud jsem absolvoval volební kampaň a setkával jsem se například s celníky, tak jejich názor je ten, že řešení daňových úniků u kohokoli bez registračních

pokladen v tomto státě je neřešitelné. Můj dotaz je tedy více méně k registračním pokladnám.

A další věc. Vzhledem k tomu, že sám se angažuji v oblasti podnikání, chtěl bych vědět, poněvadž pro některé společnosti, hlavně pro společnosti s ručením omezeným, které ručí 200.000 Kč, ale nadělají dluh třeba 30 mil., 40 mil. Kč, ve středu večer dají společnost k likvidaci, nechají za sebou postižené partnery a ve čtvrtek ráno založí novou společnost.

Jde o to, jestli se dočkáme toho, co je ve vyspělých státech západní Evropy, že ten, kdo z jakýchkoli důvodů za sebou nechá takovýto dluh, bude mít třeba zakázáno 15 roků podnikat apod.

Jinak z uvedených důvodů, které jsem říkal, zákon pochopitelně nepodpořím.

Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji, slovo má pan senátor Jiří Bis.

Senátor Jiří Bis: Vážený pane předsedo, vážený pane ministře, vážené senátorky a senátoři. Já samozřejmě vnímám, že snaha po snížení deficitu rozpočtu je potřebná, že je to úkol nesnadný a že se hledají prostředky všude, kde je to možné.

Chtěl bych ale říci, že přitom bychom měli postupovat nějak systematicky a konzistentně. Nemohu pochopit – už to zde bylo zmíněno – proč mají být zdaňovány náhrady, nejenom senátorů, ale jakékoliv náhrady, proč má být zdaňován příspěvek na bydlení pro vojáky.

Já tyto kroky považuji za naprosto špatné.

Takovým zlatým hřebem je samozřejmě zdanění důchodců. Víím, že pan ministr řekne, že jsou to vysokopříjmové kategorie důchodců, na druhé straně ty ostatní vysokopříjmové kategorie usilovně brání.

Očekával bych, protože všechny dnešní návrhy, které jsme zde slyšeli, v podstatě povedou k určitému snížení spotřeby, to znamená, zase se negativně to, co ušetříme, projeví ve snížení národního důchodu a tím pádem se nám ten kruh začíná uzavírat, určitá opatření v daňové oblasti, která by měla pomoci, aby HDP rostlo, a ne klesalo.

Nevíím, proč se ministerstvo financí nezabývalo třeba zvýšením daně právnických osob a zvýšením investičních odečtů, která by se mohla projevit koneckonců neutrálně, ale podporovalo by ty, kteří investují, to znamená, roztáčejí kola ekonomiky. Není pravda, že majetkové daně jsou trestem bohatým. Majetkové daně mají především za úkol rozhybat majetek, to znamená umrtvený kapitál znovu dát do ekonomiky tak, aby tvořil další nové hodnoty.

Zazněla již zde určitá připomínka ohledně daňových úniků. Byl jsem také na té přednášce, kde jsem to slyšel. A určitá netečnost v této oblasti z hlediska ministerstva financí mne vede k názoru, jestli vůbec chceme šedou ekonomiku u nás pronásledovat, jestli chceme daně, které tam jsou schované získat a podpořit jimi náš rozpočet. A poslední věc. Už to zde dneska trochu zaznělo, sice trochu z opačné strany to říkal pan ministr. A to byla otázka daně fyzických osob.

Rovná daň, která byla zavedena, přinesla určitou demotivaci našich managerů a řídicích pracovníků. Demotivace byla způsobena tím, že jim v podstatě za nic, bez jakéhokoliv jejich zvýšeného úsilí a výsledků byla přes rovnou daň jim přidána výrazná část na příjmu.

A to se samozřejmě projevilo v tom, že tyto skupiny lidí mají více peněz, projevuje se to v jejich větší účasti na golfu, ale ne vyšším výkonem české ekonomiky.

Zajímalo by mě, jestli v této oblasti, to znamená v oblasti motivace řídicích pracovníků a managerů, která nakonec pro výkonnost našeho hospodářství bude rozhodující, jestli v tom ministerstvo je ochotno podniknout určité kroky a vymyslet motivaci a stimuly, aby tomu bylo opačně než to, co udělalo.

Jinak z uvedených důvodů, které jsem zde řekl, navrhuji tento zákon zamítnout.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedo, vážený pane ministře, vážené paní senátorky, vážení páni senátoři. Nejdříve mi dovoluji, abych se krátce vrátil k projednávanému zákonu předtím, kde jsem nemohl reagovat na to, co tady řekl pan ministr.

Zdanění platu nebo mzdy se dělá vždy dopředu, vážení, a ne zpětně. Nezažil jsem, aby se mzda nebo plat zdaňoval zpětně, jak tady tvrdí pan ministr. A to jsem starší než on.

Chtěl bych se vyjádřit k tomu, co může ohrozit i bezpečnost této země, to znamená výsluhy vojáků, bezpečnostních složek, hasičů, celníků, policistů, příslušníků Vězeňské služby, Justiční stráže, příslušníků BIS i ÚZSI, kteří všichni jsou postiženi tím, co tady před sebou máme. Právní nejistotu pro tyto příslušníky, která je vyvolána tímto retroaktivním a diskriminačním návrhem pana ministra, který oslabuje důvěryhodnost občana i těchto pracovníků vůči státu a může mít do budoucna fatální, fatální následky.

Česká republika ve své Ústavě deklaruje, že je demokratickým právním státem, jehož podstatné náležitosti jsou neměnné. K podstatným náležitostem demokratického právního státu patří i osvědčené právní principy, tj., jak už tady zaznělo v předchozích zákonech, principy právní jistoty, ochrany nabytých práv, nepřípustnost retroaktivity, zákaz diskriminace a dodržování zásady pacta sunt servanda, a to ve vztahu veřejné moci a občanů.

V souladu s ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o zajišťování bezpečnosti České republiky je zajištění svrchovanosti a územní celistvosti ČR, ochrana jejích demokratických základů, ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot základní povinností státu.

Bezpečnost ČR zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, havarijní služby. Plnění základních povinností státu ve výše uvedeném smyslu je nemyslitelné bez omezování základních práv a svobod příslušníků výše citovaných složek, a to nad rámec omezení platných pro běžného občana. Omezení vyplývají z charakteru a zvláštností výše uvedených služebních poměrů.

Vážení, institut zabezpečení výsluhami je pro tyto profese dobře znám již od starověku a dodnes je nemyslitelnou součástí budování moderního bezpečnostního systému státu.

Menší skupina občanů, kteří si byli vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celkům, byla ochotna za předem stanovených podmínek omezit svá práva a možnosti ve prospěch jiných a zajistit jim svobodu.

Naprosto oprávněně tedy očekávají, že jim toto znevýhodnění ve prospěch většiny a často i jejich rodin bude ze strany státu kompenzováno, a to podle předem platných a sjednaných podmínek po ukončení služebního poměru. Tyto změny lze připustit pouze za velmi zvláštních okolností, které podle mého názoru objektivně nenastaly a ani nehrozí. Jakékoliv dodatečné změny podmínek vyplácených v souvislosti s výsluhovými náležitostmi jako kompenzace znevýhodnění v souvislosti s tímto čestným plněním pro stát je projevem neúcty vůči ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním složkám. Ovšem daleko horší je, že postup státu zpochybňuje důvěryhodnost ve vztahu k realizaci osvědčených vůlí k plnění těchto základních povinností a poměru občanů jako celku. Všem občanům stát posílá vzkaz, cokoli si mezi sebou vzájemně ujednáme, to si můžeme změnit, kdykoliv se nám nebo kdykoliv se to panu ministrovi bude chtít.

Mnozí z vás, kterých se to zatím netýká, si možná ještě dnes neuvědomujete, jak to můžete pocítit brzy v jiných případech.

Chtěl bych ještě říci to, co tady zaznělo o finanční krizi. Finanční krize se týká i veřejných financí. Ale pan ministr Kalousek nás tady ubezpečoval, že finanční krize se netýká České republiky, a najednou se tady dělají škrty, velmi necitlivé, které zasahují prakticky všechny občany země. A já bych tady chtěl veřejně říci, co si myslí občané nebo většina občanů i mých voličů o tom, jakým způsobem postupuje ministerstvo financí i pan ministr. Pro tyto občany je pan ministr určitou škodnou, a to i po tom, co přestal pít, jak prohlásil osobně on sám.

Otevřete si dnešní Mladou frontu na první straně a tam uvidíte, jaké kšefty se dělaly na ministerstvu obrany. Kdyby se nedělaly, nemusely bychom přistupovat k těmto represivním zákonům – padáky, tanky, informační systémy a další.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Dále se přihlásil pan senátor Tomáš Töpfer.

Senátor Tomáš Töpfer: Děkuji, pane předsedo. Vážené dámy, vážení pánové, já bych chtěl pochválit pana ministra financí za tu povodňovou daň, která samozřejmě není daní, ale spíše takovou daňovou asignací. Kdo z nás by protestoval proti solidaritě. Myslím, že by se asi nikdo nenašel, i když tady zaznělo, že to je rovná daň a já budu platit úplně stejně, jako ten, který má příjem 19 tisíc Kč. Nicméně já pro to hlasovat budu, protože to je v balíčku.

Ale myslím si, že to je krok velmi správným směrem. Já už jsem to někde říkal, nevím, jestli to pan ministr zaslechl. Mně se moc líbí, že máme poprvé strukturovanou daň, daňové přiznání, že víme, že platíme sto korun na povodně. Mně by se strašně líbilo, kdyby tam bylo také přesně strukturováno, že třeba platíme tisíc korun na prohranou arbitráž s Novou, tisíc korun na Diag Human, ony by se nám ty daně platily daleko radostněji, daleko lépe. A myslím také, že by lidé daleko líp a radostněji volili, aspoň ti, co dělají to daňové přiznání.

Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má senátor Jaromír Štětina.

Senátor Jaromír Štětina: Děkuji vám za slovo, pane předsedo. Dobrý den, dámy a pánové, ještě jednou.

Vážený pane předsedo, vaším prostřednictvím bych chtěl vzkázat panu Drymlovi, že u nás v Senátu se osobně nikdy neuráželo. A jestli toto bude nový trend v novém Senátu, tak ten Senát skutečně ztratí to, co měl – slušnost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedo, vážený pane ministře, kolegyně a kolegové. Pokud někdo toto cítil jako urážku, tak já se omlouvám, omlouvám se i panu ministrovi. Ale já jsem jenom citoval slova pana ministra, a citoval jsem to, co mi říkají moji voliči.

A já doufám, že tady nikdo nebude přece potlačovat to, abych já tady, který svým voličům jsem zodpovědný, tlumočil jejich názory. Pokud takto si představuje někdo demokracii, tak já rozhodně ne.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Přihlásil se pan senátor Luděk Sefzig.

Senátor Luděk Sefzig: Děkuji za slovo, pane předsedo. Pane ministře, já to vrátím zpátky do věcné roviny, protože tady v průběhu dne několikrát zaznělo, že lze vlastní dluh vyřešit zvýšenou spotřebou. Já tento keynesiánský přístup k ekonomii neuznávám. Omlouvám se všem ekonomům, já ekonom nejsem. Ekonomie je ze společenských věd věda, která nejvíce slouží politikům. Bohužel bývá často různě ohýbána, tak jak se rovnou hodí. A já se přidržím toho selského rozumu a doufám, že i moji synové, kteří studují ekonomii, se toho budou držet a že si nebudou myslet, že svoje vlastní dluhy vyřešíme tím, že budeme více utrácet.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Paní senátorka Soňa Paukrtová.

Senátorka Soňa Paukrtová: Pane předsedo, pane ministře, já se omlouvám, že vás ještě teď zdržuji. Ale víte, pro mě dnešní den byl opravdu hodně zničující. My jsme se ráno nemohli dostat do Jednacího sálu. Jsem v Senátu již 10 let a nepamatuji, že by nějaký volič mě chtěl zfackovat. Nepamatuji to, že by se na pana senátora Štětínu vrhl stokilový pán a chtěl mu zničit sako. My to bereme sportovně, ale prosím, uvědomme si, že to je prostě vážný problém.

A já mluvím o tom, a pan předseda se na mě jistě nebude zlobit. V zákoně o dani z příjmů, který teď projednáváme, z toho prostého důvodu. Chtěla bych tady říci jednu základní věc. Vláda navrhuje velmi nepopulární opatření. Já si myslím, že žádná vláda na světě tak nečiní; bez velmi vážného důvodu, že tak nečiní proto, aby škodila občanům, že tak činí prostě proto, že si myslí, že to je ve prospěch občanů této republiky a že důvody, proč tak činí, jsou mimořádně vážné, protože to, že dnes projednáváme ve stavu dejme tomu zrychleného projednávání, tak aby se to promítlo do příštího rozpočtu, přece není žádný plezír - a promiňte mi to slovo - této vlády. A my tady celý den posloucháme celou řadu návrhů, jak by se to mělo dělat jinak. Já tomu rozumím, dámy a pánové, ale prosím, uvědomme si, proč to ta vláda dělá a proč to navrhuje. Může se možná mýlit, ale já mám za to, že se nemýlí. A jestli budeme dramaticky podněcovat davy České republiky, tak mám pocit, že zažijeme ještě další a jiné zážitky před touto komorou Parlamentu. A nezlobte se a děkuji vám za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má pan senátor Marcel Chládek, ne, s právem přednosti pan místopředseda Milan Štěch. Ovšem ten se vzdává přednostního pořadí, takže slovo má senátor Marcel Chládek.

Senátor Marcel Chládek: Děkuji panu místopředsedovi za to, že mi dal přednost. Vážený pane předsedo, vážené senátorky, vážení senátoři, nedá mi to, abych nevystoupil, protože dnes již poněkolkáté jsem tady slyšel o napadání senátorů při té nemilé události ráno. Je to jistě velmi nemilé a nemělo by se to stávat. Každopádně nemyslím si, že by někdo z vás, co tady sedíme, za to mohl. A já si dobře vzpomínám, když jsme tady před více než rokem hovořili o tom, jak jsou naši politici mláceni vajíčky a jak tam docházelo i ke krvavým zraněním, tak si přesně pamatuji na to, jak se tomu někteří senátoři tady smáli. Já jsem předtím o tom hovořil. Začíná to vajíčkem a bude to končit dalším fyzickým napadáním.

Nehrajme si, prosím vás, s touto rétorikou a nedávejme prostor těm lidem, kteří napadají politiky. Můžeme se napadat slovně, i když by to být nemělo, ale je to pořád lepší, když budeme spolu diskutovat tvrdě, věcně, a už se, prosím vás, k té události ranní nevracejme. Děkuji.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Slovo má místopředseda Senátu Milan Štěch.

Místopředseda Senátu Milan Štěch: Pane předsedo, pane ministře, vážené kolegyně a kolegové, musím odmítnout, co bylo před chvílí paní senátkou Paukrtovou řečeno, že to, že někteří senátoři a opoziční politické strany mají výhrady k navrženým řešením, výhrady k tomu, jak se kroutí paragrafy, respektive ústava, že to žene lidi do ulic. Myslím si, že není možné takto lidi podceňovat. Lidé se neřídí podle toho, co říkáme, ale podle toho, že si umí věci spočítat a mají dobrou paměť. Oni ví, jak v roce 2007 a 2008 byli ujišťováni, že budou reformy, které přispějí k lepšímu stavu veřejných financí, že ještě budou akcelarovat hospodářský růst, že růst se z tehdejších šesti procent zvedne možná až na osm procent. O tom hovořil pan Topolánek. Je sice pravda, že přišla hospodářská krize, která srazila světové hospodářství k nule nebo pod nulu, ale naše hospodářství srazila téměř na pět procent. Myslím si, že lidé nezapomněli na to, že reformy vedly k tomu, že lidé, kteří měli největší příjmy – týká se to i nás a ministrů – vydělali z měsíce na měsíc desetitisíce korun v čistém a zaplatily to ty skupiny lidí, které jsou nejvíce nespokojeny. Dnes je tomu zase tak. Dnes největší dopady z připravovaných změn povedou k tomu, že se společnost bude stále více polarizovat. To je ten důvod. Nesvádějte to na to, že na to včas a v předstihu upozorňujeme. Včera večer jsem také zažil velmi tvrdý rozhovor, kdy mi volala žena, která mě žádala, abychom udělali všechno možné pro to, abychom zastavili toto projednávání. Řekl jsem jí, co uděláme. Byla nespokojena a neustále žádala kroky, které v právním státě neexistují. I našim potencionálním voličům a příznivcům se zdá, že děláme málo. Uvědomme si, že lidé jsou naštvaní na všechny, i na nás, kteří tomuto zlu, které podle mého názoru představuje ministr Kalousek, bráníme. Bohužel nás házejí všechny do jednoho pytle. Teď jde o to, zda nás někdy nehodí do Vltavy. Byl bych pro to, aby tam namočili jen ty, kdo toto tvoří a přispívají k tomu, nás aby tam nedávali, protože jsme se o to nezasloužili.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Slovo má pan senátor Jaromír Štětina.

Senátor Jaromír Štětina: Dámy a pánové, souhlasím s panem Chládkem, že nebezpečí vstupu ulice do našeho politického života existuje. Chtěl bych jen říci, že se toho velmi obávám, protože výzvy k revolučnímu hnutí se opakují čím dále tím častěji. Když jsem dnes mluvil o Karlu Marxovi a citoval jsem z jeho Komunistického manifestu, pravděpodobně jsem se mýlil, jak mě přesvědčil jeden z čtenářů mého facebooku, který mi napsal: Třídní boj teprve nastane, to poznáš, ty hajzle.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Slovo má pan senátor Vladimír Dryml.

Senátor Vladimír Dryml: Vážený pane předsedo, pane ministře, kolegyně a kolegové, to nevstupuje sem ulice, to jsou nespokojení občané. Ulici si představuji trochu jinak. Občané jasně vědí, co chtějí, jsou nespokojeni. Protože jim vláda nechce naslouchat, vyjadřují svou nespokojenost jinými prostředky. To je i to, co jsem tady před chvílí citoval. Proto to tady říkám. Vzpamatujme se všichni, nikdo z nás přece nechce, aby tady bylo to, co říkal pan senátor Štětina. Pokud budeme postupovat tak, jak zatím postupujeme, necitlivě, velmi neuváženě, pak se nemůžeme divit, že něco takového hrozí. Také dnes zaznělo, že dochází k radikalizaci. Proto říkám – jedneje uvážlivě, ne tímto způsobem. I některé legislativní změny, které tady prošly, na základě velmi zvláštního legislativního stavu, bychom třeba i podpořili, ne všechny, ale některé určitě, protože nám všem jde společně o to, abychom se v této republice měli lépe. Všichni chápeme, že je potřeba šetřit, jen se rozcházíme v tom, jakým způsobem by se to mělo udělat, když na jedné straně bereme občanům jejich peníze, na druhé straně nebojujeme v žádném případě proti korupci, i když tato vláda si to dala na jedno z prvních míst svého programu, když se tady z pravického tisku dovídáme, jak to možná je s vojenskými zakázkami a jinými věcmi. Pak se nedivte, že na jedné straně bereme 20 miliard, a na druhé straně, když zjistíme, že Omlipol vydělal za 12 let 10 miliard, tak komu by se to líbilo? To jsou věci, které nás mohou dovést k tomu, že by to tady také nemuselo skončit. Proto říkám: vzpamatujme se na poslední chvíli, řešme to konsensuálně. Hlavně jsme Senát, tak abychom neznedůvěřodňovali nejen sami sebe, ale i budoucí generace. Co si mají ti mladí o nás myslet? Že pro nás smlouvy nic neplatí? Řeknou si: neplatí to v Senátu, neplatí to v Poslanecké sněmovně, ministři a vláda si s tím zacházejí jako s cárem papíru, tak proč my bychom měli dodržovat smlouvy? Dnes už neplatí dané slovo, neplatí podaná ruka – kam jsme to dopracovali? O tom to všechno je. Bohužel, tímto způsobem, stavem legislativní nouze jsme k tomu velmi přispěli.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Slovo má pan senátor Tomáš Töpfer.

Senátor Tomáš Töpfer: Jsem rád, že jsem se dozvěděl, že nemusím respektovat výsledky voleb, ale nálady obyvatel během voleb, což považuji za velmi nedemokratické. Rád bych se vrátil k citátu, který tady řekl pan senátor Dryml prostřednictvím pana předsedy. Neodvážil bych si tady citovat, co mi říkají voliči, protože by se musel urazit pan senátor Dryml.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Nikdo další není přihlášen. Končím rozpravu. Slovo má předkladatel pan ministr Kalousek.

Ministr financí Miroslav Kalousek: Dámy a pánové, škůdce a ztělesněné zlo – ujišťuji, že se tím necítím nijak dotčen z úst pánů senátorů Drymly a Štěcha, odnesu si tato označení jako laskavý kompliment, kterého se mi zde dostalo.

Co se týká namáčení do Vltavy, jsem otužilý vodák, ale prosil bych po minutě vytáhnout, déle pod hladinou nevydržím.

Dovolte, abych poděkoval hospodářskému výboru a sněmovně za diskusi a projednání předlohy, kterou pokládáme za nezbytnou. Dovolte, abych velmi stručně zareagoval na některé dotazy a připomínky.

Pan senátor Hajda hovořil o výsluhovém příspěvku, zda se týká i válečných veteránů. Týká se zdanění výsluhového příspěvku bez jakýchkoliv výjimek. Rád bych zdůraznil, že výsluhový příspěvek je všude ve světě koncipován jako kompenzace pro druhé zaměstnání. Odchází-li čtyřicetiletý kapitán, velitel baterie, do civilu, pak začíná na jiné startovní čáře než jeho vrstevníci, kteří v tuto chvíli dosahují kariérních vrcholů, a tento výsluhový příspěvek by tu měl kompenzovat. Upřímně řečeno, je otázka, zda na věky, zda by neměl být regresivní, jak se rozdíl budou srovnávat, zda by neměl být regresivně krácen i výsluhový příspěvek. Proto se nedomníváme, že zrušení výjimky, že je to nezdaněný příjem, je kruté.

Pan senátor Hajda rovněž řekl, že je velký rozdíl, jestli tak zvanou povodňovou daň, povodňovou stovku, zaplatí stejně ten, kdo má sto tisíc korun měsíčně, jako ten, kdo má osm až deset tisíc korun měsíčně. Aniž bych chtěl polemizovat o tom, zda to je nebo není správné, chci ujistit pana senátora Hajdu, že ten, kdo bere osm až deset tisíc korun měsíčně, nezaplatí nic, protože jeho sleva na daních na poplatníka je tak velká, že žádnou daň z příjmu fyzických osob neplatí, a tudíž není zasažen ani onou slevou na dani. Nemáme rovnou daň, jak tady několikrát zaznělo, máme daň slušně progresivní. Díky této progresi, byť máme jen jednu sazbu, tak daň z příjmu fyzických osob je progresivní. Díky této progresi třetina daňových poplatníků těch nejméně příjmových, těch, kteří jsou zdaňováni daní ze závislé činnosti, neplatí fakticky žádnou daň z příjmu fyzických osob, platí ji až vícepříjmové dvě třetiny. Tato třetina se nebude účastnit placení tzv. povodňové daně.

K registračním pokladnám bychom pravděpodobně vedli dlouhou diskusi. Vzhledem k tomu, že se týkají výlučně nepřímého zdanění, tedy daně z přidané hodnoty a Poslanecká sněmovna projednává novelu zákona o DPH; bude ji projednávat i Senát, tak prosím, abychom si toto téma nechali na předlohu, které to patří, nikoliv na daň z příjmu.

Musím nesouhlasit s tvrzením, že vláda nedělá nic proti daňovým únikům. Mám to jako mimořádnou prioritu. Věřím, že vás o tom přesvědčím předlohou novely zákona o DPH, kde vláda bude navrhopvat zásadní nástroje proti daňovým únikům u DPH. Rovněž tak se mimořádně pečlivě věnuji daňovým únikům u daně z příjmů. Jsem přesvědčen, že nový monitorovací a vyhledávací systém, jehož práci jsme zahájili před třemi měsíci na ministerstvu financí, přinese konkrétní výsledky.

Také zaznělo, že reformy nepříspěly ke stabilizaci veřejných rozpočtů a jen více polarizovaly společnost. Topolánkův batoh, pokud by nebyl schválen, byl by dnes mandatorním výdajem minimálně o 90 miliard vyšší. Bez schválení tohoto prvního reformního kroku by náš strukturální problém ve veřejných rozpočtech byl nesmírně tíživější. Do jaké míry to přispělo, nebo nepřispělo, k polarizaci společnosti se přesvědčíme, pohlédneme-li na mezinárodní srovnání.

Jsem ochoten Senátu kdykoliv při schůzi nebo na odborném semináři či na výboru odprezentovat, že i po schválení všech zákonů tzv. Topolánkova batohu jsme stále jednou z nejrovnostářských zemí z hlediska příjmu obyvatel v rámci všech zemí OECD.

Jsem hluboce přesvědčen, že tady k žádné sociální polarizaci nedošlo, snad jen k větší motivaci, o které se tady hovořilo. Prudká progrese daní z příjmů není nic jiného než vzkazem: nepracujte, netvořte, nevydělávejte si, protože čím více na sobě budete makat, tím více budete zdaněni. To je demotivační, opak je motivační. Děkuji za pozornost.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji. Slovo má pan zpravodaj senátor Pakosta.

Senátor Petr Pakosta: Vážený pane předsedo, vážený pane ministře, kolegyně a kolegové, v diskusi vystoupilo 9 senátorů, z toho někteří více než jednou. Zazněly zde dva návrhy, a to zamítnout a schválit.

Dovolím si reagovat na některé věci, které zde v rozpravě zazněly. Kolega Hajda zde říkal o společnostech s ručením omezeným, které ručí 200.000 Kč, a druhý den společníci mají založenu druhou firmu a vesele podnikají dále, když předchozí přivedou k bankrotu. Připomínám, že společnost s ručením omezeným je právnickou osobou, která za své závazky ručí celým svým majetkem; 200 tisíc je klišé, které se velmi často říká, ale není to pravda. Navíc, pokud je někdo jednatelem nebo členem představenstva společnosti, která skončí v konkurzu, je tam blokáce co se týče možnosti účasti v orgánech dalších společností. Můžeme se bavit o tom, zda je blokáce dostatečná, zda by se neměla posílit, ale již dnes v našem právním řádu obsažena je.

Kolega Bis zde hovořil o tom, že by měla být zvýšena daň z příjmu právnických osob a zavedena možnost investičních odečtů. Jisté možnosti již dnes v zákoně o dani z příjmů jsou, můžeme se bavit o tom, že bychom je rozšířili. Rozhodně bych ale nesouhlasil se zvýšením daně z příjmů právnických osob. Je o mně notoricky známo, že jsem daňovým poradcem a začínal jsem tuto práci vykonávat, když sazba byla 34 %. Mohu říci, že jak se sazba přibližovala 20 %, astronomicky klesala ochota právnických osob dopouštět se různých daňových úniků, zneužívat možnosti daňového plánování a naprosto astronomicky narůstala ochota daň zaplatit.

Slova kolegy Bise o rovné dani mi vzal z úst pan ministr. Zopakuji, že slovní spojení rovná daň ve spojení s tím, co platí fyzické osoby jako daň z příjmů, je klišé, které se nezakládá na pravdě.

Líbil se mi nápad kolegy Töpfera, který by měl rád daň, kterou platíme, strukturovanou. Stokoruna na povodně by mohla být dobrým začátkem. Je to velmi hezká myšlenka, ale obávám se, že to v praxi není naplnitelné.

Také se mi líbila poznámka kolegy Sefziga, že podle učení, které vyznávají sociální demokraté, lze dluh vyřešit vlastní spotřebou. Bylo by to velmi příjemné, ale opět v praxi nenaplnitelné.

Diskuse se točila od projednávaného materiálu až k obecné podpoře např. demonstrujících dnes ráno. Dovolím si ještě jednu poznámku. Přestože je někteří hájili, je potřeba říci, že porušovali zákon, protože jim zakazuje demonstrovat blíže než 200 m od budov Parlamentu.

Vrátím se na začátek své rekapitulace. Máme zde 2 návrhy – zamítnout, nebo schválit. Pane předsedo, prosím, abyste o těchto 2 návrzích nechal hlasovat.

Předseda Senátu Přemysl Sobotka: Děkuji vám za doporučení, jednacím řádem mi to dokonce ukládá.

Máme před sebou návrh na hlasování – **návrh schválit.**

Zahajuji hlasování. Kdo je pro schválení, stiskne tlačítko ANO a zvedne ruku. Kdo je proti, stiskne tlačítko NE a zvedne ruku.

Hlasování č. 7 je ukončeno. Registrováno 77 senátorek a senátorů, kvorum 39, pro 43, proti 29. **Návrh byl schválen.**

Končím projednávání tohoto bodu.

Děkuji, pane ministře, děkuji zpravodajům i vám všem.

Vzhledem k tomu, že zítra je poslední den tohoto funkčního období, a s velkou pravděpodobností se nesejdeme, děkuji vám za dlouholetou práci, jak tady probíhala.

Mějte se všichni hezky a příjemnou cestu domů!

(Jednání ukončeno v 16.42 hodin.)

Těsnopisecká zpráva
Senátu Parlamentu České republiky
7. funkční období - 25. schůze
Vydává Kancelář Senátu, Odbor organizační
Valdštejnské nám. 4/17, 118 01, Praha 1

WWW.SENAT.CZ (DOKUMENTY A LEGISLATIVA) – TĚSNOPISECKÉ ZPRÁVY